

Schoolverlaters tussen onderwijs en arbeidsmarkt 1998

Citation for published version (APA):

Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt, ROA. (1999). *Schoolverlaters tussen onderwijs en arbeidsmarkt 1998: Statistische bijlage*. Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt, Faculteit der Economische Wetenschappen. ROA Reports No. 005B <https://doi.org/10.26481/umarep.1999005B>

Document status and date:

Published: 01/01/1999

DOI:

[10.26481/umarep.1999005B](https://doi.org/10.26481/umarep.1999005B)

Document Version:

Publisher's PDF, also known as Version of record

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

Statistische Bijlage
Schoolverlaters tussen onderwijs en arbeidsmarkt 1998

ROA-R-1999/5B

Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt

Faculteit der Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde
Universiteit Maastricht

Maastricht, juni 1999

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de directeur van het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt. In geval van overname van het datamateriaal moet telkens duidelijk als bron worden vermeld: "Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt" of "ROA". Van publicaties waarin gebruik wordt gemaakt van gegevens uit deze *Statistische bijlage* ontvangen wij gaarne een exemplaar.

Hoewel de grootst mogelijke zorg is besteed aan de inhoud van dit rapport, kan het ROA in generlei opzicht verantwoordelijkheid op zich nemen voor eventuele onvolledigheden of onjuistheden.

Inhoud

	Bladzijde
Voorwoord	i
A. Tabellen per opleidingssector	
<i>1 Bestemming van schoolverlaters</i>	
A1.1 De uitstroom van schoolverlaters verbijzonderd naar geslacht, etniciteit en gemiddelde leeftijd op moment van enquête	3
A1.2 Hoogste in het voortgezet onderwijs behaalde diploma	4
A1.3 Bestemming van schoolverlaters	5
A1.4 Gevolgde opleiding opnieuw kiezen?	6
<i>2 Doorstroom naar vervolgonderwijs</i>	
A2.1 Doorstroom van schoolverlaters naar het voltijd vervolgonderwijs	7
A2.2 Belangrijkste opleidingen van schoolverlaters die een voltijd vervolgonderwijs zijn gaan volgen	9
A2.3 Oordeel van schoolverlaters over de aansluiting van de afgesloten opleiding met de voltijd vervolgonderwijs	12
A2.4 Doorstroom van schoolverlaters naar de beroepsbegeleidende leerweg	13
<i>3 Intrede op de arbeidsmarkt</i>	
A3.1 Werkloosheid en gemiddelde intredewerkloosheid van schoolverlaters die zich aanbieden op de arbeidsmarkt	16
A3.2 Aard van het dienstverband van werkende schoolverlaters	18
A3.3 Percentage werkende schoolverlaters met een flexibele aanstelling	20
A3.4 Wijze van verkrijgen van een baan	21
A3.5 Belangrijkste bedrijfsgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn	23
A3.6 Belangrijkste beroepsgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn	27
A3.7 Grootte van de organisatie waarin schoolverlaters werkzaam zijn	31
A3.8 Beloning van werkende schoolverlaters	32
A3.9 Vereist opleidingsniveau voor de huidige functie volgens de werkgever	33
A3.10 Vereiste opleidingsrichting voor de huidige functie volgens de werkgever	34
A3.11 Gewenste en feitelijke wekelijkse arbeidsduur van werkende schoolverlaters	35
A3.12 Oordeel van de werkende schoolverlaters over de aansluiting tussen de afgesloten opleiding en de huidige functie	36
A3.13 Percentage werkende schoolverlaters dat op zoek is naar een andere baan	37
A3.14 Deelname aan een cursus of bedrijfsopleiding door werkende schoolverlaters	38
A3.15 Belangrijkste cursussen of bedrijfsopleidingen waaraan werkende schoolverlaters deelnemen	39

4 Kernindicatoren

A4.1 Enkele kernindicatoren	43
-----------------------------	----

B. Tabellen per opleidingsrichting

1 Bestemming van schoolverlaters

B1.1 De uitstroom van schoolverlaters verbijzonderd naar geslacht, etniciteit en gemiddelde leeftijd op moment van enquête	47
B1.2 Hoogste in het voortgezet onderwijs behaalde diploma	49
B1.3 Bestemming van schoolverlaters	50
B1.4 Gevolgde opleiding opnieuw kiezen?	52

2 Doorstroom naar vervolgonderwijs

B2.1 Doorstroom van schoolverlaters naar het voltijd vervolgonderwijs	53
B2.2 Belangrijkste opleidingen van schoolverlaters die een voltijd vervolgonderwijs zijn gaan volgen	55
B2.3 Oordeel van schoolverlaters over de aansluiting van de afgesloten opleiding met de voltijd vervolgonderwijs	62
B2.4 Doorstroom van schoolverlaters naar de beroepsbegeleidende leerweg	63

3 Intrede op de arbeidsmarkt

B3.1 Werkloosheid en gemiddelde intredewerkloosheid van schoolverlaters die zich aanbieden op de arbeidsmarkt	65
B3.2 Aard van het dienstverband van werkende schoolverlaters	67
B3.3 Percentage werkende schoolverlaters met een flexibele aanstelling	69
B3.4 Wijze van verkrijgen van een baan	71
B3.5 Belangrijkste bedrijfspgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn	73
B3.6 Belangrijkste beroepsgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn	81
B3.7 Grootte van de organisatie waarin schoolverlaters werkzaam zijn	89
B3.8 Beloning van werkende schoolverlaters	91
B3.9 Vereist opleidingsniveau voor de huidige functie volgens de werkgever	93
B3.10 Vereiste opleidingsrichting voor de huidige functie volgens de werkgever	95
B3.11 Gewenste en feitelijke wekelijkse arbeidsduur van werkende schoolverlaters	97
B3.12 Oordeel van de werkende schoolverlaters over de aansluiting tussen de afgesloten opleiding en de huidige functie	99
B3.13 Percentage werkende schoolverlaters dat op zoek is naar een andere baan	100
B3.14 Deelname aan een cursus of bedrijfsopleiding door werkende schoolverlaters	102
B3.15 Belangrijkste cursussen of bedrijfsopleidingen waaraan werkende schoolverlaters deelnemen	103

4 Kernindicatoren

B4.1 Enkele kernindicatoren	108
-----------------------------	-----

C. Respons

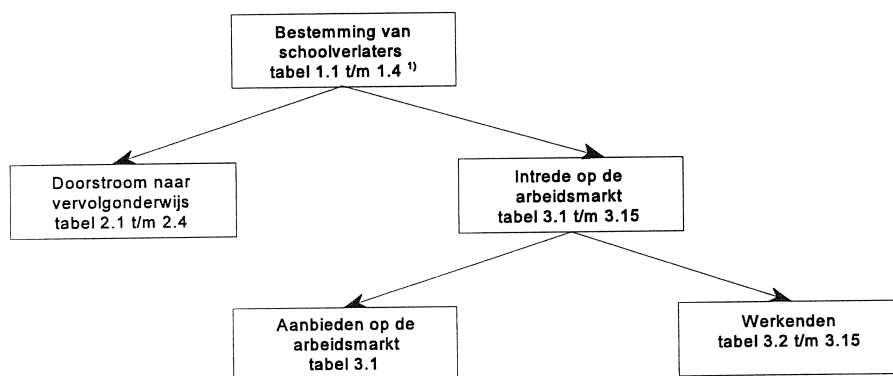
C.1	Ongewogen aantal respondenten verbijzonderd naar bestemming per opleidingssector	113
C.2	Naar landelijke populatie gewogen aantal schoolverlaters verbijzonderd naar bestemming per opleidingssector	114
C.3	Responspercentage per opleidingssector	115
C.4	Ongewogen aantal respondenten verbijzonderd naar bestemming per opleidingsrichting	116
C.5	Naar landelijke populatie gewogen aantal schoolverlaters verbijzonderd naar bestemming per opleidingsrichting	119
C.6	Responspercentage per opleidingsrichting	122

D. Opleidingsindeling

	Overzicht van opleidingen per opleidingssector	127
--	--	-----

Tabellenoverzicht Statistische Bijlage
Schoolverlaters tussen Onderwijs en Arbeidsmarkt

- 1) Tabelnummers gelden voor het A-deel en het B-deel van de statistische bijlage. Het A-deel bestaat uit tabellen naar opleidingssector, het B-deel uit tabellen naar opleidingsrichting.

Voorwoord

In deze *Statistische Bijlage* bij het rapport *Schoolverlaters tussen onderwijs en arbeidsmarkt 1998* wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste resultaten van de schoolverlatersonderzoeken die door het ROA in het najaar van 1998 zijn gehouden onder schoolverlaters en afgestudeerden van het school- of studiejaar 1996/1997. Allereerst betreft dit de enquête Registratie van Uitstroom en Bestemming van Schoolverlaters (RUBS). Deze enquête is gericht op schoolverlaters van het voortgezet onderwijs (AVO en VBO) en het secundair beroepsonderwijs. Wat dit laatste betreft zijn vooralsnog alleen de gegevens voor de Beroepsopleidende leerweg (BOL)¹ beschreven. Daarnaast zijn gegevens opgenomen afkomstig uit de HBO-Monitor, een volledig vergelijkbare enquête gericht op afgestudeerden van het HBO. Ten slotte zijn data gepresenteerd van de WO-Monitor, een vergelijkbare enquête onder afgestudeerde academici die in 1998 voor het eerst integraal is gehouden.

De *Statistische Bijlage* bevat vier delen. In deel A worden de belangrijkste gegevens per onderwijssoort en opleidingssector (bijvoorbeeld BOL niveau 1/2 techniek, HBO economie, WO gezondheidszorg) gepresenteerd. Binnen het secundair beroepsonderwijs zijn daarbij de niveaus 1 en 2 (assistent beroepsbeoefenaar of beginnend beroepsbeoefenaar) aan de ene kant en 3 en 4 (zelfstandig beroepsbeoefenaar en middenkaderfunctionaris of specialist) aan de andere kant samengenomen. Deel B geeft vervolgens voor de opleidingen van VBO en BOL een gedetailleerder overzicht². Daarbij worden alleen voor die opleidingen resultaten gepresenteerd waarvoor de resultaten voldoende betrouwbaar worden geacht. Eenvoudigheidshalve is daartoe een grens van 15 respondenten gehanteerd. Bij tabellen die betrekking hebben op de beroepsbevolking of de werkenden is de grens gesteld op 15 respondenten die tot de beroepsbevolking behoren. Bij sommige tabellen kunnen de gepresenteerde percentages vanwege ontbrekende waarnemingen overigens op een geringer aantal waarnemingen zijn gebaseerd. Hiermee dient bij de interpretatie van de gegevens rekening te worden gehouden. Bij tabellen die betrekking hebben op de opleidingen of de cursussen die door de respondenten zijn gevolgd is de grens gelegd bij minimaal 15 respondenten die een opleiding respectievelijk cursus hebben gevolgd. In deel B zijn de opleidingen en cursussen met een te klein aantal respondenten niet in de tabellen opgenomen. Voor alle tabellen geldt dat het gaat om de *gediplomeerde* schoolverlaters van de *voltijd* opleidingen.

Binnen de delen A en B is een onderverdeling gemaakt. Het eerste onderdeel gaat in op de bestemming van schoolverlaters: werken, leren of een combinatie via de beroepsbegeleidende leerweg (BBL). Onderdeel 2 gaat dieper in op de verder lerenden, terwijl onderdeel 3 de intrede op de arbeidsmarkt nader beschrijft. Beide delen bevatten verder een samenvattende tabel 4 met enkele kernindicatoren.

Deel C geeft enkele achtergrondcijfers van de enquête: ongewogen en opgehoogde aantallen,

-
1. Ondanks dat het merendeel van de hier onderzochte schoolverlaters formeel de opleiding nog in de oude structuur hebben gevolgd, wordt in deze *Statistische Bijlage* reeds uitgegaan van de naamgeving zoals die sinds de invoering van de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) geldt.
  2. Voor een gedetailleerd beeld van de resultaten voor het HBO wordt verwezen naar het gelijktijdig verschenen *Statistisch supplement* van de HBO-Monitor uitgegeven door de HBO-Raad. Uitvoeriger resultaten van de WO-Monitor zullen later dit jaar bekend worden gemaakt door de VSNU.

alsmede de responspercentages. In deel D van deze *Statistische Bijlage* is tot slot een overzicht opgenomen van de in de enquête opgenomen opleidingen per sector.

A. Tabellen per opleidingssector

Tabel A1.1

De uitstroom van schoolverlaters verbijzonderd naar geslacht, etniciteit en gemiddelde leeftijd op moment van enquête

Opleidingssector	vrouw %	allochtoon %	gem. leeftijd
AVO			
MAVO	53	5	17,4
HAVO	56	2	18,9
VWO	51	1	19,5
Totaal	53	3	18,4
VBO			
IVBO	51	7	17,9
landbouw	46	0	17,6
techniek	7	2	17,7
economie	64	7	17,6
gezondheidszorg	95	1	17,5
Totaal	47	4	17,7
BOL niv. 1/2			
oriënteren en schakelen	56	12	19,3
landbouw	43	0	20,0
techniek	8	12	20,4
economie	54	17	20,4
gezondheidszorg	91	11	20,4
Totaal	51	13	20,0
BOL niv. 3/4			
landbouw	31	0	21,5
techniek	12	3	22,5
economie	52	5	21,4
gezondheidszorg	88	3	21,4
gedrag en maatschappij	89	5	22,2
Totaal	54	4	21,8
HBO			
landbouw	32	0	24,8
onderwijs	78	1	24,7
techniek	17	2	25,1
economie	49	1	24,8
gezondheidszorg	83	1	24,9
gedrag en maatschappij	81	3	25,1
kunst en cultuur	61	1	27,1
Totaal	53	2	25,1
WO			
landbouw	46	0	26,0
techniek	19	2	26,5
economie	29	1	26,3
gezondheidszorg	59	6	28,3
gedrag en maatschappij	68	2	27,0
taal en cultuur	74	2	27,9
recht en openbare orde	55	3	26,9
natuurwetenschappen	34	3	26,5
Totaal	49	2	27,0
Totaal	52	4	20,6

Toelichting

- Een allochtoon is óf iemand die zelf en van wie ten minste één van de ouders in het buitenland is geboren óf iemand van wie beide ouders in het buitenland zijn geboren. Landen die tot het buitenland worden gerekend, zijn landen die worden genoemd in de Wet Bevordering Evenredige Arbeidsdeelname Allochtonen.
- Het betreft de leeftijd per onderzoeksdatum ongeveer anderhalf jaar na schoolverlaten.
- Voor het WO zijn de resultaten met betrekking tot allochtonen gebaseerd op 9 universiteiten.

Tabel A1.2

Hoogste in het voortgezet onderwijs behaalde diploma

Opleidingssector	MAVO	HAVO	VWO	VBO	BOL niv. 1/2	BOL niv. 3/4	overig
	%	%	%	%	%	%	%
BOL niv. 1/2							
oriënteren en schakelen	37	9	1	41	1	4	7
landbouw	14	0	0	81	1	3	2
techniek	24	0	0	67	7	0	1
economie	37	1	0	52	6	2	2
gezondheidszorg	10	2	0	79	2	3	5
Totaal	32	4	0	54	4	3	4
BOL niv. 3/4							
landbouw	43	11	0	41	1	4	1
techniek	57	12	1	24	1	4	1
economie	58	24	1	10	5	2	0
gezondheidszorg	63	8	0	23	3	3	0
gedrag en maatschappij	63	6	0	23	3	3	1
Totaal	58	15	1	20	3	3	1
HBO							
landbouw	1	42	24	0	0	33	0
onderwijs	2	67	17	0	0	14	0
techniek	2	32	29	0	0	38	0
economie	1	30	43	0	0	26	0
gezondheidszorg	1	55	26	0	0	16	1
gedrag en maatschappij	2	50	18	0	0	29	1
kunst en cultuur	5	45	32	1	0	15	1
Totaal	2	42	30	0	0	27	0
WO							
landbouw	0	12	84	0	0	4	0
techniek	0	6	90	0	0	4	0
economie	0	7	90	0	0	3	0
gezondheidszorg	0	7	92	0	0	1	0
gedrag en maatschappij	0	18	77	0	0	4	0
taal en cultuur	1	13	85	0	0	1	0
recht en openbare orde	0	4	93	0	0	2	0
natuurwetenschappen	0	7	90	0	0	3	0
Totaal	0	9	88	0	0	3	0

Toelichting

- Voor het WO hebben de resultaten betrekking op 9 universiteiten.

Tabel A1.3
Bestemming van schoolverlaters

Opleidingssector	studie %	BBL %	betaald werk %	werkloos %	anders %
AVO					
MAVO	83	6	8	1	2
HAVO	89	2	8	0	2
VWO	95	0	3	0	1
Totaal	88	3	7	0	2
VBO					
IVBO	46	23	28	1	2
landbouw	67	15	15	1	3
techniek	44	27	27	1	1
economie	66	8	24	1	1
gezondheidszorg	63	12	20	1	3
Totaal	54	19	24	1	2
BOL niv. 1/2					
oriënteren en schakelen	52	3	38	4	3
landbouw	27	15	52	5	1
techniek	14	15	68	1	2
economie	29	7	59	2	2
gezondheidszorg	30	8	55	3	4
Totaal	36	7	52	3	3
BOL niv. 3/4					
landbouw	21	2	75	1	2
techniek	38	1	59	1	1
economie	35	1	61	1	1
gezondheidszorg	24	4	69	2	2
gedrag en maatschappij	36	2	57	2	3
Totaal	33	2	62	1	1
HBO					
landbouw	12	x	83	3	1
onderwijs	9	x	86	3	2
techniek	12	x	86	1	1
economie	12	x	85	2	1
gezondheidszorg	7	x	90	2	2
gedrag en maatschappij	9	x	84	4	3
kunst en cultuur	9	x	68	6	17
Totaal	10	x	85	2	2
WO					
landbouw	2	x	92	4	2
techniek	1	x	98	1	0
economie	1	x	98	1	0
gezondheidszorg	1	x	96	2	1
gedrag en maatschappij	3	x	91	4	3
taal en cultuur	6	x	88	5	2
recht en openbare orde	2	x	95	2	1
natuurwetenschappen	3	x	94	3	1
Totaal	2	x	94	3	1
Totaal	52	5	39	1	2

x = antwoordcategorie niet opgenomen

Tabel A1.4
Gevolgte opleiding opnieuw kiezen?

	zelfde opleiding	andere opleiding	geen opleiding
BOL niv. 1/2			
oriënteren en schakelen	53	32	15
landbouw	72	28	0
techniek	64	30	6
economie	61	33	6
gezondheidszorg	61	37	2
Totaal	58	32	9
BOL niv. 3/4			
landbouw	68	29	3
techniek	77	22	1
economie	72	27	1
gezondheidszorg	70	29	1
gedrag en maatschappij	79	21	0
Totaal	74	25	1
HBO			
landbouw	79	20	1
onderwijs	82	18	1
techniek	80	19	1
economie	75	24	0
gezondheidszorg	81	19	0
gedrag en maatschappij	75	24	0
kunst en cultuur	88	11	1
Totaal	79	20	1
WO			
landbouw	73	26	0
techniek	85	15	0
economie	88	11	0
gezondheidszorg	86	13	0
gedrag en maatschappij	75	24	1
taal en cultuur	69	30	1
recht en openbare orde	86	14	1
natuurwetenschappen	79	20	1
Totaal	81	18	1
Totaal	74	24	2

Toelichting

- Voor het WO hebben de resultaten betrekking op 9 universiteiten.

Tabel A2.1
Doorstroom van schoolverlaters naar het voltijd vervolgonderwijs

Opleidingssector	MAVO	HAVO	VWO	VBO	BOL niv. 1/2	BOL niv. 3/4	HBO	post HBO	WO	post WO
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
AVO										
MAVO	0	10	0	0	12	78	0	0	0	0
HAVO	0	0	5	0	2	16	76	0	0	0
VWO	0	0	1	0	0	0	32	0	66	0
Totaal	0	4	2	0	6	39	32	0	17	0
VBO										
IVBO	1	0	0	4	58	38	0	0	0	0
landbouw	1	0	0	1	22	76	0	0	0	0
techniek	1	0	0	4	21	73	0	0	0	0
economie	0	0	0	2	40	58	0	0	0	0
gezondheidszorg	0	0	0	1	31	67	0	0	0	0
Totaal	1	0	0	3	33	64	0	0	0	0
BOL niv. 1/2										
oriënteren en schakelen	2	2	0	0	14	70	12	0	0	0
landbouw	0	0	0	0	0	100	0	0	0	0
techniek	4	4	0	0	17	75	0	0	0	0
economie	1	1	0	0	13	82	2	0	0	0
gezondheidszorg	0	0	0	0	11	88	1	0	0	0
Totaal	2	2	0	0	13	77	7	0	0	0
BOL niv. 3/4										
landbouw	0	0	0	0	3	21	74	0	1	0
techniek	0	0	0	0	1	13	86	0	0	0
economie	0	0	0	0	1	10	89	0	0	0
gezondheidszorg	0	0	0	0	3	19	78	0	0	0
gedrag en maatschappij	0	0	0	0	0	5	94	0	0	0
Totaal	0	0	0	0	1	11	87	0	0	0

Tabel A2.1 (vervolg)
Doorstroom van schoolverlaters naar het voltijd vervolgonderwijs

Opleidingssector	MAVO	HAVO	VWO	VBO	BOL niv. 1/2	BOL niv. 3/4	HBO	post HBO	WO	post WO
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
HBO										
landbouw	0	0	0	0	0	0	31	10	57	1
onderwijs	0	0	0	0	0	1	63	0	35	0
techniek	0	0	0	0	0	0	28	8	61	3
economie	0	0	0	0	0	0	16	5	74	6
gezondheidszorg	0	0	0	0	0	0	32	4	64	1
gedrag en maatschappij	0	0	0	0	0	1	23	5	71	1
kunst en cultuur	0	0	0	0	0	1	48	34	16	2
Totaal	0	0	0	0	0	0	32	7	58	3
WO										
landbouw	0	0	0	0	0	1	5	0	2	91
techniek	0	0	0	0	0	0	3	0	11	86
economie	0	0	0	0	0	0	4	0	20	76
gezondheidszorg	0	0	0	0	0	0	2	0	8	90
gedrag en maatschappij	0	0	0	0	0	0	17	0	22	60
taal en cultuur	0	0	0	0	0	0	10	0	15	75
recht en openbare orde	0	0	0	0	0	0	6	1	41	51
natuurwetenschappen	0	0	0	0	0	0	2	0	7	90
Totaal	0	0	0	0	0	0	6	0	15	79
Totaal	0	3	1	0	10	39	31	0	13	2

Toelichting

Het gaat hier alleen om schoolverlaters die een voltijd vervolgonderwijs zijn gaan volgen, ongeacht of zij dit vervolgonderwijs al dan niet met succes hebben verlaten. Voor de doorstroom naar het leerlingwezen of het in-service onderwijs wordt verwezen naar tabel 2.4.

Tabel A2.2

Belangrijkste opleidingen van schoolverlaters die een voltijd vervolgopleiding zijn gaan volgen

	%
MAVO	
HAVO	7
BOL MKF Sociaal-pedagogisch werk	7
HAVO	
HBO Leraar basisonderwijs	5
VWO	5
HBO Opleiding tot verpleegkundige	5
VWO	
WO Nederlands recht (ook OU)	5
IVBO	
BOL BB Helpende (verpleging en verzorging)	10
BOL MKF Verpleging en verzorging	5
VBO landbouw	
BOL KF Veehouderij	5
VBO techniek	
BOL MKF Energie- en informatietechniek	9
VBO economie	
BOL BB Bedrijfsadministratie	7
BOL MKF Detailhandel/ambulante handel	6
BOL AB Secretarieel	5
VBO gezondheidszorg	
BOL MKF Sociaal-pedagogisch werk	24
BOL ZB Verzorgende	11
BOL BB Helpende (verpleging en verzorging)	5
BOL niv. 1/2 oriënteren en schakelen	
BOL MKF Sociaal-pedagogisch werk	10
BOL ZB Detailhandel/ambulante handel	5
BOL MKF Sport en bewegen	5
BOL MKF Sport- en bewegingsleider	5
HBO Sport en bewegen	5
BOL niv. 1/2 landbouw	
BBL ZB Dierenonderneming	18
BOL MKF Commercieel	9
BOL MKF Sociaal-pedagogisch werk	9
BOL ZB Groene ruimte	7
BOL KF Bos- en natuurbeheer	7
BOL niv. 1/2 techniek	
BOL MKF Werktuigbouwkunde	7
BBL ZB Energie- en informatietechniek	6
BOL MKF Energie- en informatietechniek	5
BOL niv. 1/2 economie	
BOL MKF Detailhandel/ambulante handel	11
BBL ZB Zelfstandig werkend kok	6
BOL MKF Bedrijfsadministratief	5

Tabel A2.2 (vervolg)

Belangrijkste opleidingen van schoolverlaters die een voltijd vervolgopleiding zijn gaan volgen

	%
BOL niv. 1/2 gezondheidszorg	
BOL ZB Verzorgende	18
BOL MKF Sociaal-pedagogisch werk	11
BOL MKF Verpleging en verzorging	9
BOL ZB All-round kapper	9
BOL ZB Verzorgende bij inst. voor gezinsverz.	8
BOL ZB Verpleging en verzorging	6
BOL niv. 3/4 landbouw	
HBO Agrarische bedrijfskunde	10
HBO Landbouw	6
HBO Veehouderij	5
BOL niv. 3/4 techniek	
HBO Elektrotechniek	13
HBO Bouwkunde	10
HBO Werktuigbouwkunde	9
BOL niv. 3/4 economie	
HBO Commerciële economie	10
HBO Bedrijfseconomie	7
HBO Management, economie en recht	6
HBO Communicatie	5
BOL niv. 3/4 gezondheidszorg	
HBO Opleiding tot verpleegkundige	24
HBO Facilitaire dienstverlening	6
BOL niv. 3/4 gedrag en maatschappij	
HBO Sociaal pedagogische hulpverlening	30
HBO Leraar basisonderwijs	11
HBO Maatschappelijk werk en dienstverlening	10
HBO Leraar basisonderwijs	7
HBO Culturele en maatschappelijke vorming	5
HBO landbouw	
WO Bedrijfskunde	8
HBO Master's opleiding Landbouw	6
WO Milieuhygiëne	5
HBO techniek	
WO Bedrijfskunde	9
HBO Technische bedrijfskunde	8
WO Bouwkunde	5
WO Scheikunde	5
HBO economie	
WO Bedrijfskunde	13
WO Bedrijfseconomie	12
WO Nederlands recht (ook OU)	5
HBO Accountancy	5
HBO gezondheidszorg	
HBO Leraar speciaal onderwijs	22
WO Pedagogische wetenschappen	5
HBO gedrag en maatschappij	
WO Pedagogische wetenschappen	19
WO Sociologie	7
WO Beleids- en organisatie wetenschappen	6
WO Nederlands recht (ook OU)	5
WO Sociaal-culturele wetenschappen	5
WO Psychologie (ook OU)	5

Tabel A2.2 (vervolg)

Belangrijkste opleidingen van schoolverlaters die een voltijd vervolgopleiding zijn gaan volgen

	%
HBO kunst en cultuur	
HBO Uitvoerend musicus	14
HBO 2e fase Autonome beeldende kunst	12
HBO 2e fase Kunst en cultuur	8
HBO Kunst en cultuur	6
HBO Master's opleiding Kunst en cultuur	5
WO landbouw	
AIO/OIO	79
WO techniek	
AIO/OIO	61
Ontwerpersopleiding	17
WO economie	
Post-doct. beroepsopl. Accountant	35
AIO/OIO	12
Post-doct. beroepsopl. Controller	6
Post-doct. beroepsopl. Registeraccountant	5
WO gezondheidzorg	
AIO/OIO	42
Post-doct. beroepsopl. Huisarts	12
Post-doct. beroepsopl. Medisch specialist (AGIO)	7
WO gedrag en maatschappij	
AIO/OIO	34
WO Kort Onderwijs	11
WO Nederlands recht (ook OU)	5
WO taal en cultuur	
WO Kort Onderwijs	47
AIO/OIO	19
WO recht en openbare orde	
AIO/OIO	15
WO Fiscaal-juridische opleiding	11
WO Notariële opleiding	7
Post-doct. beroepsopl. Advocatuur	6
Post-doct. beroepsopl. Kandidaat notaris opleiding	6
Post-doct. beroepsopl. Recht en openbare orde	6
WO natuurwetenschappen	
AIO/OIO	74
WO Kort Onderwijs	13

Toelichting

In de tabel zijn alleen die opleidingen opgenomen die door ten minste 5% van de schoolverlaters worden gevolgd.

Tabel A2.3

Oordeel van schoolverlaters over de aansluiting van de afgesloten opleiding met de voltijd vervolgopleiding

Opleidingssector	oordeel goed %	oordeel vol- doende %	oordeel matig %	oordeel slecht %
AVO				
MAVO	41	37	15	7
HAVO	42	36	16	6
VWO	49	37	11	3
Totaal	43	37	15	5
VBO				
IVBO*	41	33	14	12
landbouw	38	39	13	9
techniek	35	37	18	10
economie	46	35	11	8
gezondheidszorg	46	33	17	5
Totaal	41	36	15	8
BOL niv. 1/2				
oriënteren en schakelen	51	29	15	5
landbouw	42	19	26	13
techniek	36	26	22	16
economie	37	38	15	10
gezondheidszorg	53	27	18	2
Totaal	44	31	17	8
BOL niv. 3/4				
landbouw	29	33	25	13
techniek	37	42	15	6
economie	32	38	21	9
gezondheidszorg	39	35	19	8
gedrag en maatschappij	38	39	18	6
Totaal	35	38	19	7
HBO				
landbouw	49	32	13	5
onderwijs	54	29	11	6
techniek	51	34	9	6
economie	53	35	9	3
gezondheidszorg	49	36	11	4
gedrag en maatschappij	35	42	16	8
kunst en cultuur	54	28	11	7
Totaal	51	34	11	5
Totaal	42	36	15	6

* = betreft alleen IVBO Groen

Toelichting

Vraag in de enquête:

- Hoe vindt u de aansluiting tussen uw [...] opleiding en deze vervolgopleiding?

Het gaat hier alleen om schoolverlaters die een voltijd vervolgopleiding zijn gaan volgen.

Tabel A2.4

Doorstroom van schoolverlaters naar de beroepsbegeleidende leerweg

	%
MAVO	
OVDB	25
ECABO	15
Handel/L-OVD	11
BOL/BBL rest	9
SVH	6
VEV/LOB-E	6
HAVO	
ECABO	28
SVH	15
OVDB	10
GOC	6
BOL/BBL rest	6
Handel/L-OVD	5
VWO	
ECABO	34
OVDB	24
Handel/L-OVD	11
In-service Operatie-assistent	11
SVH	10
MBO rest	10
IVBO	
OVDB	31
LOBAS	12
Handel/L-OVD	11
SVB	10
ECABO	8
BOL/BBL rest	7
VBO landbouw	
LOBAS	48
BOL/BBL rest	16
OVDB	12
Handel/L-OVD	6
VBO techniek	
BOL/BBL rest	18
VEV/LOB-E	18
SOM	15
SVB	11
INNOVAM	6
VTL	5
VBO economie	
ECABO	44
Handel/L-OVD	24
BOL/BBL rest	8
SVH	5
OVDB	5
VBO gezondheidszorg	
OVDB	59
KOC	10
Handel/L-OVD	10
BOL/BBL rest	8
MBO rest	5

Tabel A2.4 (vervolg)
Doorstroom van schoolverlaters naar de beroepsbegeleidende leerweg

	%
BOL niv. 1/2 oriënteren en schakelen	
OVDB	45
Handel/L-OVD	11
SVH	9
BOL/BBL rest	9
BOL niv. 1/2 landbouw	
LOBAS	66
ECABO	9
OVDB	9
SBW	7
BOL/BBL rest	5
BOL niv. 1/2 techniek	
VEV/LOB-E	29
SOM	23
Intechnum	9
SOB&B	7
BOL/BBL rest	5
INNOVAM	5
BOL niv. 1/2 economie	
Handel/L-OVD	31
ECABO	28
SVH	16
BOL/BBL rest	8
OVDB	6
BOL niv. 1/2 gezondheidszorg	
OVDB	72
KOC	10
BOL/BBL rest	8
BOL niv. 3/4 landbouw	
LOBAS	40
BOL/BBL rest	15
SOM	11
SBW	10
ECABO	6
Handel/L-OVD	5
BOL niv. 3/4 techniek	
VEV/LOB-E	20
BOL/BBL rest	16
INNOVAM	10
SOM	9
VOC-Car	8
SBW	8
OVDB	5
BOL niv. 3/4 economie	
ECABO	35
SVH	14
Handel/L-OVD	12
BOL/BBL rest	11
OVDB	10
BOL niv. 3/4 gezondheidszorg	
OVDB	56
In-service Ziekenverzorgende	9
SVH	8
BOL/BBL rest	6

Tabel A2.4 (vervolg)

Doorstroom van schoolverlaters naar de beroepsbegeleidende leerweg

	%
BOL niv. 3/4 gedrag en maatschappij	
OVDB	63
BOL/BBL rest	10
ECABO	9

Toelichting

In de tabel zijn alleen die opleidingen opgenomen die door ten minste 5% van de schoolverlaters worden gevolgd.

Tabel A3.1

Werkloosheid en gemiddelde intredewerkloosheid van schoolverlaters die zich aanbieden op de arbeidsmarkt

Opleidingssector	werkloosheid %	Werkloos tijdens intredeperiode in klassen					intredewerkloosheid maanden
		0 mnd. %	1-3 mnd. %	4-6 mnd. %	7-12 mnd. %	>=13 mnd. %	
AVO							
MAVO	1	x	x	x	x	x	x
HAVO	5	x	x	x	x	x	x
VWO	-	x	x	x	x	x	x
Totaal	2	x	x	x	x	x	x
VBO							
IVBO*	3	84	9	3	2	1	0,7
landbouw	7	77	18	4	1	0	0,6
techniek	2	86	11	2	1	0	0,4
conomie	7	85	10	3	2	0	0,5
gezondheidszorg	10	72	21	2	4	1	0,9
Totaal	5	82	13	2	2	0	0,5
BOL niv. 1/2							
oriënteren en schakelen	7	76	22	0	3	0	0,5
landbouw	10	78	11	8	3	0	0,8
techniek	0	89	6	4	0	0	0,3
conomie	3	76	15	6	3	0	0,8
gezondheidszorg	9	77	12	7	3	0	0,9
Totaal	5	79	15	4	2	0	0,6
BOL niv. 3/4							
landbouw	2	82	14	3	1	0	0,5
techniek	1	86	11	2	0	1	0,4
conomie	2	83	13	3	1	0	0,4
gezondheidszorg	3	85	13	2	0	0	0,4
gedrag en maatschappij	4	78	17	4	2	0	0,6
Totaal	2	83	13	2	1	0	0,5

Tabel A3.1 (vervolg)
Werkloosheid en gemiddelde intredewerkloosheid van schoolverlaters die zich aanbieden op de arbeidsmarkt

Opleidingssector	werkloosheid %	Werkloos tijdens intredeperiode in klassen				intredewerkloosheid maanden
		0 mnd. %	1-3 mnd. %	4-6 mnd. %	7-12 mnd. %	>=13 mnd. %
HBO						
landbouw	4	76	17	5	1	0
onderwijs	4	73	21	4	2	0
techniek	2	76	20	3	1	0
economie	2	82	15	3	1	0
gezondheidszorg	2	80	15	4	1	0
gedrag en maatschappij	5	77	17	4	2	0
kunst en cultuur	11	89	6	4	1	0
Totaal	3	78	17	3	1	0
WO						
landbouw	4	60	25	9	6	1
techniek	1	58	29	10	3	0
economie	1	71	20	6	2	1
gezondheidszorg	2	70	26	3	1	0
gedrag en maatschappij	4	66	19	10	4	1
taal en cultuur	4	67	20	7	4	1
recht en openbare orde	3	69	19	7	4	1
natuurwetenschappen	2	71	18	7	3	1
Totaal	3	67	21	7	3	1
Totaal	3	78	16	4	2	0

x = vraag niet opgenomen

- = te weinig waarnemingen

* = intredewerkloosheidsgegevens betreft alleen IVBO Groen

Toelichting

Het werkloosheidspercentage betreft hier de werkloze beroepsbevolking: schoolverlaters zonder werk (of met werk minder dan 12 uur per week) die minstens 12 uur per week willen werken, daarvoor direct beschikbaar zijn en bovendien actief zoeken naar werk (orgeacht of men bij een arbeidsbureau staat ingeschreven). De intredewerkloosheid betreft het aantal maanden dat schoolverlaters zichzelf als werkloos beschouwen.

Het betreft hier alleen schoolverlaters die tot de beroepsbevolking behoren en zichzelf niet in de eerste plaats als student beschouwen.

Tabel A3.2
Aard van het dienstverband van werkende schoolverlaters

Opleidingssector	leer/werk- overeenkomst %	uitzend- bureau %	loondienst werkgever %	oproep- of nul-uren contract %	werkervarings- project %	bedrijf ouders/partner %	eigen bedrijf/ free-lance %
AVO							
MAVO	29	8	61	0	0	0	2
HAVO	10	13	72	6	0	0	0
VWO	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	21	11	64	2	0	0	1
VBO							
IVBO	16	20	62	1	1	0	0
landbouw	47	6	41	4	2	0	1
techniek	55	8	32	2	0	0	2
economie	13	13	59	4	3	8	0
gezondheidszorg	36	10	46	2	4	2	0
Totaal	40	11	43	2	1	2	1
BOL niv. 1/2							
oriënteren en schakelen	6	17	71	0	3	0	3
landbouw	9	7	68	5	2	1	8
techniek	23	6	70	0	0	0	0
economie	13	18	64	3	0	0	1
gezondheidszorg	9	16	69	4	1	1	0
Totaal	13	15	68	2	1	0	1
BOL niv. 3/4							
landbouw	2	8	76	3	0	5	6
techniek	2	8	87	1	0	1	1
economie	1	8	87	1	0	1	1
gezondheidszorg	5	5	82	6	0	0	1
gedrag en maatschappij	3	8	73	14	1	0	0
Totaal	2	8	83	4	0	1	1

Tabel A3.2 (vervolg)
Aard van het dienstverband van werkende schoolverlaters

Opleidingssector	leer/werk- overeenkomst %	uitzend- bureau %	loondienst werkgever %	oproep- of nul-uren contract %	werkervarings- project %	bedrijf ouders/partner %	eigen bedrijf/ free-lance %
HBO							
landbouw	0	10	83	1	0	1	5
onderwijs	0	3	93	3	0	0	1
techniek	0	7	90	1	0	1	1
economie	0	5	92	1	0	1	1
gezondheidszorg	0	5	86	6	0	0	3
gedrag en maatschappij	0	8	85	6	0	0	1
kunst en cultuur	0	7	62	3	1	0	27
Totaal	0	6	89	2	0	0	3
WO							
landbouw	0	10	87	1	1	0	1
techniek	0	3	95	0	0	0	2
economie	0	2	96	0	0	0	1
gezondheidszorg	0	3	92	0	0	0	4
gedrag en maatschappij	0	5	91	1	0	0	2
taal en cultuur	0	9	85	1	0	0	5
recht en openbare orde	0	5	94	0	0	0	1
natuurwetenschappen	0	2	96	0	0	0	2
Totaal	0	4	93	0	0	0	2
Totaal	8	8	79	2	0	1	2

- = te weinig waarnemingen

Tabel A3.3
Percentage werkende schoolverlaters met een flexibele aanstelling

Opleidingssector	%
AVO	
MAVO	25
HAVO	29
VWO	-
Totaal	28
VBO	
IVBO	32
landbouw	26
techniek	20
economie	24
gezondheidszorg	19
Totaal	23
BOL niv. 1/2	
oriënteren en schakelen	22
landbouw	19
techniek	12
economie	32
gezondheidszorg	30
Totaal	25
BOL niv. 3/4	
landbouw	22
techniek	13
economie	18
gezondheidszorg	17
gedrag en maatschappij	30
Totaal	19
HBO	
landbouw	17
onderwijs	19
techniek	11
economie	11
gezondheidszorg	19
gedrag en maatschappij	22
kunst en cultuur	35
Totaal	16
WO	
landbouw	16
techniek	6
economie	5
gezondheidszorg	13
gedrag en maatschappij	19
taal en cultuur	27
recht en openbare orde	11
natuurwetenschappen	24
Totaal	14
Totaal	18
- = te weinig waarnemingen	

Toelichting

Een flexibele aanstelling betreft een aanstelling als uitzendkracht, oproepkracht e.d. of een aanstelling in tijdelijke dienst met een contract korter dan een jaar.

Tabel A3.4
Wijze van verkrijgen van een baan

Opleidingssector	arbeids- bureau		uitzend- bureau		adver- tentie		open sollicita-		stage		docent/ ver. van afgestud./ bureau ed.		bedrijven informatie dagen		eerder werk/ interne vacature		familie/ vrienden/ kennissen		zelf bedrijf begonnen		anders	
	%		%		%		%		%		%		%		%		%		%		%	
BOL niv. 1/2																						
oriënteren en schakelen	11	8	21	16	0	24	3	0	5	11	3	0	11	3	5	11	3	5	11	3	5	11
landbouw	14	10	14	3	7	7	0	19	2	17	3	0	17	8	13	13	1	13	1	13	1	13
techniek	3	21	6	15	10	3	0	10	3	12	3	0	12	1	3	6	12	1	1	6	12	1
economie	9	29	15	12	10	5	0	10	2	20	5	0	7	0	2	8	7	0	0	8	7	0
gezondheidszorg	13	24	12	14	9	9	1	9	2	14	9	1	12	1	2	8	12	1	1	8	12	1
Totaal	9	21	14	14	9	9	1	9	2	14	9	1	12	1	2	8	12	1	1	8	12	1
BOL niv. 3/4																						
landbouw	6	12	13	9	21	2	0	21	5	15	2	0	15	6	5	11	15	6	6	11	5	11
techniek	6	19	16	14	19	3	0	19	3	10	3	0	10	1	3	8	10	1	1	8	10	1
economie	9	29	16	8	15	2	0	15	2	11	2	0	11	1	3	11	11	1	1	5	11	1
gezondheidszorg	6	9	18	28	16	4	1	16	4	3	4	1	3	1	3	8	3	1	1	6	3	1
gedrag en maatschappij	6	15	17	23	17	2	0	17	2	10	2	0	10	0	5	7	10	0	0	7	10	0
Totaal	7	20	16	16	17	3	0	17	4	10	3	0	10	1	4	7	10	1	1	7	10	1
HBO																						
landbouw	1	17	25	12	11	5	0	11	3	11	5	0	11	4	3	10	11	4	4	10	11	4
onderwijs	5	6	29	14	12	4	0	12	6	9	4	0	9	1	6	14	9	1	1	14	9	1
techniek	2	25	20	15	15	2	1	15	3	8	2	1	8	1	3	8	8	1	1	8	8	1
economie	2	25	22	15	12	4	2	12	3	9	4	2	9	1	3	6	9	1	1	6	9	1
gezondheidszorg	2	9	21	26	13	2	0	13	6	11	2	0	11	1	6	8	11	1	1	8	11	1
gedrag en maatschappij	3	20	22	18	16	1	1	16	5	7	1	1	7	1	5	6	7	1	1	6	7	1
kunst en cultuur	4	10	20	12	8	5	3	8	5	14	5	3	14	10	5	9	14	10	10	9	14	10
Totaal	3	19	23	16	13	3	1	13	4	9	3	1	9	1	4	8	9	1	1	8	9	1

Tabel A3.4 (vervolg)
Wijze van verkrijgen van een baan

Opleidingssector	arbeids- bureau	uitzend- bureau	adver- tentie	open sollicita- tie	stage	docent/ ver. van afgestud./ bureau ed.	bedrijven informatie dagen	eerder werk/ interne vacature	familie/ vrienden/ kennissen	zelf bedrijf begonnen	anders
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
WO											
landbouw	1	12	34	13	9	11	1	4	8	1	7
techniek	1	10	20	28	9	10	4	2	7	1	7
economie	1	13	22	28	10	4	5	3	8	1	5
gezondheidszorg	1	7	21	36	9	4	1	4	8	1	8
gedrag en maatschappij	3	18	25	15	8	4	1	6	12	1	7
taal en cultuur	2	21	23	13	7	4	1	6	12	3	8
recht en openbare orde	2	20	21	28	8	3	2	2	9	0	6
natuurwetenschappen	2	6	31	20	10	11	4	5	6	1	5
Totaal	1	14	23	24	9	6	3	4	9	1	7
Totaal	5	19	19	17	13	4	1	4	10	1	7

Toelichting

• Voor het WO hebben de resultaten betrekking op 9 universiteiten.

Tabel A3.5
Belangrijkste bedrijfspgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
MAVO	
Niet-gespec. detailh. in winkel	13
Ov. gespec. detailh. in winkel	12
Gezondheidszorg	7
Welzijnszorg	7
Restaurants/cafetaria's/snackbars ed.	5
HAVO	
Rechtsk. dienstverl./account./belastingconsul./holdings ed.	13
Ov. gespec. detailh. in winkel	10
Gezondheidszorg	6
Akker-/tuinbouw	5
IVBO	
Ov. gespec. detailh. in winkel	19
Niet-gespec. detailh. in winkel	9
Slachterijen/vleesverwerking	6
Gespec. detailh. voed.-/genotmid. in winkel	5
Afwerken gebouwen	5
VBO landbouw	
Ov. gespec. detailh. in winkel	25
Dienstverl. tbv landb. (excl. veterin.dienst.)	9
Akker-/tuinbouw	9
Restaurants/cafetaria's/snackbars ed.	5
VBO techniek	
Burgerl./utilit.;grond-/water-/wegenb. (excl. grondverz.)	21
Afwerken gebouwen	14
Bouwinstallatie	11
Handel in/repar. auto's (1)	7
Vervoer over weg	5
Ov. gespec. detailh. in winkel	5
Overheidsdienst.	5
VBO economie	
Ov. gespec. detailh. in winkel	21
Niet-gespec. detailh. in winkel	13
Overheidsdienst.	8
Gespec. detailh. voed.-/genotmid. in winkel	6
VBO gezondheidszorg	
Ov. dienstverlening	19
Ov. gespec. detailh. in winkel	15
Niet-gespec. detailh. in winkel	12
Welzijnszorg	10
Restaurants/cafetaria's/snackbars ed.	8
Detailh. farmac./med. art./parfum/cosmet. in winkel	5
BOL niv. 1/2 oriënteren en schakelen	
Overheidsdienst.	32
Ov. gespec. detailh. in winkel	16
Niet-gespec. detailh. in winkel	8
Akker-/tuinbouw	5
BOL niv. 1/2 landbouw	
Ov. gespec. detailh. in winkel	28
Niet-gespec. detailh. in winkel	11
Veterinaire diensten	8
Fokken/houden dieren	6
Dienstverl. tbv landb. (excl. veterin.dienst.)	5
Akker-/tuinbouw	5

Tabel A3.5 (vervolg)
Belangrijkste bedrijfspgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
BOL niv. 1/2 techniek	
Bouwinstallatie	30
Burgerl./utilit.;grond-/water-/wegenb. (excl. grondverz.)	7
Overheidsdienst.	7
Handel in/repar. auto's (1)	5
BOL niv. 1/2 economie	
Ov. gespec. detailh. in winkel	15
Niet-gespec. detailh. in winkel	11
Restaurants/cafetaria's/snackbars ed.	7
Hotels/pensions/conferentie-oorden	5
BOL niv. 1/2 gezondheidszorg	
Welzijnszorg	26
Ov. dienstverlening	13
Gezondheidszorg	11
Niet-gespec. detailh. in winkel	6
Hotels/pensions/conferentie-oorden	5
BOL niv. 3/4 landbouw	
Ov. gespec. detailh. in winkel	18
Dienstverl. tbv landb. (excl. veterin.dienst.)	15
Akker-/tuinbouw	15
Fokken/houden dieren	12
BOL niv. 3/4 techniek	
Burgerl./utilit.;grond-/water-/wegenb. (excl. grondverz.)	9
Bouwinstallatie	8
Architecten-/ingenieurs-/ov. techn.ontw.-/teken-/adviesbur.	6
Gezondheidszorg	5
BOL niv. 3/4 economie	
Ov. gespec. detailh. in winkel	10
Geldscheppende financ. instell.	8
Rechtsk. dienstverl./account./belastingconsul./holdings ed.	7
Hotels/pensions/conferentie-oorden	5
BOL niv. 3/4 gezondheidszorg	
Welzijnszorg	30
Gezondheidszorg	29
Detailh. farmac./med. art./parfum/cosmet. in winkel	11
Ov. dienstverlening	7
BOL niv. 3/4 gedrag en maatschappij	
Welzijnszorg	62
HBO landbouw	
Architecten-/ingenieurs-/ov. techn.ontw.-/teken-/adviesbur.	11
Openbaar bestuur	10
Akker-/tuinbouw	7
Rechtsk. dienstverl./account./belastingconsul./holdings ed.	6
HBO onderwijs	
Basisonderwijs voor leerplichtingen/speciaal onderwijs	60
Voortgezet onderwijs	17
HBO techniek	
Architecten-/ingenieurs-/ov. techn.ontw.-/teken-/adviesbur.	13
Adviesbur. op gebied automat./systeemh.	10
Burgerl./utilit.;grond-/water-/wegenb. (excl. grondverz.)	7

Tabel A3.5 (vervolg)
Belangrijkste bedrijfstgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
HBO economie	
Rechtsk. dienstverl./account./belastingconsul./holdings ed.	14
Geldscheppende financ. instell.	13
Uitzendbur./uitleenbedr./arbeidsbemid./testen/werven/select.	6
Adviesbur. op gebied automat./systeemh.	5
HBO gezondheidszorg	
Gezondheidszorg	73
Welzijnszorg	16
HBO gedrag en maatschappij	
Welzijnszorg	42
Uitzendbur./uitleenbedr./arbeidsbemid./testen/werven/select.	13
Gezondheidszorg	9
HBO kunst en cultuur	
Overig amusement/kunst	37
Reklamebureaus ed.	13
Ov. zakelijke dienstverl. n.e.g.	10
WO landbouw	
Hoger onderwijs	16
Natuurwet. speur-/ontwikkelingsw.	13
Architecten-/ingenieurs-/ov. techn.ontw.-/teken-/adviesbur.	11
Openbaar bestuur	8
Adviesbur. op gebied automat./systeemh.	5
Rechtsk. dienstverl./account./belastingconsul./holdings ed.	5
WO techniek	
Architecten-/ingenieurs-/ov. techn.ontw.-/teken-/adviesbur.	19
Hoger onderwijs	11
Adviesbur. op gebied automat./systeemh.	9
Rechtsk. dienstverl./account./belastingconsul./holdings ed.	5
Natuurwet. speur-/ontwikkelingsw.	5
WO economie	
Rechtsk. dienstverl./account./belastingconsul./holdings ed.	23
Geldscheppende financ. instell.	13
Adviesbur. op gebied automat./systeemh.	12
Verzekeringsw./pensioenfonds. (excl. verpl. soc.verzek.)	5
WO gezondheidszorg	
Gezondheidszorg	69
Veterinaire diensten	7
Welzijnszorg	6
Hoger onderwijs	5
WO gedrag en maatschappij	
Openbaar bestuur	12
Rechtsk. dienstverl./account./belastingconsul./holdings ed.	10
Welzijnszorg	10
Gezondheidszorg	10
Hoger onderwijs	8
Uitzendbur./uitleenbedr./arbeidsbemid./testen/werven/select.	7
Adviesbur. op gebied automat./systeemh.	5

Tabel A3.5 (vervolg)
Belangrijkste bedrijfspgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
WO taal en cultuur	
Uitgeverijen	9
Hoger onderwijs	7
Voortgezet onderwijs	7
Openbaar bestuur	6
Adviesbur. op gebied automat./systeemh.	6
Rechtsk. dienstverl./account./belastingconsul./holdings ed.	6
Uitzendbur./uitleenbedr./arbeidsbemid./testen/werven/select.	6
WO recht en openbare orde	
Rechtsk. dienstverl./account./belastingconsul./holdings ed.	46
Openbaar bestuur	12
Overheidsdienst.	8
Geldscheppende financ. instell.	5
WO natuurwetenschappen	
Hoger onderwijs	28
Adviesbur. op gebied automat./systeemh.	16
Detailh. farmac./med. art./parfum/cosmet. in winkel	7
Architecten-/ingenieurs-/ov. techn.ontw.-/teken-/adviesbur.	5
Natuurwet. speur-/ontwikkelingsw.	5
Gezondheidszorg	5

Toelichting

De bedrijven waarin de schoolverlaters werkzaam zijn, zijn geassocieerd volgens de Standaard Bedrijfs Indeling van het CBS. Op het hier gepresenteerde niveau van bedrijfspgroepen worden in totaal 211 categorieën onderscheiden.

In de tabel zijn alleen die bedrijfspgroepen weergegeven waarin ten minste 5% van de schoolverlaters werkzaam is.

Tabel A3.6
Belangrijkste beroepsgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
MAVO	
Verkopers	24
Hulpkrachten horeca en verzorging	13
Verpleeghulp en leerling-verpleegkundigen	7
Receptionisten en administratieve employés	6
Boekhouders en secretaresses	5
Verzorgend personeel	5
HAVO	
Receptionisten en administratieve employés	18
Boekhouders en secretaresses	17
Verkopers	16
Productieplanners	7
Verpleeghulp en leerling-verpleegkundigen	6
Commercieel employés	5
Hulpkrachten horeca en verzorging	5
IVBO	
Verkopers	27
Bouwvakkers	11
Metaalarbeiders	10
Mechanisch operators	7
Laders en lossers	6
Agrarische arbeider	5
VBO landbouw	
Verkopers	29
Agrarische arbeider	19
Hulpkrachten horeca en verzorging	8
Bouwvakkers	7
Laders en lossers	5
Interieurverzorger	5
VBO techniek	
Bouwvakkers	35
Assembleurs	8
Laders en lossers	7
Productiemedewerker	6
Monteurs	5
Metaalarbeiders	5
VBO economie	
Verkopers	35
Receptionisten en administratieve employés	11
Laders en lossers	11
Aspirant politieagenten, soldaten en beveiligingshulpkrachten	7
Productiemedewerker	6
Hulpkrachten horeca en verzorging	5
VBO gezondheidszorg	
Hulpkrachten horeca en verzorging	33
Verkopers	30
Productiemedewerker	7
Verzorgend personeel	5
BOL niv. 1/2 oriënteren en schakelen	
Verkopers	24
Aspirant politieagenten, soldaten en beveiligingshulpkrachten	24
Agrarische arbeider	8
Laders en lossers	5
Interieurverzorger	5
Receptionisten en administratieve employés	5
Hulpkrachten horeca en verzorging	5

Tabel A3.6 (vervolg)
Belangrijkste beroepsgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
BOL niv. 1/2 landbouw	
Verkopers	33
Agrarische arbeider	13
Verplegenden en doktersassistenten	8
Winkeliers	8
Chauffeurs	5
BOL niv. 1/2 techniek	
Elektromonteurs	15
Monteurs	12
Metaalarbeiders	12
Monteurs en controleurs elektrotechnische producten	8
Aannemers en installateurs	8
Bouwvakkers	8
Elektronicamonteurs	6
BOL niv. 1/2 economie	
Verkopers	24
Receptionisten en administratieve employés	18
Boekhouders en secretaresses	12
Hulpkrachten horeca en verzorging	9
Verzorgend personeel	5
BOL niv. 1/2 gezondheidszorg	
Hulpkrachten horeca en verzorging	23
Verzorgend personeel	21
Interieurverzorger	10
Verkopers	9
Verpleeghulp en leerling-verpleegkundigen	8
Receptionisten en administratieve employés	5
BOL niv. 3/4 landbouw	
Agrarische arbeider	19
Agrarische bedrijfshoofden	19
Verkopers	16
Agrarische vakkrachten	5
BOL niv. 3/4 techniek	
Monteurs	17
Aannemers en installateurs	15
Elektromonteurs	13
Elektronicamonteurs	6
Programmeurs	5
BOL niv. 3/4 economie	
Boekhouders en secretaresses	21
Commercieel employés	21
Receptionisten en administratieve employés	16
Verkopers	12
Winkeliers	5
BOL niv. 3/4 gezondheidszorg	
Verzorgend personeel	28
Verplegenden en doktersassistenten	24
Apothekersassistenten en medisch laboranten	10
Ziekenverzorgenden	7
Verkopers	6

Tabel A3.6 (vervolg)
Belangrijkste beroepsgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
BOL niv. 3/4 gedrag en maatschappij	
Verzorgend personeel	44
Activiteitenbegeleiders en medewerkers arbeidsbemiddeling	17
Hulpkrachten horeca en verzorging	7
Receptionisten en administratieve employés	5
Verkopers	5
HBO landbouw	
Milieuhygienisten en agrarisch vertegenwoordigers	22
Commercieel medewerkers	10
Agrarische bedrijfshoofden	7
Commercieel employés	7
Procestechnologen	5
Organisatie-adviseurs	5
Systeemanalisten	5
Procesoperators	5
HBO onderwijs	
Leraar basisonderwijs	59
Docenten talen en expressie	9
Docenten sociale vakken (2e en 3e gr.)	5
HBO techniek	
Systeemanalisten	20
Architecten en bouwkundig projectleiders	10
Werktuigbouwkundig ontwerpers en hoofden technische dienst	8
Technisch systeemanalisten	7
Organisatie-adviseurs	5
HBO economie	
Commercieel medewerkers	19
Commercieel employés	17
Assistent accountants	17
Systeemanalisten	9
Boekhouders en secretaresses	6
Organisatie-adviseurs	6
Activiteitenbegeleiders en medewerkers arbeidsbemiddeling	5
HBO gezondheidszorg	
Therapeuten en verpleegkundigen	78
HBO gedrag en maatschappij	
Sociaal-cultureel werkers	42
Activiteitenbegeleiders en medewerkers arbeidsbemiddeling	16
Verzorgend personeel	13
HBO kunst en cultuur	
Kunstenaars	40
Docenten talen en expressie	16
Architecten en bouwkundig projectleiders	6
WO landbouw	
Natuurwetenschappers	14
Milieuhygienisten en agrarisch vertegenwoordigers	13
Landbouwkundigen	12
Systeemanalisten	8
Commercieel medewerkers	8
Materiaalkundigen	7

Tabel A3.6 (vervolg)
Belangrijkste beroepsgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
WO techniek	
Weg- en waterbouwkundigen	13
Systeemanalisten	13
Materiaalkundigen	13
Werktuigbouwkundigen	9
Organisatiedeskundigen	8
Elektrotechnici	8
Architecten en bouwkundig projectleiders	5
WO economie	
Commercieel medewerkers	23
Systeemanalisten	13
Assistent accountants	13
Economen	11
Organisatiedeskundigen	10
Organisatie-adviseurs	6
WO gezondheidszorg	
Artsen	83
WO gedrag en maatschappij	
Sociaal-wetenschappelijk onderzoekers	15
Sociaal-cultureel werkers	10
Commercieel medewerkers	8
Systeemanalisten	6
Onderwijskundigen en pedagogen	5
Juristen	5
Organisatie-adviseurs	5
WO taal en cultuur	
Commercieel medewerkers	15
Systeemanalisten	6
Journalisten	6
Taalkundigen	6
Docenten letteren (1e gr. en WO)	6
Boekhouders en secretaresses	6
Commercieel employés	6
WO recht en openbare orde	
Juristen	66
Commercieel medewerkers	6
WO natuurwetenschappen	
Natuurwetenschappers	30
Systeemanalisten	21
Apothekers	11
Materiaalkundigen	7

Toelichting

De beroepen waarin de schoolverlaters werkzaam zijn, zijn geclassificeerd volgens de Standaard Beroepen-classificatie 1992 van het CBS. Binnen de elementaire beroepen is hierbij door het ROA een nader onderscheid gemaakt. Bovendien zijn de namen van de beroepen verduidelijkt. Op het hier gepresenteerde niveau van beroepsgroepen worden in totaal 127 categorieën onderscheiden.

In de tabel zijn alleen die beroepsgroepen weergegeven waarin ten minste 5% van de schoolverlaters werkzaam is.

Tabel A3.7
Grootte van de organisatie waarin schoolverlaters werkzaam zijn

Opleidingssector	1 pers %	2 t/m 9 pers %	10 t/m 99 pers %	100 t/m 999 pers %	>= 1000 pers %
VBO					
IVBO*	4	32	36	16	12
landbouw	3	42	32	9	14
techniek	2	15	53	19	12
economie	0	20	34	26	20
gezondheidszorg	0	29	38	18	15
Totaal	1	21	45	19	14
BOL niv. 1/2					
oriënteren en schakelen	3	18	21	18	39
landbouw	1	37	50	10	2
techniek	0	23	40	17	19
economie	0	19	36	21	24
gezondheidszorg	1	17	34	28	20
Totaal	1	20	33	20	26
BOL niv. 3/4					
landbouw	5	44	29	13	9
techniek	1	10	37	26	27
economie	0	17	34	23	25
gezondheidszorg	1	21	30	28	20
gedrag en maatschappij	0	8	32	39	20
Totaal	1	17	33	26	22
HBO					
landbouw	1	12	24	35	28
onderwijs	0	7	60	24	8
techniek	0	6	26	30	38
economie	0	6	25	28	40
gezondheidszorg	2	18	15	33	32
gedrag en maatschappij	0	5	23	46	27
kunst en cultuur	15	26	37	16	6
Totaal	1	8	30	30	30
WO					
landbouw	0	4	19	31	45
techniek	0	5	18	38	39
economie	0	3	13	39	45
gezondheidszorg	0	15	12	44	28
gedrag en maatschappij	1	7	27	45	20
taal en cultuur	2	10	30	41	18
recht en openbare orde	0	8	26	41	24
natuurwetenschappen	0	5	22	49	24
Totaal	1	7	21	41	30
Totaal	1	13	32	29	26

* = betreft alleen IVBO Groen

Toelichting

- Vraag in de enquête: Hoeveel mensen werken er bij de organisatie of het bedrijf waar u werkzaam bent. Het gaat hier om alle werknemers van het totale concern (hoofd- en nevenvestigingen samen).
- Voor het WO hebben de resultaten betrekking op 9 universiteiten.

Tabel A3.8
Beloning van werkende schoolverlaters

Opleidingssector	gemiddeld bruto maandloon guldens	gemiddeld bruto uurloon guldens
AVO		
MAVO	1.285	8,64
HAVO	1.785	11,95
VWO	-	-
Totaal	1.499	10,11
VBO		
IVBO	1.239	8,04
landbouw	1.109	8,09
techniek	1.328	8,93
economie	1.239	8,60
gezondheidszorg	1.056	7,86
Totaal	1.242	8,53
BOL niv. 1/2		
oriënteren en schakelen	1.699	10,63
landbouw	1.518	10,11
techniek	2.032	12,62
economie	1.966	13,72
gezondheidszorg	1.604	11,86
Totaal	1.865	12,41
BOL niv. 3/4		
landbouw	2.452	15,21
techniek	2.977	17,82
economie	2.393	14,78
gezondheidszorg	2.213	15,88
gedrag en maatschappij	2.199	17,09
Totaal	2.475	16,07
HBO		
landbouw	3.528	21,28
onderwijs	3.470	23,11
techniek	3.826	22,70
economie	3.622	21,93
gezondheidszorg	3.128	23,70
gedrag en maatschappij	3.107	21,84
kunst en cultuur	2.597	22,50
Totaal	3.498	22,45
WO		
landbouw	3.700	23,32
techniek	4.354	25,93
economie	4.594	27,45
gezondheidszorg	4.883	30,73
gedrag en maatschappij	3.829	26,15
taal en cultuur	3.554	24,51
recht en openbare orde	4.530	25,34
natuurwetenschappen	3.738	23,23
Totaal	4.204	26,16
Totaal	2.880	18,49
- = te weinig waarnemingen		

Toelichting

Dit betreft het bruto inkomen in de baan waarin men het hoogste aantal uren werkt. Dit is inclusief toeslagen voor ploegendienst, fooien, provisie e.d., maar exclusief inkomen uit overwerk, vakantiegeld, 13e maand, uitkering, e.d. Er is hier niet gecorrigeerd voor verschillen in leeftijd van de schoolverlaters.

Tabel A3.9

Vereist opleidingsniveau voor de huidige functie volgens de werkgever

Opleidingssector	lager %	zelfde %	hoger %
AVO			
MAVO	18	65	17
HAVO	31	47	22
VWO	-	-	-
Totaal	23	59	17
VBO			
IVBO*	-	-	-
landbouw	35	58	8
techniek	16	76	8
economie	25	67	8
gezondheidszorg	30	64	6
Totaal	22	71	8
BOL niv. 1/2			
oriënteren en schakelen	92	0	8
landbouw	59	23	18
techniek	46	41	13
economie	46	28	26
gezondheidszorg	57	21	22
Totaal	59	23	18
BOL niv. 3/4			
landbouw	38	61	1
techniek	23	75	3
economie	24	74	2
gezondheidszorg	27	72	1
gedrag en maatschappij	26	72	3
Totaal	25	73	2
HBO			
landbouw	20	79	1
onderwijs	10	89	0
techniek	15	83	1
economie	22	77	1
gezondheidszorg	15	85	0
gedrag en maatschappij	35	65	0
kunst en cultuur	35	64	1
Totaal	20	79	1
WO			
landbouw	40	60	
techniek	35	65	
economie	43	57	
gezondheidszorg	9	91	
gedrag en maatschappij	50	50	
taal en cultuur	62	38	
recht en openbare orde	24	76	
natuurwetenschappen	32	68	
Totaal	38	62	
Totaal	29	67	4

- = te weinig waarnemingen

* = betreft alleen IVBO Groen

Toelichting

Vraag in de enquête:

- Welk opleidingsniveau werd door uw werkgever voor deze functie minimaal vereist?

Tabel A3.10

Vereiste opleidingsrichting voor de huidige functie volgens de werkgever

Opleidingssector	eigen/ verwante richting %	andere richting %	geen richting %
VBO			
IVBO*	34	11	55
landbouw	40	7	53
techniek	61	8	31
economie	34	7	59
gezondheidszorg	40	3	58
Totaal	50	7	43
BOL niv. 1/2			
oriënteren en schakelen	27	19	54
landbouw	59	2	39
techniek	68	3	30
economie	44	10	46
gezondheidszorg	45	6	50
Totaal	45	10	45
BOL niv. 3/4			
landbouw	63	6	31
techniek	81	3	16
economie	60	10	29
gezondheidszorg	78	5	17
gedrag en maatschappij	69	7	24
Totaal	70	7	23
HBO			
landbouw	75	5	20
onderwijs	85	4	10
techniek	81	3	16
economie	67	6	27
gezondheidszorg	92	3	5
gedrag en maatschappij	76	6	18
kunst en cultuur	67	9	24
Totaal	77	5	18
WO			
landbouw	75	7	18
techniek	78	3	19
economie	75	1	23
gezondheidszorg	95	2	3
gedrag en maatschappij	59	8	32
taal en cultuur	44	9	47
recht en openbare orde	80	3	17
natuurwetenschappen	78	3	19
Totaal	72	4	24
Totaal	67	6	27

* = betreft alleen IVBO Groen

ToelichtingVraag in de enquête: Welke opleidingsrichting werd **door uw werkgever** voor deze functie vereist?

Tabel A3.11

Gewenste en feitelijke wekelijkse arbeidsduur van werkende schoolverlaters

Opleidingssector	gewenste wekelijkse arbeidsduur uren	feitelijke wekelijkse arbeidsduur uren
AVO		
MAVO	35,4	34,1
HAVO	35,5	35,0
VWO	-	-
Totaal	35,6	34,3
VBO		
IVBO	37,6	35,5
landbouw	36,1	32,1
techniek	38,9	34,7
economie	35,9	32,9
gezondheidszorg	34,0	31,2
Totaal	37,2	33,8
BOL niv. 1/2		
oriënteren en schakelen	37,4	36,2
landbouw	39,2	38,4
techniek	39,5	37,6
economie	37,0	35,7
gezondheidszorg	34,8	32,1
Totaal	37,5	35,9
BOL niv. 3/4		
landbouw	40,5	39,9
techniek	39,8	39,4
economie	38,5	38,4
gezondheidszorg	35,4	33,9
gedrag en maatschappij	34,5	31,8
Totaal	37,7	36,9
HBO		
landbouw	39,9	39,7
onderwijs	34,4	34,5
techniek	38,8	39,5
economie	38,0	38,6
gezondheidszorg	34,4	33,3
gedrag en maatschappij	34,0	34,0
kunst en cultuur	32,9	33,1
Totaal	36,6	36,9
WO		
landbouw	37,0	37,1
techniek	38,4	39,1
economie	38,7	39,1
gezondheidszorg	37,7	39,0
gedrag en maatschappij	36,4	36,0
taal en cultuur	38,3	36,0
recht en openbare orde	38,0	38,7
natuurwetenschappen	47,2	38,2
Totaal	38,7	37,9
Totaal	37,4	36,4
- = te weinig waarnemingen		

Toelichting

De **gewenste** wekelijkse arbeidsduur is bepaald op basis van de vraag in de enquête: Als u zelf zou mogen kiezen, hoeveel uren per week zou u dan het liefst betaald werk willen hebben? De **feitelijke** wekelijkse arbeidsduur betreft zowel het aantal uren in de hoofdfunctie als het aantal uren in eventuele nevenfuncties.

Tabel A3.12

Oordeel van de werkende schoolverlaters over de aansluiting tussen de afgesloten opleiding en de huidige functie

Opleidingssector	goed %	voldoende %	matig %	slecht %
BOL niv. 1/2				
oriënteren en schakelen	35	32	16	16
landbouw	45	24	6	26
techniek	39	32	18	11
economie	43	34	9	14
gezondheidszorg	46	21	5	28
Totaal	40	32	12	15
BOL niv. 3/4				
landbouw	41	34	12	12
techniek	39	38	15	7
economie	38	41	13	7
gezondheidszorg	54	30	9	7
gedrag en maatschappij	43	32	11	13
Totaal	42	37	12	9
HBO				
landbouw	41	40	13	7
onderwijs	53	33	10	5
techniek	45	41	12	3
economie	43	41	12	4
gezondheidszorg	54	34	9	3
gedrag en maatschappij	43	39	13	5
kunst en cultuur	39	30	14	17
Totaal	46	38	12	5
WO				
landbouw	45	39	10	7
techniek	51	35	10	3
economie	53	36	8	2
gezondheidszorg	68	21	8	3
gedrag en maatschappij	36	33	20	10
taal en cultuur	29	31	21	19
recht en openbare orde	50	35	10	6
natuurwetenschappen	57	29	9	5
Totaal	50	33	11	5
Totaal	44	36	12	8
Toelichting				
• Vraag in de enquête: Hoe vindt u de aansluiting tussen uw [...] opleiding en uw huidige functie?				
• Voor het WO hebben de resultaten betrekking op 9 universiteiten.				

Tabel A3.13

Percentage werkende schoolverlaters dat op zoek is naar een andere baan

Opleidingssector	%
AVO	
MAVO	10
HAVO	22
VWO	-
Totaal	14
VBO	
IVBO	20
landbouw	15
techniek	13
economie	22
gezondheidszorg	23
Totaal	17
BOL niv. 1/2	
oriënteren en schakelen	26
landbouw	40
techniek	15
economie	21
gezondheidszorg	22
Totaal	21
BOL niv. 3/4	
landbouw	18
techniek	16
economie	20
gezondheidszorg	17
gedrag en maatschappij	22
Totaal	19
HBO	
landbouw	22
onderwijs	14
techniek	19
economie	21
gezondheidszorg	24
gedrag en maatschappij	27
kunst en cultuur	32
Totaal	21
WO	
landbouw	24
techniek	15
economie	15
gezondheidszorg	35
gedrag en maatschappij	33
taal en cultuur	37
recht en openbare orde	29
natuurwetenschappen	36
Totaal	27
Totaal	21
- = te weinig waarnemingen	

Toelichting

Vraag in de enquête: Heeft u in de afgelopen vier weken iets gedaan om aan ander werk te komen?

Tabel A3.14

Deelname aan een cursus of bedrijfsopleiding door werkende schoolverlaters

Opleidingssector	%
BOL niv. 1/2	
oriënteren en schakelen	38
landbouw	13
techniek	40
economie	27
gezondheidszorg	18
Totaal	31
BOL niv. 3/4	
landbouw	30
techniek	54
economie	49
gezondheidszorg	31
gedrag en maatschappij	27
Totaal	42
HBO	
landbouw	49
onderwijs	38
techniek	57
economie	62
gezondheidszorg	46
gedrag en maatschappij	47
kunst en cultuur	20
Totaal	51
WO	
landbouw	45
techniek	52
economie	67
gezondheidszorg	28
gedrag en maatschappij	51
taal en cultuur	40
recht en openbare orde	61
natuurwetenschappen	51
Totaal	53
Totaal	46
Toelichting	
<ul style="list-style-type: none"> • Vraag in de enquête: Heeft u na het verlaten van de [...] opleiding een cursus of bedrijfsopleiding gevolgd? • Voor het WO hebben de resultaten betrekking op 9 universiteiten. 	

Tabel A3.15

Belangrijkste cursussen of bedrijfsopleidingen waaraan werkende schoolverlaters deelnemen

	%
BOL niv. 1/2 oriënteren en schakelen	
Techniek	20
Weg-, railvervoer	10
Secretarieel (incl. tekstverwerking, steno)	10
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma)	10
Horeca	10
Communicatieve vaardigheden	10
Nederlands	10
Politie	10
Wiskunde	10
BOL niv. 1/2 landbouw	
BB, bedrijfszelfbescherming	33
Metaalbewerking	27
Ladingbehandeling	17
Commercieel	12
Landbouw	11
BOL niv. 1/2 techniek	
Bedrijfstechniek, technische bedrijfsvoering	21
Techniek	11
Telecommunicatie/datacommunicatie	8
Elektrische energietechniek	7
Bouwkunde	7
Ladingbehandeling	7
Brandweer	7
Politie	6
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma)	6
BOL niv. 1/2 economie	
Computer en informatica	16
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma)	13
Bedrijfsadministratie, accountancy	12
Commercieel	8
Secretarieel (incl. tekstverwerking, steno)	6
Bedrijfstechniek, technische bedrijfsvoering	5
BOL niv. 1/2 gezondheidszorg	
Horeca	22
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma)	22
Communicatieve vaardigheden	16
Uiterlijke verzorging	13
Gezondheidszorg	11
Maatschappelijk werk	8
Zeemacht	8
BOL niv. 3/4 landbouw	
Bedrijfstechniek, technische bedrijfsvoering	15
Veeteelt	14
Weg-, railvervoer	7
Bedrijfskunde, management, efficiency	5
Landbouw	5
BOL niv. 3/4 techniek	
Computer en informatica	16
Bedrijfstechniek, technische bedrijfsvoering	12
Techniek	9
Elektrotechniek	7
Werktuigbouwkunde	5
Bedrijfskunde, management, efficiency	5

Tabel A3.15 (vervolg)
Belangrijkste cursussen of bedrijfsopleidingen waaraan werkende schoolverlaters deelnemen

	%
BOL niv. 3/4 economie	
Verzekeringswezen	13
Geld- en bankzaken	9
Computer en informatica	8
Bedrijfsadministratie, accountancy	7
Commercieel	7
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma)	7
Bedrijfskunde, management, efficiency	6
Secretarieel (incl. tekstverwerking, steno)	6
Marketing, reclame	5
BOL niv. 3/4 gezondheidszorg	
Farmacie	17
Uiterlijke verzorging	12
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma)	9
Gezondheidszorg	9
Verpleging	7
BOL niv. 3/4 gedrag en maatschappij	
Gezondheidszorg	15
Communicatieve vaardigheden	8
Bedrijfskunde, management, efficiency	6
Computer en informatica	6
Maatschappelijk werk	5
HBO landbouw	
Computer en informatica	14
Bedrijfskunde, management, efficiency	10
Commercieel	9
Bedrijfstechniek, technische bedrijfsvoering	5
Bedrijfsadministratie, accountancy	5
HBO onderwijs	
Basisonderwijs/onderwijzers (incl. remedial teacher)	33
Computer en informatica	11
Pedagog.-didactische cursussen voor leer	9
Gezondheidszorg	6
HBO techniek	
Computer en informatica	33
Bedrijfskunde, management, efficiency	11
Bedrijfstechniek, technische bedrijfsvoering	7
Telecommunicatie/datacommunicatie	5
HBO economie	
Geld- en bankzaken	15
Computer en informatica	15
Bedrijfsadministratie, accountancy	10
Bedrijfskunde, management, efficiency	9
Commercieel	8
Marketing, reclame	8
Verzekeringswezen	7
HBO gezondheidszorg	
Fysiotherapie, bewegingsleer	20
Verpleging	17
Gezondheidszorg	7
Geneeskunde	6
Therapie	5
Logo-/akoepedie, orthopedie	5
Arbeids-/ergotherapie	5

Tabel A3.15 (vervolg)
Belangrijkste cursussen of bedrijfsopleidingen waaraan werkende schoolverlaters deelnemen

	%
HBO gedrag en maatschappij	
Maatschappelijk werk	8
Computer en informatica	8
Commercieel	8
Personeelswerk	8
Recht	7
Bedrijfskunde, management, efficiency	7
Marketing, reclame	5
HBO kunst en cultuur	
Computer en informatica	22
Muziek	10
Bedrijfskunde, management, efficiency	9
Kunst en cultuur	9
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma)	7
WO landbouw	
Computer en informatica	21
Bedrijfskunde, management, efficiency	15
Communicatieve vaardigheden	9
Marketing, reclame	6
WO techniek	
Computer en informatica	23
Bedrijfskunde, management, efficiency	19
Communicatieve vaardigheden	9
Techniek	6
Persoonlijke ontplooiing	5
WO economie	
Computer en informatica	18
Geld- en bankzaken	17
Bedrijfskunde, management, efficiency	14
Communicatieve vaardigheden	10
Belastingen	6
Commercieel	5
WO gezondheidszorg	
Gezondheidszorg	16
Geneeskunde	15
Computer en informatica	10
Bedrijfskunde, management, efficiency	9
Sociaal werk	5
Verpleging	5
WO gedrag en maatschappij	
Computer en informatica	14
Bedrijfskunde, management, efficiency	13
Communicatieve vaardigheden	8
Marketing, reclame	6
Personeelswerk	6
Geld- en bankzaken	6
Recht	6
WO taal en cultuur	
Computer en informatica	19
Marketing, reclame	9
Bedrijfskunde, management, efficiency	7
Commercieel	5
Communicatieve vaardigheden	5

Tabel A3.15 (vervolg)

Belangrijkste cursussen of bedrijfsopleidingen waaraan werkende schoolverlaters deelnemen

	%
WO recht en openbare orde	
Recht	34
Belastingen	13
Geld- en bankzaken	9
Verzekeringswezen	6
WO natuurwetenschappen	
Computer en informatica	41
Bedrijfskunde, management, efficiency	9
Communicatieve vaardigheden	6
Techniek	5
Toelichting	
<ul style="list-style-type: none"> • In de tabel zijn alleen die cursussen en bedrijfsopleidingen opgenomen waaraan ten minste 5% van de schoolverlaters deelneemt. • Voor het WO hebben de resultaten betrekking op 9 universiteiten. 	

Tabel A4.1
Enkele kernindicatoren

Opleidingssector	opgehoogd aantal populatie	percentage verder leren	zelfde opleiding opnieuw?	werkloosheid %	intrede werkloosheid mnd.	flexibele aanstelling %	bruto uurloon fl.	minimaal eigen niveau %	eigen/verwante richting %
AVO									
MAVO	52.100	89	x	1	x	25	8,64	82	x
HAVO	37.200	91	x	5	x	29	11,95	69	x
VWO	27.900	95	x	-	x	-	-	-	x
Totaal	117.300	91	x	2	x	28	10,11	76	x
VBO									
IVBO	7.100	69	x	3	0,7	32	8,04	-	34
landbouw	3.700	82	x	7	0,6	26	8,09	66	40
techniek	17.500	71	x	2	0,4	20	8,93	84	61
economie	9.600	74	x	7	0,5	24	8,60	75	34
gezondheidszorg	10.700	75	x	10	0,9	19	7,86	70	40
Totaal	48.600	73	x	5	0,5	23	8,53	79	50
BOL niv. 1/2									
oriënteren en schakelen	8.400	55	53	7	0,5	22	10,63	8	27
landbouw	400	42	72	10	0,8	19	10,11	41	59
techniek	3.400	29	64	0	0,3	12	12,62	54	68
economie	8.000	36	61	3	0,8	32	13,72	54	44
gezondheidszorg	2.200	38	61	9	0,9	30	11,86	43	45
Totaal	22.400	42	58	5	0,6	25	12,41	51	45
BOL niv. 3/4									
landbouw	3.000	23	68	2	0,5	22	15,21	62	63
techniek	11.100	39	77	1	0,4	13	17,82	78	81
economie	17.400	36	72	2	0,4	18	14,78	76	60
gezondheidszorg	8.000	28	70	3	0,4	17	15,88	73	78
gedrag en maatschappij	7.900	38	79	4	0,6	30	17,09	75	69
Totaal	47.400	35	74	2	0,5	19	16,07	75	70

Tabel A4.1 (vervolg)
Enkele kernindicatoren

Opleidingssector	opgehoogd aantal populatie	percentage verder leren	zelfde opleiding opnieuw?	werkloosheid %	intrede werkloosheid mnd.	flexibele aanstelling %	bruto uurloon fl.	minimaal eigen niveau %	eigen/verwante richting %
HBO									
landbouw	1.800	12	79	4	0,7	17	21,28	80	75
onderwijs	6.900	9	82	4	0,8	19	23,11	89	85
techniek	10.200	12	80	2	0,6	11	22,70	84	81
economie	11.400	12	75	2	0,4	11	21,93	78	67
gezondheidszorg	3.600	7	81	2	0,5	19	23,70	85	92
gedrag en maatschappij	5.000	9	75	5	0,7	22	21,84	65	76
kunst en cultuur	2.400	9	88	11	0,4	35	22,50	65	67
Totaal	41.100	10	79	3	0,6	16	22,45	80	77
WO									
landbouw	1.300	2	73	4	1,5	16	23,32	60	75
techniek	3.300	1	85	1	1,3	6	25,93	65	78
economie	4.500	1	88	1	0,9	5	27,45	57	75
gezondheidszorg	2.500	2	86	2	0,7	13	30,73	91	95
gedrag en maatschappij	4.200	3	75	4	1,3	19	26,15	50	59
taal en cultuur	3.600	6	69	4	1,3	27	24,51	38	44
recht en openbare orde	3.100	2	86	3	1,2	11	25,34	76	80
natuurwetenschappen	1.500	3	79	2	1,2	24	23,23	68	78
Totaal	24.200	2	81	3	1,1	14	26,16	62	72
Totaal	301.000	52	74	3	0,7	18	18,49	71	67

x = vraag is niet opgenomen
- = te weinig waarnemingen

Toelichting

Deze tabel geeft een samenvattend beeld. Zie ook de tabellen C2, A1.3, A1.4, A3.1, A3.3, A3.8, A3.9 en A3.10. Bij het percentage verder leren is hier een combinatie gemaakt van de doorstroom naar dagonderwijs en beroepsbegeleidend onderwijs.

B. Tabellen per opleidingsrichting

Tabel B1.1

De uitstroom van schoolverlaters verbijzonderd naar geslacht, etniciteit en gemiddelde leeftijd op moment van enquête

Opleidingsrichting	vrouw %	alloch- toon %	gem. leeftijd
VBO			
IVBO Landbouw en natuurlijke omgeving	39	0	17,9
IVBO Bouwtechniek	3	3	17,8
IVBO Mechanische techniek	0	22	18,0
IVBO Verzorging	83	9	17,9
Landbouw en natuurlijke omgeving	46	0	17,6
Bouwtechniek	3	3	17,7
Mechanische techniek	3	1	17,8
Elektrotechniek	2	2	17,7
Motorvoertuigentechniek	5	5	17,9
Consumptieve techniek	48	0	17,5
Administratie	74	10	17,6
Verkoop	58	6	17,7
Handel	46	2	17,6
Verzorging	93	1	17,4
Uiterlijke verzorging	100	3	17,7
Mode en kleding	100	8	17,7
BOL niv. 1/2			
Oriënteren en schakelen	56	12	19,3
niv. 2 Bloemschikken	96	0	19,8
Houtbewerking en woninginrichting	26	0	21,7
Werktuigbouwkunde	3	16	20,8
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	13	13	20,4
Energie- en informatietechniek	2	8	20,1
Brood- en banketbakken	26	6	19,9
Bedrijfsadministratie	54	28	20,3
Beveiliging	33	6	37,4
Secretarieel	97	16	20,1
Detailhandel/ambulante handel	47	9	20,2
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	42	2	20,0
Facilitaire dienstverlening	57	12	20,4
Verpleging en verzorging	96	11	20,5
BOL niv. 3/4			
niv. 3 Plantenteelt	19	0	20,9
niv. 3 Veehouderij	31	0	20,8
niv. 3 Bloemschikken	85	0	20,8
niv. 3 Groene ruimte	5	0	21,0
niv. 4 Plantenteelt	14	0	21,7
niv. 4 Veehouderij	21	0	21,4
niv. 4 Levensmiddelentechnologie	29	0	22,9
niv. 4 Bloemschikken	88	0	21,2
niv. 4 Dierenverzorging en veterinaire ondersteuning	95	0	21,2
niv. 4 Groene ruimte	11	0	22,4
Bouw	9	2	22,3
Houtbewerking en woninginrichting	46	1	23,5
Grond-, water- en wegenbouw	5	3	22,6
Fijnmechanische techniek	7	2	22,5
Werktuigbouwkunde	1	1	22,9
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	7	0	22,2
Energie- en informatietechniek	3	4	22,5
Energietechniek	3	6	22,9
Informatietechniek	4	0	22,4
Mode en kleding (realisatie)	98	9	21,4
Laboratoriumtechniek	47	6	22,4
Procestechiek	23	0	22,7
Transport & logistiek	6	0	22,0
Bedrijfsadministratie	41	7	21,0
Commerciële dienstverlening	43	4	21,0

Tabel B1.1 (vervolg)

De uitstroom van schoolverlaters verbijzonderd naar geslacht, etniciteit en gemiddelde leeftijd op moment van enquête

Opleidingsrichting	vrouw %	alloch- toon %	gem. leeftijd
Economisch-juridisch	37	17	21,6
Secretarieel	99	6	21,5
Detailhandel/ambulante handel	35	5	21,2
Groothandel/distributie	48	5	21,3
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	52	1	22,7
Toerisme, recreatie en reizen	89	1	22,1
Assistenten gezondheidszorg	99	9	21,3
Facilitaire dienstverlening	69	0	21,2
Sport en bewegen	29	1	22,3
Verpleging en verzorging	94	2	21,5
Uiterlijke verzorging	98	2	21,1
Sociaal-cultureel werker	93	11	24,3
Sociaal-pedagogisch werker	91	2	22,2
Sociaal-juridische dienstverlening	73	21	21,7

Zie ook toelichting bladzijde 3.

Tabel B1.2

Hoogste in het voortgezet onderwijs behaalde diploma

Opleidingsrichting	MAVO	HAVO	VWO	VBO	BOL niv. 1/2 %	BOL niv. 3/4 %	overig %
BOL niv. 1/2							
Oriënteren en schakelen	37	9	1	41	1	4	7
niv. 2 Bloemschikken	5	0	0	90	0	0	5
Houtbewerking en woninginrichting	23	0	0	59	14	5	0
Werktuigbouwkunde	22	0	0	66	11	0	0
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	21	0	0	64	14	0	0
Energie- en informatietechniek	24	0	0	67	6	0	2
Brood- en banketbakken	21	2	0	76	0	1	0
Bedrijfsadministratie	43	1	0	47	6	2	2
Beveiliging	64	0	0	13	0	6	17
Secretarieel	35	1	1	55	5	1	2
Detailhandel/ambulante handel	30	1	0	60	7	0	2
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	39	1	0	51	3	6	0
Facilitaire dienstverlening	18	4	0	65	4	4	4
Verpleging en verzorging	7	0	1	82	2	3	6
BOL niv. 3/4							
niv. 3 Plantenteelt	22	3	0	68	0	8	0
niv. 3 Veehouderij	20	0	0	72	0	8	0
niv. 3 Bloemschikken	22	0	2	70	0	3	2
niv. 3 Groene ruimte	31	0	0	63	0	0	6
niv. 4 Plantenteelt	58	12	0	26	1	2	0
niv. 4 Veehouderij	55	7	0	38	0	1	0
niv. 4 Levensmiddelentechnologie	59	16	1	10	4	10	0
niv. 4 Bloemschikken	48	14	0	38	0	0	0
niv. 4 Dierenverzorging en veterinaire ondersteuning	42	42	0	16	0	0	0
niv. 4 Groene ruimte	44	30	0	18	1	7	0
Bouw	60	13	0	21	1	6	0
Houtbewerking en woninginrichting	44	26	5	20	1	4	0
Grond-, water- en wegenbouw	68	15	0	13	0	3	2
Fijnmechanische techniek	51	7	2	36	2	2	0
Werktuigbouwkunde	54	14	0	25	1	4	2
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	51	13	4	30	0	2	0
Energie- en informatietechniek	53	6	1	38	1	1	1
Energietechniek	47	9	0	19	3	22	0
Informatietechniek	39	17	4	20	0	15	4
Mode en kleding (realisatie)	49	20	1	27	3	1	0
Laboratoriumtechniek	77	15	1	6	0	1	0
Procestechniek	59	17	0	12	3	8	0
Transport & logistiek	69	12	0	19	0	0	0
Bedrijfsadministratie	53	27	0	11	7	1	0
Commerciële dienstverlening	63	23	1	5	6	2	1
Economisch-juridisch	79	8	0	3	10	0	0
Secretarieel	52	29	2	7	6	3	1
Detailhandel/ambulante handel	61	10	0	20	6	3	0
Groothandel/distributie	59	30	0	6	2	3	1
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	50	37	1	8	2	2	0
Toerisme, recreatie en reizen	58	38	1	3	0	0	0
Assistenten gezondheidszorg	71	14	0	11	1	1	1
Facilitaire dienstverlening	80	4	0	13	1	1	0
Sport en bewegen	73	17	1	6	3	0	0
Verpleging en verzorging	55	2	0	32	5	4	1
Uiterlijke verzorging	58	14	0	25	1	2	0
Sociaal-cultureel werker	54	6	4	25	6	1	4
Sociaal-pedagogisch werker	64	6	0	23	2	3	1
Sociaal-juridische dienstverlening	61	5	0	24	7	2	1

Tabel B1.3
Bestemming van schoolverlaters

Opleidingsrichting	studie %	BBL %	betaald werk %	werkloos %	anders %
VBO					
IVBO Landbouw en natuurlijke omgeving	42	21	31	2	3
IVBO Bouwtechniek	20	46	33	0	0
IVBO Mechanische techniek	22	33	44	0	0
IVBO Verzorging	64	9	23	0	5
Landbouw en natuurlijke omgeving	67	15	15	1	3
Bouwtechniek	26	37	35	1	1
Mechanische techniek	53	23	21	2	2
Elektrotechniek	63	17	18	1	2
Motorvoertuigentechniek	40	31	29	0	0
Consumptieve techniek	36	29	33	0	2
Administratie	68	9	21	0	2
Verkoop	69	8	19	2	2
Handel	52	5	41	2	0
Verzorging	66	10	20	1	3
Uiterlijke verzorging	37	29	24	3	8
Mode en kleding	64	12	20	0	4
BOL niv. 1/2					
Oriënteren en schakelen	52	3	38	4	3
niv. 2 Bloemschikken	12	20	56	8	4
Houtbewerking en woninginrichting	32	5	59	5	0
Werktuigbouwkunde	24	3	70	3	0
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	0	20	73	0	7
Energie- en informatietechniek	12	16	69	0	4
Brood- en banketbakken	12	18	70	0	0
Bedrijfsadministratie	30	2	65	1	3
Beveiliging	11	0	83	6	0
Secretarieel	40	1	56	1	1
Detailhandel/ambulante handel	32	5	56	4	3
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	16	31	50	2	1
Facilitaire dienstverlening	15	3	74	8	0
Verpleging en verzorging	38	9	48	1	4
BOL niv. 3/4					
niv. 3 Plantenteelt	3	3	88	3	3
niv. 3 Veehouderij	7	0	89	2	3
niv. 3 Bloemschikken	5	5	89	0	1
niv. 3 Groene ruimte	8	8	84	0	0
niv. 4 Plantenteelt	32	0	67	1	0
niv. 4 Veehouderij	27	2	70	1	1
niv. 4 Levensmiddelentechnologie	40	0	58	0	2
niv. 4 Bloemschikken	34	0	61	5	0
niv. 4 Dierenverzorging en veterinaire ondersteuning	16	0	79	0	5
niv. 4 Groene ruimte	29	0	68	0	3
Bouw	42	1	55	1	2
Houtbewerking en woninginrichting	16	1	76	1	5
Grond-, water- en wegenbouw	31	1	68	0	0
Fijnmechanische techniek	33	7	49	5	6
Werktuigbouwkunde	38	1	60	1	1
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	27	1	69	0	2
Energie- en informatietechniek	43	2	53	1	1
Energietechniek	21	0	79	0	0
Informatietechniek	42	0	55	3	0
Mode en kleding (realisatie)	35	0	60	3	2
Laboratoriumtechniek	44	3	51	1	1
Procestechniek	35	0	61	0	3
Transport & logistiek	0	0	100	0	0
Bedrijfsadministratie	47	1	50	0	1
Commerciële dienstverlening	39	1	58	0	2

Tabel B1.3 (vervolg)
Bestemming van schoolverlaters

Opleidingsrichting	studie %	BBL %	betaald werk %	werkloos %	anders %
Economisch-juridisch	27	2	67	3	1
Secretarieel	21	0	77	0	1
Detailhandel/ambulante handel	32	3	63	1	1
Groothandel/distributie	47	1	50	2	0
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	23	1	74	1	1
Toerisme, recreatie en reizen	26	0	71	2	0
Assistenten gezondheidszorg	13	1	84	1	1
Facilitaire dienstverlening	40	4	52	5	0
Sport en bewegen	34	2	62	2	1
Verpleging en verzorging	26	7	64	1	2
Uiterlijke verzorging	15	0	80	2	2
Sociaal-cultureel werker	30	1	62	3	4
Sociaal-pedagogisch werker	36	3	57	1	3
Sociaal-juridische dienstverlening	44	1	51	3	2

Tabel B1.4

Gevolgd opleiding opnieuw kiezen?

	zelfde opleiding	andere opleiding	geen opleiding
BOL niv. 1/2			
Oriënteren en schakelen	53	32	15
niv. 2 Bloemschikken	56	44	0
Houtbewerking en woninginrichting	78	17	4
Werktuigbouwkunde	81	19	0
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	60	27	13
Energie- en informatietechniek	53	39	8
Brood- en banketbakken	74	20	6
Bedrijfsadministratie	60	33	7
Beveiliging	83	17	0
Secretariaat	75	24	1
Detailhandel/ambulante handel	56	36	8
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	64	34	2
Facilitaire dienstverlening	39	61	0
Verpleging en verzorging	65	32	3
BOL niv. 3/4			
niv. 3 Plantenteelt	72	28	0
niv. 3 Veehouderij	58	31	10
niv. 3 Bloemschikken	52	40	9
niv. 3 Groene ruimte	71	29	0
niv. 4 Plantenteelt	76	23	2
niv. 4 Veehouderij	74	25	1
niv. 4 Levensmiddelentechnologie	62	38	0
niv. 4 Bloemschikken	67	33	0
niv. 4 Dierenverzorging en veterinaire ondersteuning	63	37	0
niv. 4 Groene ruimte	77	23	0
Bouw	76	23	1
Houtbewerking en woninginrichting	85	15	0
Grond-, water- en wegenbouw	80	14	6
Fijnmechanische techniek	69	31	0
Werktuigbouwkunde	76	24	0
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	78	20	1
Energie- en informatietechniek	78	20	1
Energietechniek	85	15	0
Informatietechniek	87	13	0
Mode en kleding (realisatie)	58	40	1
Laboratoriumtechniek	76	23	1
Procestechniek	82	18	0
Transport & logistiek	76	24	0
Bedrijfsadministratie	78	20	1
Commerciële dienstverlening	72	27	1
Economisch-juridisch	59	38	3
Secretarieel	70	29	1
Detailhandel/ambulante handel	65	33	2
Groothandel/distributie	77	22	1
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	75	23	1
Toerisme, recreatie en reizen	69	30	1
Assistenten gezondheidszorg	78	21	1
Facilitaire dienstverlening	49	48	3
Sport en bewegen	89	11	0
Verpleging en verzorging	71	27	1
Uiterlijke verzorging	57	42	1
Sociaal-cultureel werker	70	30	0
Sociaal-pedagogisch werker	80	20	0
Sociaal-juridische dienstverlening	75	25	0

Tabel B2.1
Doorstroom van schoolverlaters naar het voltijd vervolgonderwijs

Opleidingsrichting	MAVO %	HAVO %	VBO %	BOL niv. 1/2 %	BOL niv. 3/4 %	HBO %	WO %
VBO							
IVBO Landbouw en natuurlijke omgeving	0	0	3	50	47	0	0
IVBO Bouwtechniek	0	0	27	64	9	0	0
IVBO Mechanische techniek	0	0	0	50	50	0	0
IVBO Verzorging	0	0	0	61	39	0	0
Landbouw en natuurlijke omgeving	1	0	1	22	76	0	0
Bouwtechniek	0	0	6	19	75	0	0
Mechanische techniek	0	0	0	24	76	0	0
Elektrotechniek	2	0	3	15	80	0	0
Motorvoertuigtechniek	0	0	12	24	65	0	0
Consumptieve techniek	0	0	6	50	45	0	0
Administratie	1	0	1	50	48	0	0
Verkoop	0	0	5	26	68	0	0
Handel	0	0	1	26	73	0	0
Verzorging	0	0	1	30	68	0	0
Uiterlijke verzorging	0	0	0	44	56	0	0
Mode en kleding	0	0	0	33	67	0	0
BOL niv. 1/2							
Oriënteren en schakelen	2	2	0	14	70	12	0
Energie- en informatietechniek	9	9	0	9	73	0	0
Brood- en banketbakken	0	0	0	0	100	0	0
Bedrijfsadministratie	0	2	0	6	87	5	0
Secretariaat	0	3	0	6	89	3	0
Detailhandel/ambulante handel	3	0	0	20	77	0	0
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	0	4	0	20	76	0	0
Verpleging en verzorging	0	0	0	7	91	1	0

Tabel B2.1 (vervolg)
Doorstroom van schoolverlaters naar het voltijd vervolgonderwijs

Opleidingsrichting	MAVO %	HAVO %	VBO %	BOL niv. 1/2 %	BOL niv. 3/4 %	HBO %	WO %
BOL niv. 3/4							
niv. 4 Plantenteelt	0	0	0	0	23	77	0
niv. 4 Veehouderij	0	0	0	3	11	86	0
niv. 4 Levensmiddelentechnologie	0	0	0	3	14	76	7
niv. 4 Bloemschikken	0	0	0	0	30	70	0
niv. 4 Groene ruimte	0	0	0	6	9	85	0
Bouw	0	0	0	0	11	89	0
Houtbewerking en woninginrichting	0	0	0	5	0	90	5
Grond-, water- en wegenbouw	0	0	0	0	8	92	0
Fijnmechanische techniek	0	0	0	0	19	81	0
Werktuigbouwkunde	0	0	0	1	14	85	0
Motorvoertuigen en carrossietechniek	0	0	0	6	43	51	0
Energie- en informatietechniek	0	0	0	1	8	91	0
Mode en kleding (realisatie)	0	0	0	2	19	79	0
Laboratoriumtechniek	0	0	0	0	15	85	0
Bedrijfsadministratie	0	0	0	0	9	90	0
Commerciële dienstverlening	0	0	0	0	7	93	0
Economisch-juridisch	0	0	0	0	11	89	0
Secretarieel	0	0	0	3	15	80	1
Detailhandel/ambulante handel	0	0	0	1	14	84	0
Groothandel/distributie	0	0	0	0	5	95	0
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	0	0	0	3	9	87	1
Toerisme, recreatie en reizen	0	1	0	1	9	88	2
Assistenten gezondheidszorg	0	1	0	0	18	81	0
Facilitaire dienstverlening	0	0	0	3	13	84	0
Sport en bewegen	0	0	0	0	9	88	3
Verpleging en verzorging	0	0	0	4	23	72	0
Sociaal-cultureel werker	0	3	0	0	0	97	0
Sociaal-pedagogisch werker	0	0	0	0	6	93	0
Sociaal-juridische dienstverlening	0	0	0	0	6	94	0

Zie ook toelichting bladzijde 8.

Tabel B2.2

Belangrijkste opleidingen van schoolverlaters die een voltijd vervolgopleiding zijn gaan volgen

	%
IVBO Landbouw en natuurlijke omgeving	
BOL BB Bloemschikken	5
IVBO Bouwtechniek	
BBL BB Primaire timmerkracht	17
BOL BB Primaire timmerkracht	13
BBL BB Bouw	10
IVBO Mechanische techniek	
BOL AB Motorvoertuigen	9
BOL BB Chauffeur goederenvervoer	9
BOL BB Kok	9
BOL ZB Loonwerk (plantenteelt)	9
BOL MKF Metaalkunde	9
BOL MKF Scheepsbouwkundige (scheepsbouw)	9
BBL AB Procestechniek	9
BBL BB Installatie-, service- en onderhoudstechniek	9
BBL ZB Machinist mobiele kranen	9
IVBO Verzorging	
BOL BB Helpende (verpleging en verzorging)	20
BOL MKF Verpleging en verzorging	11
BOL BB Verpleging en verzorging	9
BOL BB Facilitaire dienstverlening	6
BOL MKF Activiteitenbegeleider	6
BBL AB Detailhandel/ambulante handel	6
BBL ZB Leidster kindercentra	6
VBO Landbouw en natuurlijke omgeving	
BOL KF Veehouderij	5
VBO Bouwtechniek	
BOL MKF Bouwkunde	9
BBL ZB Voortgezette timmerkracht	6
BBL BB Schilder	5
VBO Mechanische techniek	
BOL MKF Werktuigbouwkunde	11
BOL MKF Fijnmechanische techniek	7
VBO Elektrotechniek	
BOL MKF Energie- en informatietechniek	32
BOL BB Energie- en informatietechniek	6
VBO Motorvoertuigentechniek	
BOL MKF Motorvoertuigen en carrosserietechniek	11
BBL BB Autotechnicus/bedrijfsautotechnicus	8
VBO Economie	5
BBL BB Chauffeur goederenvervoer	5
BBL ZB Eerste autotechnicus	5
VBO Consumptieve techniek	
BOL MKF Horeca, instellingskeuken en contractcatering	9
BOL BB Kok	9
BOL BB Brood- en banketbakken	6
BBL ZB Zelfstandig werkend gastheer/-vrouw	6

Tabel B2.2 (vervolg)

Belangrijkste opleidingen van schoolverlaters die een voltijd vervolgopleiding zijn gaan volgen

	%
VBO Administratie	
BOL BB Bedrijfsadministratie	10
BOL AB Secretarieel	10
BOL AB Administratief medewerker	8
BOL MKF Bedrijfsadministratief	6
BOL ZB Boekhoudkundig medewerker	5
VBO Verkoop	
BOL MKF Detailhandel/ambulante handel	13
BOL BB Detailhandel/ambulante handel	11
BOL ZB Detailhandel/ambulante handel	7
VBO Handel	
BOL MKF Internationale handel (IH)	7
BOL ZB Detailhandel/ambulante handel	6
BBL BB Horeca, instellingskeuken en contractcatering	5
VBO Verzorging	
BOL MKF Sociaal-pedagogisch werk	28
BOL ZB Verzorgende	13
BOL BB Helpende (verpleging en verzorging)	7
Oriënteren en schakelen	5
VBO Uiterlijke verzorging	
BOL ZB All-round kapper	19
BBL BB Kapper	12
BBL ZB All-round kapper	12
BOL BB Detailhandel/ambulante handel	6
VBO Mode en kleding	
BOL MKF Sociaal-pedagogisch werk	14
BOL ZB Detailhandel/ambulante handel	9
Oriënteren en schakelen	5
BOL BB Detailhandel/ambulante handel	5
BOL BB Verkoopmedewerker ambulante handel	5
BOL BB Verkoopmedewerker	5
BOL BB Verpleging en verzorging	5
BOL ZB Mode en kleding (realisatie)	5
BOL ZB Bedrijfsadministratief	5
BOL MKF Mode en kleding (realisatie)	5
BOL MKF Detailhandel/ambulante handel	5
BOL MKF Tandartsassistent	5
BBL BB Uitvoerend medewerker naai-/perszaal	5
BBL ZB Detailhandel/ambulante handel	5
BBL MKF Productie (confectie)	5
BOL niv. 1/2 Oriënteren en schakelen	
BOL MKF Sociaal-pedagogisch werk	10
BOL ZB Detailhandel/ambulante handel	5
BOL MKF Sport en bewegen	5
BOL MKF Sport- en bewegingsleider	5
HBO Sport en bewegen	5
BOL niv. 1/2 Energie- en informatietechniek	
BBL ZB Energie- en informatietechniek	15
BOL MKF Energie- en informatietechniek	12
BOL ZB Beheer, ontwerp en management (installatietechniek)	8
BBL ZB Eerste monteur sterkstroominstallaties	8

Tabel B2.2 (vervolg)

Belangrijkste opleidingen van schoolverlaters die een voltijd vervolgopleiding zijn gaan volgen

	%
BOL niv. 1/2 Brood- en banketbakken	
BBL ZB Brood- en banketbakken	20
BBL MKF Brood- en banketbakken	11
BOL ZB Brood- en banketbakken	8
BOL ZB All-round banketbakker	8
BOL MKF Brood- en banketbakken	8
BBL BB Chauffeur goederenvervoer	8
BBL ZB All-round brood- en banketbakker	8
BBL Specialist Brood- en banketbakken	5
BOL niv. 1/2 Bedrijfsadministratie	
BOL MKF Bedrijfsadministratief	13
BOL ZB Bedrijfsadministratief	10
BOL MKF Commercieel	6
BOL niv. 1/2 Secretarieel	
BOL MKF Directie-secretaresse/management-assistent	19
BOL MKF Secretarieel	16
BOL ZB Secretarieel	9
BOL BB Medewerker reizen en toeristische informatie	5
BOL MKF Economie	5
BOL MKF Sociaal-pedagogisch werk	5
BOL niv. 1/2 Detailhandel/ambulante handel	
BOL MKF Detailhandel/ambulante handel	26
BOL ZB Detailhandel/ambulante handel	8
BBL ZB Detailhandel/ambulante handel	7
BOL MKF Groothandel/distributie	5
BOL niv. 1/2 Horeca, instellingskeuken en contractcatering	
BBL ZB Zelfstandig werkend kok	32
BOL MKF Horecaondernemer caf /bar en fastfood	6
BBL ZB Horeca, instellingskeuken en contractcatering	5
BBL ZB Zelfstandig werkend gastheer/-vrouw	5
BOL niv. 1/2 Verpleging en verzorging	
BOL ZB Verzorgende	21
BOL MKF Sociaal-pedagogisch werk	13
BOL MKF Verpleging en verzorging	11
BBL ZB Verzorgende bij inst. voor gezinsverz.	9
BOL ZB Verpleging en verzorging	7
BOL niv. 3/4 Plantenteelt	
HBO Tuinbouw	18
HBO Agrarische bedrijfskunde	13
BOL MKF Commercieel	7
HBO Commerciële economie	7
BOL niv. 3/4 Veehouderij	
HBO Agrarische bedrijfskunde	30
HBO Landbouw	17
HBO Veehouderij	15
HBO Landbouw	5
BOL niv. 3/4 Levensmiddelentechnologie	
HBO Voeding en marketing	11
HBO Bos- en natuurbeheer	7
HBO Milieutechnologie (agrarische)	7
WO Levensmiddelentechnologie	7

Tabel B2.2 (vervolg)

Belangrijkste opleidingen van schoolverlaters die een voltijd vervolgopleiding zijn gaan volgen

	%
BOL niv. 3/4 Bloemschikken	
HBO Milieukunde (agrarisch)	14
BOL ZB Graveur	7
BOL KF Bloemschikken	7
HBO Kort Hoger toeristisch en recreatief onderwijs	7
HBO Landbouw	7
HBO Docent plantenteelt/bloemsierkunst (2e gr.)	7
HBO Sociaal pedagogische hulpverlening	7
BOL MKF Reclame, presentatie en communicatie	7
BBL Specialist Bloemschikken	7
BOL niv. 3/4 Groene ruimte	
HBO Tuin- en landschapsinrichting	24
HBO Bos- en natuurbeheer	17
BOL AB Plantenteelt	6
BOL KF Groenvoorziening	6
HBO Landbouw	6
HBO Milieukunde (agrarisch)	6
HBO Land-, water- en milieubeheer	6
HBO Milieutechnologie (technische)	6
HBO Small business en retail management	6
BOL niv. 3/4 Bouw	
HBO Bouwkunde	57
BOL MKF Grond-, water- en wegenbouw	5
BOL niv. 3/4 Houtbewerking en woninginrichting	
HBO Kort Bedrijfskaderopleiding	20
HBO Binnenhuis	20
BOL AB Montagemedewerker timmerindustrie	5
HBO Leraar basisonderwijs	5
HBO Werktuigbouwkunde	5
HBO Industrieel product ontwerpen	5
HBO Technische bedrijfskunde	5
HBO Communicatie	5
HBO Culturele en maatschappelijke vorming	5
HBO Sociaal pedagogische hulpverlening	5
HBO Kunst en cultuur	5
HBO Architectonische vormgeving	5
HBO Beeldende kunst en vormgeving - vrij	5
WO Kunstgeschiedenis en archeologie	5
BOL niv. 3/4 Grond-, water- en wegenbouw	
HBO Civiele techniek	57
BOL MKF Bouwkunde	5
HBO Leraar basisonderwijs	5
HBO Geodesie	5
BOL niv. 3/4 Fijnmechanische techniek	
HBO Werktuigbouwkunde	21
HBO Techniek	13
BBL ZB Plaatwerker	13
BBL ZB Tandtechnicus	13
HBO Technische bedrijfskunde	9
BOL niv. 3/4 Werktuigbouwkunde	
HBO Werktuigbouwkunde	42
HBO Technische bedrijfskunde	9

Tabel B2.2 (vervolg)

Belangrijkste opleidingen van schoolverlaters die een voltijd vervolgopleiding zijn gaan volgen

	%
BOL niv. 3/4 Motorvoertuigen en carrosserietechniek	
BOL MKF Bedrijfsmanagement motorvoertuigen	24
HBO Autotechniek	16
BOL MKF Economie	8
BBL ZB Eerste autotechnicus/eerste bedrijfsautotechnicus	6
HBO Technische bedrijfskunde	6
BOL BB Economie	5
HBO Onderwijs	5
HBO Management	5
BOL niv. 3/4 Energie- en informatietechniek	
HBO Elektrotechniek	45
HBO Informatica	7
HBO Hogere informatica	5
BOL niv. 3/4 Mode en kleding	
HBO Leraar basisonderwijs	5
HBO Technisch-commerciële confectiekunde	5
HBO Mode-, textielvormgeving en styling	5
HBO Communicatie	5
HBO Kunst en cultuur	5
BOL niv. 3/4 Laboratoriumtechniek	
HBO Chemie	15
HBO Analytische proces- en laboratoriuminstrumentatie	10
HBO Chemische laboratoriumopleiding	9
HBO Chemische technologie	9
HBO Medische laboratoriumopleiding	6
BOL niv. 3/4 Bedrijfsadministratie	
HBO Bedrijfseconomie	17
HBO Accountancy	9
HBO Bedrijfskundige informatica	8
HBO Management, economie en recht	6
HBO SPD bedrijfsadministratie	5
BOL niv. 3/4 Commerciële dienstverlening	
HBO Commerciële economie	22
HBO Management, economie en recht	10
HBO Communicatie	5
BOL niv. 3/4 Economisch-juridisch	
HBO Management, economie en recht	34
HBO Sociaal-juridische dienstverlening	10
BOL ZB Logistiek	5
BOL MKF Assistent-administrateur	5
HBO Leraar basisonderwijs	5
HBO Elektrotechniek	5
HBO Fiscale economie	5
HBO (Management) onroerend goed	5
HBO Journalistiek	5
HBO Kort Marketing management	5
HBO Commerciële economie	5
BOL niv. 3/4 Secretarieel	
HBO Personeel en arbeid	13
HBO Communicatie	8
HBO Commerciële economie	5

Tabel B2.2 (vervolg)

Belangrijkste opleidingen van schoolverlaters die een voltijd vervolgopleiding zijn gaan volgen

	%
BOL niv. 3/4 Detailhandel/ambulante handel	
HBO Small business en retail management	12
HBO Commerciële economie	10
HBO (Management) onroerend goed	6
HBO Management, economie en recht	5
BOL niv. 3/4 Groothandel/distributie	
HBO Communicatie	19
HBO Commerciële economie	16
HBO Management, economie en recht	7
HBO Kort Bedrijfskaderopleiding	5
BOL niv. 3/4 Horeca, instellingskeuken en contractcatering	
HBO Hoger hotelonderwijs	19
HBO Commerciële economie	10
HBO Marketing	7
HBO Personeel en arbeid	7
BBL ZB Horeca, instellingskeuken en contractcatering	5
BOL niv. 3/4 Toerisme, recreatie en reizen	
HBO Toerisme en recreatie (bedrijfsmanagement)	22
HBO Kort Hoger toeristisch en recreatief onderwijs	5
HBO Hogere Europese beroepenopleiding	5
BOL niv. 3/4 Assistenten gezondheidszorg	
HBO Opleiding mondhygiënist	12
HBO Opleiding tot verpleegkundige	11
HBO Fysiotherapie	8
BOL niv. 3/4 Facilitaire dienstverlening	
HBO Facilitaire dienstverlening	42
HBO Personeel en arbeid	6
BOL niv. 3/4 Sport en bewegen	
HBO Fysiotherapie	19
HBO Leraar VO lichamelijke oefening (1e gr.)	14
HBO Leraar basisonderwijs	9
HBO Ergotherapie	8
HBO Leraar basisonderwijs	8
BOL MKF Sport en bewegen	5
BOL niv. 3/4 Verpleging en verzorging	
HBO Opleiding tot verpleegkundige	37
In-service Ziekenverzorgende	5
BOL niv. 3/4 Sociaal-cultureel werker	
HBO Culturele en maatschappelijke vorming	53
HBO Sociaal pedagogische hulpverlening	11
HBO Leraar basisonderwijs	8
HBO Maatschappelijk werk en dienstverlening	8
BBL ZB Leidster kindercentra	6
HBO Leraar basisonderwijs	6
BOL niv. 3/4 Sociaal-pedagogisch werker	
HBO Sociaal pedagogische hulpverlening	35
HBO Leraar basisonderwijs	13
HBO Maatschappelijk werk en dienstverlening	8
HBO Leraar basisonderwijs	8

Tabel B2.2 (vervolg)

Belangrijkste opleidingen van schoolverlaters die een voltijd vervolgopleiding zijn gaan volgen

	%
BOL niv. 3/4 Sociaal-juridische dienstverlening	
HBO Sociaal-juridische dienstverlening	28
HBO Personeel en arbeid	21
HBO Maatschappelijk werk en dienstverlening	19

Zie ook toelichting bladzijde 11. De gepresenteerde percentages in deze tabel zijn soms gebaseerd op zeer kleine aantallen.

Tabel B2.3

Oordeel van schoolverlaters over de aansluiting van de afgesloten opleiding met de voltijd vervolgopleiding

Opleidingsrichting	oordeel goed %	oordeel vol- doende %	oordeel matig %	oordeel slecht %
VBO				
IVBO Landbouw en natuurlijke omgeving	41	33	14	12
Landbouw en natuurlijke omgeving	38	39	13	9
Bouwtechniek	44	37	14	5
Mechanische techniek	25	38	21	17
Elektrotechniek	33	39	18	10
Motorvoertuigentechniek	39	33	19	8
Consumptieve techniek	33	39	11	17
Administratie	53	31	11	5
Verkoop	42	44	7	7
Handel	34	33	16	16
Verzorging	45	35	16	4
Uiterlijke verzorging	48	30	15	6
Mode en kleding	54	9	27	9
BOL niv. 1/2				
Oriënteren en schakelen	51	29	15	5
Energie- en informatietechniek	28	24	24	24
Brood- en banketbakken	32	47	0	21
Bedrijfsadministratie	34	44	13	9
Secretarieel	57	28	12	3
Detailhandel/ambulante handel	36	39	17	9
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	34	32	18	16
Verpleging en verzorging	58	27	11	3
BOL niv. 3/4				
niv. 4 Plantenteelt	12	51	30	8
niv. 4 Veehouderij	34	33	20	13
niv. 4 Levensmiddelentechnologie	43	34	19	4
niv. 4 Bloemschikken	33	11	17	38
niv. 4 Groene ruimte	32	34	30	4
Bouw	30	45	17	8
Houtbewerking en woninginrichting	53	26	5	16
Grond-, water- en wegenbouw	37	28	24	11
Fijnmechanische techniek	26	42	16	16
Werktuigbouwkunde	42	40	13	5
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	40	53	3	3
Energie- en informatietechniek	33	45	17	4
Mode en kleding (realisatie)	27	38	23	12
Laboratoriumtechniek	51	35	12	3
Bedrijfsadministratie	41	40	13	7
Commerciële dienstverlening	24	33	31	12
Economisch-juridisch	22	47	31	0
Secretarieel	33	40	18	9
Detailhandel/ambulante handel	23	40	23	14
Groothandel/distributie	43	34	18	5
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	31	31	33	5
Toerisme, recreatie en reizen	30	37	20	13
Assistenten gezondheidszorg	26	38	24	12
Facilitaire dienstverlening	38	33	23	7
Sport en bewegen	43	35	17	5
Verpleging en verzorging	42	35	18	6
Sociaal-cultureel werker	33	36	22	8
Sociaal-pedagogisch werker	37	39	18	5
Sociaal-juridische dienstverlening	42	36	14	8

Zie ook toelichting bladzijde 12. De gepresenteerde percentages in deze tabel zijn soms gebaseerd op zeer kleine aantallen.

Tabel B2.4

Doorstroom van schoolverlaters naar de beroepsbegeleidende leerweg

	%
IVBO Landbouw en natuurlijke omgeving	
LOBAS	48
BOL/BBL rest	17
SVH	8
OVDB	7
IVBO Bouwtechniek	
SVB	63
BOL/BBL rest	11
IVBO Mechanische techniek	
VTL	18
LOBAS	9
SOM	9
Intechnum	9
INNOVAM	9
SBW	9
VaPro	9
SVH	9
BOL/BBL rest	9
BOL/BBL/In-service rest	9
IVBO Verzorging	
OVDB	63
ECABO	11
Handel/L-OVD	11
VBO Landbouw en natuurlijke omgeving	
LOBAS	48
BOL/BBL rest	16
OVDB	12
Handel/L-OVD	6
VBO Bouwtechniek	
SVB	35
BOL/BBL rest	23
SH&M	13
SVS	11
VBO Mechanische techniek	
SOM	46
BOL/BBL rest	21
INNOVAM	5
VaPro	5
VBO Elektrotechniek	
VEV/LOB-E	62
SOM	14
BOL/BBL rest	12
VBO Motorvoertuigentechniek	
INNOVAM	26
VOC-Car	18
BOL/BBL rest	18
VTL	12
SOM	9
SBW	9

Tabel B2.4 (vervolg)

Doorstroom van schoolverlaters naar de beroepsbegeleidende leerweg

	%
VBO Verzorging	
OVDB	68
Handel/L-OVD	7
BOL/BBL rest	7
KOC	6
MBO rest	5
VBO Uiterlijke verzorging	
KOC	53
Handel/L-OVD	19
BOL/BBL rest	12
BOL niv. 1/2 Brood- en banketbakken	
SOB&B	79
BOL/BBL rest	11
VTL	8
BOL niv. 1/2 Detailhandel/ambulante handel	
Handel/L-OVD	69
ECABO	10
BOL/BBL rest	8
BOL niv. 1/2 Horeca, instellingskeuken en contractcatering	
SVH	69
Handel/L-OVD	10
BOL/BBL rest	6
OVDB	6
BOL niv. 1/2 Verpleging en verzorging	
OVDB	83
BOL/BBL rest	9
BOL niv. 3/4 Detailhandel/ambulante handel	
ECABO	22
Handel/L-OVD	19
OVDB	11
SVH	10
BOL/BBL rest	10
KOC	6
SVO	5
BOL niv. 3/4 Verpleging en verzorging	
OVDB	66
In-service Ziekenverzorgende	11
In-service verpleegkundige A	6
BOL/BBL rest	5
BOL niv. 3/4 Sociaal-pedagogisch werker	
OVDB	65
BOL/BBL rest	10
ECABO	6

Zie ook toelichting bladzijde 15. De gepresenteerde percentages in deze tabel zijn soms gebaseerd op zeer kleine aantallen.

Tabel B3.1

Werkloosheid en gemiddelde intredewerkloosheid van schoolverlaters die zich aanbieden op de arbeidsmarkt

Opleidingsrichting	werkloosheid %	Werkloos tijdens intredeperiode in klassen					intredewerkloosheid maanden
		0 mnd.	1-3 mnd.	4-6 mnd.	7-12 mnd.	>=13 mnd.	
		%	%	%	%	%	
VBO							
IVBO Landbouw en natuurlijke omgeving	6	84	9	3	2	1	0,7
Landbouw en natuurlijke omgeving	7	77	18	4	1	0	0,6
Bouwtechniek	1	80	14	6	0	0	0,6
Mechanische techniek	0	82	18	0	0	0	0,4
Elektrotechniek	7	95	5	0	0	0	0,0
Motorvoertuigtechniek	0	95	5	0	0	0	0,1
Consumptieve techniek	5	88	12	0	0	0	0,1
Administratie	5	85	7	4	3	0	0,6
Verkoop	7	85	15	0	0	0	0,2
Handel	10	85	8	5	2	0	0,5
Verzorging	10	71	22	1	5	1	1,0
Uiterlijke verzorging	14	69	25	6	0	0	0,8
BOL niv. 1/2							
Oriënteren en schakelen	7	76	22	0	3	0	0,5
Werktuigbouwkunde	0	100	0	0	0	0	0,0
Energie- en informatietechniek	0	84	6	9	0	0	0,6
Brood- en banketbakken	0	96	2	2	0	0	0,1
Bedrijfsadministratie	2	78	9	9	4	0	0,9
Beveiliging	6	60	27	0	0	13	2,7
Secretarieel	4	69	24	7	0	0	0,6
Detailhandel/ambulante handel	5	73	21	3	2	0	0,7
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	3	83	13	3	1	0	0,4
Facilitaire dienstverlening	10	66	22	6	6	0	1,3
Verpleging en verzorging	9	80	9	7	4	0	0,8
BOL niv. 3/4							
niv. 3 Plantenteelt	6	90	10	0	0	0	0,2
niv. 3 Veehouderij	6	82	11	7	1	0	0,6
niv. 3 Bloemschikken	0	72	28	0	0	0	0,7
niv. 3 Groene ruimte	0	75	16	9	0	0	0,8
niv. 4 Plantenteelt	2	94	6	0	0	0	0,1
niv. 4 Veehouderij	0	91	9	0	0	0	0,2
niv. 4 Levensmiddelen technologie	3	71	18	5	6	0	1,2

Tabel B3.1 (vervolg)
Werkloosheid en gemiddelde intredewerkloosheid van schoolverlaters die zich aanbieden op de arbeidsmarkt

Opleidingssector	werkloosheid %	Werkloos tijdens intredeperiode in klassen					intredewerkloosheid maanden
		0 mnd.	1-3 mnd.	4-6 mnd.	7-12 mnd.	>=13 mnd.	
		%	%	%	%	%	
niv. 4 Bloemschikken	2	74	22	5	0	0	0,6
niv. 4 Dierenverzorging en veterinaire ondersteuning	0	87	13	0	0	0	0,2
niv. 4 Groene ruimte	0	66	24	8	3	0	1,0
Bouw	1	87	11	1	0	1	0,3
Houtbewerking en woninginrichting	2	83	14	3	0	0	0,4
Grond-, water- en wegenbouw	3	91	7	2	0	0	0,2
Fijnmechanische techniek	8	72	28	0	0	0	0,4
Werktuigbouwkunde	2	89	10	1	0	0	0,2
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	2	95	5	0	0	0	0,1
Energie- en informatietechniek	0	85	13	1	0	1	0,4
Energietechniek	0	85	12	4	0	0	0,3
Informatietechniek	5	82	18	0	0	0	0,4
Mode en kleding (realisatie)	5	78	16	4	2	0	0,7
Laboratoriumtechniek	2	83	11	5	1	1	0,6
Procestechiek	0	85	6	0	4	6	1,7
Transport & logistiek	0	94	6	0	0	0	0,1
Bedrijfsadministratie	1	85	12	1	2	0	0,4
Commerciële dienstverlening	2	88	11	1	0	0	0,2
Economisch-juridisch	3	80	17	0	0	3	0,8
Secretarieel	1	85	13	2	0	0	0,3
Detailhandel/ambulante handel	2	83	12	4	1	0	0,5
Groothandel/distributie	3	79	15	6	0	0	0,5
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	1	79	16	5	0	0	0,5
Toerisme, recreatie en reizen	2	78	19	3	0	0	0,5
Assistenten gezondheidszorg	2	84	14	1	1	1	0,5
Facilitaire dienstverlening	11	79	18	3	0	0	0,4
Sport en bewegen	9	82	14	4	0	0	0,4
Verpleging en verzorging	1	89	9	1	1	0	0,3
Uiterlijke verzorging	1	79	18	2	0	2	0,6
Sociaal-cultureel werker	4	76	20	2	2	0	0,6
Sociaal-pedagogisch werker	4	78	16	4	1	0	0,6
Sociaal-juridische dienstverlening	8	77	18	1	4	0	0,7

Zie ook toelichting bladzijde 17.

Tabel B3.2
Aard van het dienstverband van werkende schoolverlaters

Opleidingsrichting	leer/werk- overeenkomst %	uitzend- bureau %	loondienst werkgever %	oproep- of nul-uren contract %	werkervarings- project %	bedrijf ouders/partner %	eigen bedrijf/ free-lance %
VBO							
IVBO Landbouw en natuurlijke omgeving	36	11	45	3	3	1	0
Landbouw en natuurlijke omgeving	47	6	41	4	2	0	1
Bouwtechniek	59	10	27	0	0	0	3
Mechanische techniek	48	4	44	4	0	0	0
Elektrotechniek	56	8	32	4	0	0	0
Motorvoertuigtechniek	60	5	30	5	0	0	0
Consumptieve techniek	35	24	35	0	0	0	6
Administratie	7	16	68	4	2	2	0
Verkoop	9	0	73	0	9	9	0
Handel	25	16	36	6	0	17	0
Verzorging	32	12	48	2	4	2	0
Uiterlijke verzorging	63	0	31	0	6	0	0
BOL niv. 1/2							
Oriënteren en schakelen	6	17	71	0	3	0	3
Werktuigbouwkunde	9	8	83	0	0	0	0
Energie- en informatietechniek	23	11	66	0	0	0	0
Brood- en banketbakken	32	0	66	2	0	0	0
Bedrijfsadministratie	3	29	62	4	0	1	1
Beveiliging	0	7	93	0	0	0	0
Secretariaat	0	16	84	0	0	0	0
Detailhandel/ambulante handel	13	11	71	4	1	0	0
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	45	9	44	2	0	0	0
Facilitaire dienstverlening	0	28	66	0	0	6	0
Verpleging en verzorging	14	17	61	6	1	0	0
BOL niv. 3/4							
niv. 3 Plantenteelt	3	12	64	0	0	2	19
niv. 3 Veehouderij	0	7	75	7	0	2	8
niv. 3 Bloemschikken	3	3	90	3	0	0	2
niv. 3 Groene ruimte	6	6	88	0	0	0	0
niv. 4 Plantenteelt	0	5	74	0	0	11	11
niv. 4 Veehouderij	2	6	71	5	0	7	9

Tabel B3.2 (vervolg)
Aard van het dienstverband van werkende schoolverlaters

Opleidingsrichting	leer/werk- overeenkomst %	uitzend- bureau %	loondienst werkgever %	oproep- of nul-uren contract %	werkervarings- project %	bedrijf ouders/partner %	eigen bedrijf/ free-lance %
niv. 4 Levensmiddelentechnologie	0	23	71	3	3	0	0
niv. 4 Bloemschikken	2	10	85	2	0	0	0
niv. 4 Dierenverzorging en veterinaire ondersteuning	7	7	87	0	0	0	0
niv. 4 Groene ruimte	0	2	87	3	0	8	0
Bouw	0	10	85	1	0	3	2
Houtbewerking en woninginrichting	0	2	91	1	0	1	5
Grond-, water- en wegenbouw	1	13	79	1	0	5	0
Fijnmechanische techniek	9	3	87	0	0	0	0
Werktuigbouwkunde	3	5	88	1	0	2	1
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	2	2	96	0	0	0	0
Energie- en informatietechniek	3	9	87	0	1	0	0
Energietechniek	0	8	88	0	0	0	4
Informatietechniek	0	8	92	0	0	0	0
Mode en kleding (realisatie)	2	9	87	1	0	0	1
Laboratoriumtechniek	1	11	87	0	0	0	1
Procestechiek	0	10	84	0	0	0	6
Transport & logistiek	0	0	87	6	0	6	0
Bedrijfsadministratie	0	10	87	0	1	2	0
Commerciële dienstverlening	0	8	90	0	0	0	0
Economisch-juridisch	0	3	95	2	0	0	0
Secretarieel	0	13	86	0	0	1	0
Detailhandel/ambulante handel	3	7	84	2	0	2	3
Groothandel/distributie	2	7	90	0	0	1	0
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	1	8	87	2	0	1	1
Toerisme, recreatie en reizen	0	8	88	3	0	0	0
Assistenten gezondheidszorg	1	5	93	1	0	0	0
Facilitaire dienstverlening	6	6	81	4	3	0	0
Sport en bewegen	0	10	82	3	0	0	4
Verpleging en verzorging	10	4	75	10	0	0	1
Uiterlijke verzorging	0	6	85	6	0	0	3
Sociaal-cultureel werker	0	13	69	11	2	2	2
Sociaal-pedagogisch werker	4	6	72	16	1	0	0
Sociaal-juridische dienstverlening	0	15	85	0	0	0	0

Tabel B3.3

Percentage werkende schoolverlaters met een flexibele aanstelling

Opleidingsrichting	%
VBO	
IVBO Landbouw en natuurlijke omgeving	25
Landbouw en natuurlijke omgeving	26
Bouwtechniek	21
Mechanische techniek	27
Elektrotechniek	22
Motorvoertuigentechniek	10
Consumptieve techniek	31
Administratie	25
Verkoop	18
Handel	26
Verzorging	21
Uiterlijke verzorging	13
BOL niv. 1/2	
Oriënteren en schakelen	22
Werktuigbouwkunde	21
Energie- en informatietechniek	11
Brood- en banketbakken	11
Bedrijfsadministratie	40
Beveiliging	20
Secretarieel	29
Detailhandel/ambulante handel	27
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	23
Facilitaire dienstverlening	45
Verpleging en verzorging	28
BOL niv. 3/4	
niv. 3 Plantenteelt	26
niv. 3 Veehouderij	30
niv. 3 Bloemschikken	7
niv. 3 Groene ruimte	12
niv. 4 Plantenteelt	14
niv. 4 Veehouderij	22
niv. 4 Levensmiddelentechnologie	35
niv. 4 Bloemschikken	27
niv. 4 Dierenverzorging en veterinaire ondersteuning	27
niv. 4 Groene ruimte	19
Bouw	15
Houtbewerking en woninginrichting	15
Grond-, water- en wegenbouw	15
Fijnmechanische techniek	6
Werktuigbouwkunde	11
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	6
Energie- en informatietechniek	10
Energietechniek	8
Informatietechniek	8
Mode en kleding (realisatie)	23
Laboratoriumtechniek	17
Procestechiek	21
Transport & logistiek	6
Bedrijfsadministratie	19
Commerciële dienstverlening	15
Economisch-juridisch	15
Secretarieel	21
Detailhandel/ambulante handel	16
Groothandel/distributie	16
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	24
Toerisme, recreatie en reizen	20
Assistenten gezondheidszorg	9
Facilitaire dienstverlening	19
Sport en bewegen	18
Verpleging en verzorging	20

Tabel B3.3 (vervolg)
 Percentage werkende schoolverlaters met een flexibele aanstelling

Opleidingsrichting	%
Uiterlijke verzorging	20
Sociaal-cultureel werker	28
Sociaal-pedagogisch werker	30
Sociaal-juridische dienstverlening	26

Zie ook toelichting bladzijde 20.

Tabel B3.4
Wijze van verkrijgen van een baan

Opleidingsrichting	arbeids- bureau	uitzend- bureau	adver- tentie tie	open sollicita- tie	stage	docent/ ver. van afgestud./ alumni- bureau ed.	bedrijven informatie dagen	eerder werk/ interne vacature	familie/ vrienden/ kennissen	zelf bedrijf begonnen	anders
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
VBO											
IVBO Landbouw en natuurlijke omgeving	6	15	11	17	10	8	0	1	25	1	5
Landbouw en natuurlijke omgeving	6	8	13	14	16	12	1	3	18	1	8
BOL niv. 1/2											
Oriënteren en schakelen	11	8	21	16	0	24	3	0	11	3	5
Werktuigbouwkunde	0	36	0	25	17	0	0	0	13	0	9
Energie- en informatietechniek	5	26	8	10	21	0	0	3	18	0	10
Brood- en banketbakken	12	0	16	7	35	12	0	0	2	2	14
Bedrijfsadministratie	9	44	15	6	4	1	1	1	11	1	7
Beveiliging	20	13	20	13	0	0	7	7	7	0	13
Secretarieel	4	56	15	7	4	0	0	0	13	0	0
Detailhandel/ambulante handel	12	14	19	13	21	1	0	4	12	0	4
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	6	8	6	26	8	11	0	10	17	0	9
Facilitaire dienstverlening	12	28	12	21	10	0	0	0	6	0	11
Verpleging en verzorging	10	29	15	16	9	5	0	0	7	0	10
BOL niv. 3/4											
niv. 3 Plantenteelt	3	5	14	6	17	0	0	5	23	11	14
niv. 3 Veehouderij	7	10	19	4	13	0	0	5	20	9	12
niv. 3 Bloemschikken	6	6	19	11	33	0	0	3	16	0	6
niv. 3 Groene ruimte	3	15	3	18	50	0	0	0	6	0	6
niv. 4 Plantenteelt	4	5	8	8	22	0	0	5	22	15	11
niv. 4 Veehouderij	5	12	7	10	8	2	0	3	19	10	24
niv. 4 Levensmiddelen technologie	4	43	16	0	9	11	0	2	11	0	3
niv. 4 Bloemschikken	2	10	22	13	29	0	0	5	9	0	10
niv. 4 Dierenverzorging en veterinaire ondersteuning	7	27	20	20	7	0	0	13	7	0	0
niv. 4 Groene ruimte	11	5	9	11	33	2	0	13	11	0	5
Bouw	5	23	11	9	26	3	0	2	10	0	11

Tabel B3.4 (vervolg)
Wijze van verkrijgen van een baan

Opleidingsrichting	arbeids- bureau	uitzend- bureau	adver- tentie	open sollicita- tie	stage	docent/ ver. van afgestud./ bureau ed.	bedrijven informatie dagen	eerder werk/ interne vacature	familie/ vrienden/ kennissen	zelf bedrijf begonnen	anders
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Houtbewerking en woninginrichting	2	7	8	18	39	7	0	5	8	3	2
Grond-, water- en wegenbouw	0	26	12	10	16	7	0	6	7	1	14
Fijnmechanische techniek	0	33	12	6	9	9	0	0	32	0	0
Werktuigbouwkunde	9	15	19	12	14	3	0	3	15	1	9
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	8	2	9	16	22	4	0	4	16	0	18
Energie- en informatietechniek	6	24	15	16	18	2	0	4	10	0	5
Energietechniek	0	12	27	19	15	4	4	0	4	4	12
Informatietechniek	23	8	27	13	15	8	0	0	0	0	8
Mode en kleding (realisatie)	10	20	26	11	13	5	0	4	7	1	3
Laboratoriumtechniek	2	20	22	20	21	4	1	1	6	0	3
Procestechiek	9	23	17	24	4	0	0	5	9	5	5
Transport & logistiek	6	6	6	6	31	6	0	12	6	0	19
Bedrijfsadministratie	9	32	14	6	18	4	0	2	8	1	7
Commerciële dienstverlening	7	29	15	7	18	3	0	3	13	0	3
Economisch-juridisch	10	36	19	4	22	0	0	1	3	0	3
Secretarieel	10	48	13	4	11	3	0	2	6	0	4
Detailhandel/ambulante handel	11	16	18	10	10	1	0	6	18	3	6
Groothandel/distributie	8	33	15	11	12	2	1	1	12	0	5
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	6	16	18	12	15	3	0	4	15	3	9
Toerisme, recreatie en reizen	2	26	20	13	23	1	1	6	7	0	3
Assistenten gezondheidszorg	3	10	20	22	20	8	0	3	8	1	6
Facilitaire dienstverlening	15	15	11	19	10	2	3	0	11	0	14
Sport en bewegen	2	11	15	9	30	5	0	2	10	2	14
Verpleging en verzorging	5	8	17	38	14	3	1	5	7	0	4
Uiterlijke verzorging	14	11	26	21	11	0	0	0	11	3	5
Sociaal-cultureel werker	11	17	28	4	19	2	0	2	9	2	6
Sociaal-pedagogisch werker	6	12	16	25	16	2	0	5	10	0	7
Sociaal-juridische dienstverlening	2	34	12	10	23	0	0	2	10	0	7

Tabel B3.5

Belangrijkste bedrijfspgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
IVBO Landbouw en natuurlijke omgeving	
Ov. gespec. detailh. in winkel	13
Niet-gespec. detailh. in winkel	9
Dienstverl. tbv landb. (excl. veterin.dienst.)	8
Restaurants/cafetaria's/snackbars ed.	6
Burgerl./utilit.;grond-/water-/wegenb. (excl. grondverz.)	5
VBO Landbouw en natuurlijke omgeving	
Ov. gespec. detailh. in winkel	25
Dienstverl. tbv landb. (excl. veterin.dienst.)	9
Akker-/tuinbouw	9
Restaurants/cafetaria's/snackbars ed.	5
VBO Bouwtechniek	
Burgerl./utilit.;grond-/water-/wegenb. (excl. grondverz.)	42
Afwerken gebouwen	35
VBO Mechanische techniek	
Bouwinstallatie	15
Ov. gespec. detailh. in winkel	15
Vervaard. metalen constructiew./ramen/deuren/kozijnen	8
Burgerl./utilit.;grond-/water-/wegenb. (excl. grondverz.)	8
Handel in/repair. auto's (1)	8
Vervoer over weg	8
Overheidsdienst.	8
VBO Elektrotechniek	
Bouwinstallatie	46
Ov. gespec. detailh. in winkel	8
VBO Motorvoertuigentechniek	
Handel in/repair. auto's (1)	26
Burgerl./utilit.;grond-/water-/wegenb. (excl. grondverz.)	13
Vervoer over weg	13
Slachterijen/vleesverwerking	9
Overheidsdienst.	9
VBO Consumptieve techniek	
Vervaard. ov. voedingsmid.	20
Hotels/pensions/conferentie-oorden	15
Restaurants/cafetaria's/snackbars ed.	15
Niet-gespec. detailh. in winkel	10
Akker-/tuinbouw	5
Vervaard. farmac. prod.	5
Vervaard. ov. mach./appar. voor alg. gebr.	5
Gespec. detailh. voed.-/genotmid. in winkel	5
Detailh. farmac./med. art./parfum/cosmet. in winkel	5
Ov. gespec. detailh. in winkel	5
Reiniging gebouwen/transportmid. ed.	5
Welzijnszorg	5
VBO Administratie	
Gespec. detailh. voed.-/genotmid. in winkel	13
Overheidsdienst.	13
Niet-gespec. detailh. in winkel	7
Expedit./cargad./bevracht.;weging/meting	7
Gezondheidszorg	7
Ov. gespec. detailh. in winkel	6

Tabel B3.5 (vervolg)
Belangrijkste bedrijfstgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
VBO Verkoop	
Ov. gespec. detailh. in winkel	29
Niet-gespec. detailh. in winkel	14
Grooth. mach./appar./toebehoren	7
Detailh. farmac./med. art./parfum/cosmet. in winkel	7
Kampeertreinen/ov. voorzien. recreat. verblijf n.e.g.	7
Ov. dienstverl. tbv verv. n.e.g.	7
Rechtsk. dienstverl./account./belastingconsul./holdings ed.	7
Beveiliging/opsporing	7
Overheidsdienst.	7
Welzijnszorg	7
VBO Handel	
Ov. gespec. detailh. in winkel	35
Niet-gespec. detailh. in winkel	19
Afwerken gebouwen	6
Handel in/repar. auto's (1)	6
Grooth. ov. consumentenart.	6
Vervoer over weg	5
Vervoer over water	5
Reklamebureaus ed.	5
Milieudienstverlening	5
VBO Verzorging	
Ov. gespec. detailh. in winkel	15
Ov. dienstverlening	13
Welzijnszorg	13
Restaurants/cafetaria's/snackbars ed.	11
Niet-gespec. detailh. in winkel	10
Hotels/pensions/conferentie-oorden	5
VBO Uiterlijke verzorging	
Ov. dienstverlening	56
Niet-gespec. detailh. in winkel	11
Detailh. farmac./med. art./parfum/cosmet. in winkel	11
Ov. gespec. detailh. in winkel	11
Visverwerking	6
Welzijnszorg	6
BOL niv. 1/2 Oriënteren en schakelen	
Overheidsdienst.	32
Ov. gespec. detailh. in winkel	16
Niet-gespec. detailh. in winkel	8
Akker-/tuinbouw	5
BOL niv. 1/2 Constructie(bank)werken/(isolatie)plaatwerken/pijpenbewerkingen	
Burgerl./utilit.;grond-/water-/wegenb. (excl. grondverz.)	16
Vervaard. metalen constructiew./ramen/deuren/kozijnen	14
Overheidsdienst.	13
Bouwinstallatie	9
Ov. eerste verwerking ijzer/staal	8
Oppervlaktebehandeling/ov. metaalbewerking	8
Aardolie-/aardgaswin.	5
Vervaard. prod. kunststof	5
Vervaard. glas/glaswerk	5
Vervaard. prod. metaal (excl. mach./transportmid.)	5
Vervaard. ov. mach./appar. voor specif. ind. activ.	5
Vervaard. auto-onderd./-accessoir.	5
Ov. gespec. grooth./grooth. met een alg. assort.	5

Tabel B3.5 (vervolg)
Belangrijkste bedrijfspgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
BOL niv. 1/2 Energie- en informatietechniek	
Bouwinstallatie	50
Vervaard. ov. mach./appar. voor alg. gebr.	5
Ov. gespec. detailh. in winkel	5
Overheidsdienst.	5
BOL niv. 1/2 Brood- en banketbakken	
Vervaard. ov. voedingsmid.	58
Niet-gespec. detailh. in winkel	13
Gespec. detailh. voed.-/genotmid. in winkel	6
Vervaard. meel	5
Restaurants/cafetaria's/snackbars ed.	5
Vervoer over weg	5
BOL niv. 1/2 Bedrijfsadministratie	
Ov. gespec. detailh. in winkel	8
Geldscheppende financ. instell.	7
Akker-/tuinbouw	6
Niet-gespec. detailh. in winkel	5
BOL niv. 1/2 Beveiliging	
Beveiliging/opsporing	27
Overheidsdienst.	13
Vervaard. ov. goederen n.e.g.	7
Niet-gespec. detailh. in winkel	7
Ov. gespec. detailh. in winkel	7
Post-/koeriersdiensten	7
Computerservice-/informatietechnologiebur. ed.	7
Reiniging gebouwen/transportmid. ed.	7
Voortgezet onderwijs	7
Gezondheidszorg	7
Radio/tv	7
BOL niv. 1/2 Secretarieel	
Rechtsk. dienstverl./account./belastingconsul./holdings ed.	13
Grooth. mach./appar./toebehoren	9
Handel in/repar. auto's (1)	7
Uitzendbur./uitleenbedr./arbeidsbemid./testen/werven/select.	7
Verpl. soc. verzekeringen	7
Vervaard. kantoormachines/computers	5
Ov. dienstverl. tbv verv. n.e.g.	5
Geldscheppende financ. instell.	5
Ov. financ. instell. (excl. verzekeringsw./pensioenfonds.)	5
Ov. zakelijke dienstverl. n.e.g.	5
Hoger onderwijs	5
BOL niv. 1/2 Detailhandel/ambulante handel	
Ov. gespec. detailh. in winkel	36
Niet-gespec. detailh. in winkel	23
Gespec. detailh. voed.-/genotmid. in winkel	6
BOL niv. 1/2 Horeca, instellingskeuken en contractcatering	
Restaurants/cafetaria's/snackbars ed.	38
Hotels/pensions/conferentie-oorden	28
Niet-gespec. detailh. in winkel	7

Tabel B3.5 (vervolg)
Belangrijkste bedrijfspgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
BOL niv. 1/2 Facilitaire dienstverlening	
Kantines/catering	22
Hotels/pensions/conferentie-oorden	12
Restaurants/cafetaria's/snackbars ed.	12
Vervaard. ov. voedingsmid.	10
Groente-/fruitverwerking	6
Logies-/maaltijden-/drankenverstrek.	6
Cafes ed.	6
Gezondheidszorg	6
Vervaard. kantoormachines/computers	5
Vervaard. ov. goederen n.e.g.	5
Gespec. detailh. voed.-/genotmid. in winkel	5
Levensbesch./politieke organ.;ov. ideeële organ. ed.	5
BOL niv. 1/2 Verpleging en verzorging	
Welzijnszorg	41
Gezondheidszorg	15
Niet-gespec. detailh. in winkel	10
Slachterijen/vleesverwerking	5
BOL niv. 3/4 Plantenteelt	
Akker-/tuinbouw	42
Dienstverl. tbv landb. (excl. veterin.dienst.)	24
Ov. gespec. detailh. in winkel	11
Grooth. landbouwprod./lev. dieren	5
BOL niv. 3/4 Veehouderij	
Fokken/houden dieren	36
Dienstverl. tbv landb. (excl. veterin.dienst.)	16
Akker-/tuinbouw	9
Ov. gespec. detailh. in winkel	8
BOL niv. 3/4 Bloemschikken	
Ov. gespec. detailh. in winkel	75
BOL niv. 3/4 Groene ruimte	
Dienstverl. tbv landb. (excl. veterin.dienst.)	52
Ov. gespec. detailh. in winkel	15
Burgerl./utilit.;grond-/water-/wegenb. (excl. grondverz.)	13
Vervoer over weg	6
BOL niv. 3/4 Plantenteelt (en handel)	
Akker-/tuinbouw	65
Grooth. landbouwprod./lev. dieren	8
BOL niv. 3/4 Veehouderij	
Fokken/houden dieren	36
Dienstverl. tbv landb. (excl. veterin.dienst.)	10
Ov. gespec. detailh. in winkel	9
Akker-/tuinbouw	8
Burgerl./utilit.;grond-/water-/wegenb. (excl. grondverz.)	5
BOL niv. 3/4 Levensmiddelentechnologie	
Vervaard. zuivelprodukten	12
Vervaard. ov. voedingsmid.	9
Openbaar bestuur	8
Slachterijen/vleesverwerking	6
Fokken/houden dieren	5
BOL niv. 3/4 Bloemschikken	
Ov. gespec. detailh. in winkel	82
Vervoer per spoor	5
Gezondheidszorg	5

Tabel B3.5 (vervolg)
Belangrijkste bedrijfspgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
BOL niv. 3/4 Dierenverzorging en veterinaire ondersteuning	
Veterinaire diensten	27
Gezondheidszorg	13
Cult. uitl.centra/openb. arch./musea/dieren-/plantentuin ed.	13
Fokken/houden dieren	7
Vervaard. med. appar./instrum./orthop./prothese-art.	7
Vervaard. meubels	7
Ov. gespec. detailh. in winkel	7
Geldscheppende financ. instell.	7
Bemid. in/beheer onroerend goed	7
Systeemontwikkelings-/systeemanalyse-/programmeerdienst.	7
BOL niv. 3/4 Groene ruimte	
Dienstverl. tbv landb. (excl. veterin.dienst.)	36
Ov. gespec. detailh. in winkel	13
Openbaar bestuur	6
Akker-/tuinbouw	5
Natuurwet. speur-/ontwikkelingsw.	5
Architecten-/ingenieurs-/ov. techn.ontw.-/teken-/adviesbur.	5
BOL niv. 3/4 Bouw	
Burgerl./utilit.;grond-/water-/wegenb. (excl. grondverz.)	36
Architecten-/ingenieurs-/ov. techn.ontw.-/teken-/adviesbur.	20
Openbaar bestuur	7
Afwerken gebouwen	5
BOL niv. 3/4 Houtbewerking en woninginrichting	
Vervaard. meubels	34
Ov. gespec. detailh. in winkel	34
Vervaard. timmerw.	5
Scheepsbouw/-reparatie	5
Vervaard. meubels;vervaard. ov. goederen n.e.g.	5
BOL niv. 3/4 Grond-, water- en wegenbouw	
Burgerl./utilit.;grond-/water-/wegenb. (excl. grondverz.)	39
Openbaar bestuur	20
Architecten-/ingenieurs-/ov. techn.ontw.-/teken-/adviesbur.	18
Bouwrijp maken terreinen	6
BOL niv. 3/4 Fijnmechanische techniek	
Vervaard. ov. mach./appar. voor specif. ind. activ.	12
Oppervlaktebehandeling/ov. metaalbewerking	9
Vervaard. scharen/bestek/gereedsch./hang-/sluitw.	9
Vervaard. mach./appar.	9
Vervaard. vlieg-/ruimtevaart.	9
Benzineservicestations	9
Gezondheidszorg	9
Hoger onderwijs	6
BOL niv. 3/4 Werktuigbouwkunde	
Bouwinstallatie	11
Vervaard. ov. mach./appar. voor specif. ind. activ.	8
Vervaard. ov. mach./appar. voor alg. gebr.	5
Architecten-/ingenieurs-/ov. techn.ontw.-/teken-/adviesbur.	5
BOL niv. 3/4 Motorvoertuigen en carrosserietechniek	
Handel in/repar. auto's (1)	51
Vervoer over weg	8

Tabel B3.5 (vervolg)
Belangrijkste bedrijfstgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
BOL niv. 3/4 Energie- en informatietechniek	
Bouwinstallatie	19
Overheidsdienst.	7
Telecommunicatie	6
Vervaard. ov. mach./appar. voor alg. gebr.	5
BOL niv. 3/4 Informatietechniek	
Telecommunicatie	21
Bouwinstallatie	13
Adviesbur. op gebied automat./systeemh.	13
Vervaard. kantoomachines/computers	8
Grooth. mach./appar./toebehoren	8
Computerservice-/informatietechnologiebur. ed.	8
Systeemontwikkelings-/systeemanalyse-/programmeerdienst.	8
Rechtsk. dienstverl./account./belastingconsul./holdings ed.	8
Openbaar bestuur	8
Ov. dienstverlening	8
BOL niv. 3/4 Mode en kleding	
Ov. gespec. detailh. in winkel	52
Grooth. ov. consumentenart.	9
Vervaard. kleding/-toebehoren (excl. leer)	7
Niet-gespec. detailh. in winkel	7
BOL niv. 3/4 Laboratoriumtechniek	
Gezondheidszorg	38
Natuurwet. speur-/ontwikkelingsw.	12
Vervaard. basischemicalien	6
BOL niv. 3/4 Procestechniek	
Vervaard. ov. chem. prod.	15
Vervaard. ov. voedingsmid.	12
Vervaard. prod. kunststof	11
Vervaard. chem. prod.	5
Vervaard. basischemicalien	5
Vervaard. zeep-,was-,reinig./onderhoudsmid.,parfum/cosmet.	5
Vervaard. ov. prod. metaal (excl. mach./transportmid.)	5
Vervaard. auto-onderd./-accessoir.	5
Vervaard. vlieg-/ruimtevaart.	5
Grooth. landbouwprod./lev. dieren	5
Computerservice-/informatietechnologiebur. ed.	5
BOL niv. 3/4 Transport & logistiek	
Vervoer over weg	56
Expedit./cargad./bevracht./weging/meting	19
Vervaard. ov. elektr. mach./appar./benodigdh.	6
Grooth. voedings-/genotmid.	6
Grooth. mach./appar./toebehoren	6
Vervoer over land	6
BOL niv. 3/4 Bedrijfsadministratie	
Rechtsk. dienstverl./account./belastingconsul./holdings ed.	16
Openbaar bestuur	7
Geldscheppende financ. instell.	6
BOL niv. 3/4 Commerciële dienstverlening	
Geldscheppende financ. instell.	28
Activ. verzekeringsw./pensioenfonds.	10
Verzekeringsw./pensioenfonds. (excl. verpl. soc.verzek.)	10

Tabel B3.5 (vervolg)
Belangrijkste bedrijfspgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
BOL niv. 3/4 Economisch-juridisch	
Rechtsk. dienstverl./account./belastingconsul./holdings ed.	14
Openbaar bestuur	12
Verpl. soc. verzekeringen	12
Geldscheppende financ. instell.	9
Verzekeringsw./pensioenfonds. (excl. verpl. soc.verzek.)	6
Overheidsdienst.	6
Adviesbur. op gebied automat./systeemh.	5
Uitzendbur./uitleenbedr./arbeidsbemid./testen/werven/select.	5
BOL niv. 3/4 Secretarieel	
Rechtsk. dienstverl./account./belastingconsul./holdings ed.	15
Geldscheppende financ. instell.	5
Bemid. in/beheer onroerend goed	5
Adviesbur. op gebied automat./systeemh.	5
BOL niv. 3/4 Detailhandel/ambulante handel	
Ov. gespec. detailh. in winkel	33
Niet-gespec. detailh. in winkel	15
BOL niv. 3/4 Groothandel/distributie	
Activ. verzekeringsw./pensioenfonds.	17
Geldscheppende financ. instell.	12
Telecommunicatie	6
Grooth. voedings-/genotmid.	5
Ov. gespec. detailh. in winkel	5
BOL niv. 3/4 Horeca, instellingskeuken en contractcatering	
Hotels/pensions/conferentie-oorden	42
Restaurants/cafetaria's/snackbars ed.	21
BOL niv. 3/4 Toerisme, recreatie en reizen	
Reisorgan./-bemid.;informatieverstrek. op gebied toerisme	36
Hotels/pensions/conferentie-oorden	12
Geldscheppende financ. instell.	5
BOL niv. 3/4 Assistenten gezondheidszorg	
Gezondheidszorg	54
Detailh. farmac./med. art./parfum/cosmet. in winkel	36
BOL niv. 3/4 Facilitaire dienstverlening	
Restaurants/cafetaria's/snackbars ed.	27
Welzijnszorg	13
Gespec. detailh. voed.-/genotmid. in winkel	6
Hotels/pensions/conferentie-oorden	6
Kantines/catering	6
Geldscheppende financ. instell.	6
Overheidsdienst.	5
BOL niv. 3/4 Sport en bewegen	
Sport	52
Overheidsdienst.	14
Kampeertreinen/ov. voorzien. recreat. verblijf n.e.g.	9
Welzijnszorg	5
BOL niv. 3/4 Verpleging en verzorging	
Welzijnszorg	61
Gezondheidszorg	32
BOL niv. 3/4 Uiterlijke verzorging	
Ov. dienstverlening	47
Ov. gespec. detailh. in winkel	18
Detailh. farmac./med. art./parfum/cosmet. in winkel	12

Tabel B3.5 (vervolg)
Belangrijkste bedrijfspgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
BOL niv. 3/4 Sociaal-cultureel werker	
Welzijnszorg	76
BOL niv. 3/4 Sociaal-pedagogisch werker	
Welzijnszorg	67
BOL niv. 3/4 Sociaal-juridische dienstverlening	
Openbaar bestuur	15
Verpl. soc. verzekeringen	14
Uitzendbur./uitleenbedr./arbeidsbemid./testen/werven/select.	14
Welzijnszorg	6

Zie ook toelichting bladzijde 26.

Tabel B3.6
Belangrijkste beroepsgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
IVBO Landbouw en natuurlijke omgeving	
Agrarische arbeider	19
Verkopers	17
Laders en lossers	11
Bouwvakkers	9
Hulpkrachten horeca en verzorging	7
Metaalarbeiders	6
VBO Landbouw en natuurlijke omgeving	
Verkopers	29
Agrarische arbeider	19
Hulpkrachten horeca en verzorging	8
Bouwvakkers	7
Laders en lossers	5
Interieurverzorger	5
VBO Bouwtechniek	
Bouwvakkers	76
Productiemedewerker	8
VBO Mechanische techniek	
Metaalarbeiders	18
Laders en lossers	14
Assembleurs	11
Bouwvakkers	11
Bankwerkers en lassers	11
VBO Elektrotechniek	
Elektromonteurs	22
Monteurs en controleurs elektrotechnische producten	19
Bouwvakkers	15
Aannemers en installateurs	11
VBO Motorvoertuigentechniek	
Assembleurs	22
Monteurs	22
Laders en lossers	13
Chauffeurs	13
Metaalarbeiders	9
VBO Consumptieve techniek	
Productiemedewerker	25
Hulpkrachten horeca en verzorging	25
Verkopers	20
Interieurverzorger	10
Mechanisch operators	10
Agrarische arbeider	5
Bakkers en slagers	5
VBO Administratie	
Receptionisten en administratieve employés	18
Verkopers	15
Aspirant politieagenten, soldaten en beveiligingshulpkrachten	13
Hulpkrachten horeca en verzorging	12
Laders en lossers	9
Vakkenvuller	6
Agrarische arbeider	6
Interieurverzorger	6

Tabel B3.6 (vervolg)
Belangrijkste beroepsgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
VBO Verkoop	
Verkopers	50
Laders en lossers	14
Productiemedewerker	7
Receptionisten en administratieve employés	7
Aspirant politieagenten, soldaten en beveiligingshulpkrachten	7
Commercieel employés	7
Verzorgend personeel	7
VBO Handel	
Verkopers	52
Confectie-arbeiders	12
Productiemedewerker	11
Laders en lossers	11
Receptionisten en administratieve employés	5
Chauffeurs	5
Verzekeringsagenten	5
VBO Verzorging	
Hulpkrachten horeca en verzorging	32
Verkopers	28
Productiemedewerker	7
Verzorgend personeel	5
VBO Uiterlijke verzorging	
Hulpkrachten horeca en verzorging	50
Verkopers	33
Mechanisch operators	6
Receptionisten en administratieve employés	6
Verzorgend personeel	6
BOL niv. 1/2 Oriënteren en schakelen	
Verkopers	24
Aspirant politieagenten, soldaten en beveiligingshulpkrachten	24
Agrarische arbeider	8
Laders en lossers	5
Interieurverzorgers	5
Receptionisten en administratieve employés	5
Hulpkrachten horeca en verzorging	5
BOL niv. 1/2 Constructie(bank)werken/(isolatie)plaatwerken/pijpenbewerkingen	
Metaalarbeiders	53
Monteurs	18
Aspirant politieagenten, soldaten en beveiligingshulpkrachten	8
Bankwerkers en lassers	8
Elektronicamonteurs	8
Bouwvakkers	5
BOL niv. 1/2 Energie- en informatietechniek	
Elektromonteurs	31
Monteurs en controleurs elektrotechnische producten	21
Elektronicamonteurs	10
Bouwvakkers	5
Aspirant politieagenten, soldaten en beveiligingshulpkrachten	5
Monteurs	5

Tabel B3.6 (vervolg)
Belangrijkste beroepsgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
BOL niv. 1/2 Brood- en banketbakken	
Bakkers en slagers	61
Verkopers	7
Procesoperators	7
Productiemedewerker	5
Laders en lossers	5
Mechanisch operators	5
Verzorgend personeel	5
BOL niv. 1/2 Bedrijfsadministratie	
Receptionisten en administratieve employés	24
Boekhouders en secretaresses	20
Verkopers	14
Commercieel employés	5
BOL niv. 1/2 Beveiliging	
Aspirant politieagenten, soldaten en beveiligingshulpkrachten	40
Receptionisten en administratieve employés	13
Interieurverzorger	7
Conciërges	7
Chauffeurs	7
Verkopers	7
Hoofden technische dienst	7
Bankwerkers en lassers	7
Programmeurs	7
BOL niv. 1/2 Secretarieel	
Receptionisten en administratieve employés	60
Boekhouders en secretaresses	22
Commercieel employés	13
BOL niv. 1/2 Detailhandel/ambulante handel	
Verkopers	51
Receptionisten en administratieve employés	8
Chauffeurs	6
Winkeliers	6
BOL niv. 1/2 Horeca, instellingskeuken en contractcatering	
Hulpkrachten horeca en verzorging	46
Verzorgend personeel	29
Verkopers	12
BOL niv. 1/2 Facilitaire dienstverlening	
Hulpkrachten horeca en verzorging	39
Interieurverzorger	23
Productiemedewerker	10
Laders en lossers	6
Receptionisten en administratieve employés	6
Bedrijfshoofden horeca	6
Mechanisch operators	5
Verkopers	5
BOL niv. 1/2 Verpleging en verzorging	
Hulpkrachten horeca en verzorging	21
Verzorgend personeel	18
Verkopers	13
Verpleeghulp en leerling-verpleegkundigen	13
Receptionisten en administratieve employés	6
Ziekenverzorgenden	6
Mechanisch operators	5

Tabel B3.6 (vervolg)
Belangrijkste beroepsgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
BOL niv. 3/4 Plantenteelt	
Agrarische arbeider	33
Agrarische bedrijfshoofden	17
Landbouwmachinebestuurders en vissers	12
Weg- en waterbouwkundige vakkrachten	11
Verkopers	9
BOL niv. 3/4 Veehouderij	
Agrarische arbeider	42
Verkopers	11
Landbouwmachinebestuurders en vissers	9
Weg- en waterbouwkundige vakkrachten	7
Agrarische bedrijfshoofden	6
BOL niv. 3/4 Bloemschikken	
Verkopers	77
BOL niv. 3/4 Groene ruimte	
Agrarische bedrijfshoofden	55
Verkopers	15
Weg- en waterbouwkundige arbeiders	13
Chauffeurs	9
BOL niv. 3/4 Plantenteelt (en handel)	
Agrarische bedrijfshoofden	36
Agrarische arbeider	23
Commercieel employés	7
Agrarische vakkrachten	6
BOL niv. 3/4 Veehouderij	
Agrarische arbeider	31
Agrarische bedrijfshoofden	18
Verkopers	10
Landbouwmachinebestuurders en vissers	6
Chauffeurs	5
BOL niv. 3/4 Levensmiddelentechnologie	
Procesoperators	31
Mechanisch operators	11
Agrarische vakkrachten	9
Agrarische arbeider	6
Boekhouders en secretaresses	5
Productiemedewerker	5
BOL niv. 3/4 Bloemschikken	
Verkopers	68
Hulpkrachten horeca en verzorging	10
Agrarische bedrijfshoofden	5
Agrarische vakkrachten	5
BOL niv. 3/4 Dierenverzorging en veterinaire ondersteuning	
Verplegenden en doktersassistenten	27
Receptionisten en administratieve employés	20
Hulpkrachten horeca en verzorging	13
Agrarische vakkrachten	13
Agrarische arbeider	7
Apothekersassistenten en medisch laboranten	7
Commercieel employés	7
Winkeliers	7

Tabel B3.6 (vervolg)
Belangrijkste beroepsgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
BOL niv. 3/4 Groene ruimte	
Agrarische bedrijfschoufden	40
Agrarische arbeider	8
Agrarische vakkrachten	8
Verkopers	7
Weg- en waterbouwkundige vakkrachten	5
Winkeliers	5
BOL niv. 3/4 Bouw	
Aannemers en installateurs	67
Weg- en waterbouwkundige vakkrachten	6
BOL niv. 3/4 Houtbewerking en woninginrichting	
Aannemers en installateurs	46
Verkopers	20
Confectie-arbeiders	6
Schoen- en kleermakers	6
Productieplanners	5
Commercieel employés	5
BOL niv. 3/4 Grond-, water- en wegenbouw	
Weg- en waterbouwkundige vakkrachten	49
Aannemers en installateurs	26
BOL niv. 3/4 Fijnmechanische techniek	
Bankwerkers en lassers	47
Monteurs	18
Verkopers	9
Apothekersassistenten en medisch laboranten	9
BOL niv. 3/4 Werktuigbouwkunde	
Monteurs	51
Bankwerkers en lassers	8
Aannemers en installateurs	7
Metaalarbeiders	5
BOL niv. 3/4 Motorvoertuigen en carrosserietechniek	
Monteurs	43
Chauffeurs	14
Receptionisten en administratieve employés	11
Boekhouders en secretaresses	6
Commercieel employés	6
BOL niv. 3/4 Energie- en informatietechniek	
Elektromonteurs	42
Elektronicamonteurs	14
Monteurs	11
Programmeurs	8
BOL niv. 3/4 Informatietechniek	
Elektronicamonteurs	30
Programmeurs	23
Elektromonteurs	15
Systeemanalisten	13
Winkeliers	8
Monteurs en controleurs elektrotechnische producten	6
Aannemers en installateurs	6

Tabel B3.6 (vervolg)
Belangrijkste beroepsgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
BOL niv. 3/4 Mode en kleding	
Verkopers	39
Schoen- en kleermakers	11
Commercieel employés	11
Confectie-arbeiders	8
Receptionisten en administratieve employés	8
Winkeliers	8
Boekhouders en secretaresses	7
BOL niv. 3/4 Laboratoriumtechniek	
Laboranten	39
Apothekersassistenten en medisch laboranten	34
BOL niv. 3/4 Procestechniek	
Procesoperators	51
Monteurs	10
Programmeurs	9
Elektronicamonteurs	8
Productiemedewerker	5
Metaalarbeiders	5
Winkeliers	5
BOL niv. 3/4 Transport & logistiek	
Productieplanners	44
Chauffeurs	19
Commercieel employés	12
Receptionisten en administratieve employés	6
Schippers en conducteurs	6
Administratieve transportemployés	6
Vliegers, scheepskapiteins en leidinggevenden transport	6
BOL niv. 3/4 Bedrijfsadministratie	
Boekhouders en secretaresses	43
Receptionisten en administratieve employés	21
Commercieel employés	11
Productieplanners	6
BOL niv. 3/4 Commerciële dienstverlening	
Commercieel employés	45
Receptionisten en administratieve employés	17
Boekhouders en secretaresses	13
Verkopers	6
BOL niv. 3/4 Economisch-juridisch	
Boekhouders en secretaresses	23
Receptionisten en administratieve employés	21
Commercieel employés	19
Programmeurs	15
Juridisch en fiscaal medewerkers	7
Productieplanners	6
BOL niv. 3/4 Secretarieel	
Boekhouders en secretaresses	43
Receptionisten en administratieve employés	26
Commercieel employés	15
BOL niv. 3/4 Detailhandel/ambulante handel	
Verkopers	38
Winkeliers	17
Commercieel employés	10
Receptionisten en administratieve employés	6
Boekhouders en secretaresses	5

Tabel B3.6 (vervolg)
Belangrijkste beroepsgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
BOL niv. 3/4 Groothandel/distributie	
Commercieel employés	35
Boekhouders en secretaresses	18
Receptionisten en administratieve employés	16
Verkopers	6
Productieplanners	5
BOL niv. 3/4 Horeca, instellingskeuken en contractcatering	
Hulpkrachten horeca en verzorging	26
Bedrijfshoofden horeca	18
Verzorgend personeel	17
Receptionisten en administratieve employés	12
Boekhouders en secretaresses	9
BOL niv. 3/4 Toerisme, recreatie en reizen	
Commercieel employés	47
Receptionisten en administratieve employés	20
Boekhouders en secretaresses	8
Stewards	5
Verkopers	5
BOL niv. 3/4 Assistenten gezondheidszorg	
Verplegenden en doktersassistenten	48
Apothekersassistenten en medisch laboranten	41
BOL niv. 3/4 Facilitaire dienstverlening	
Hulpkrachten horeca en verzorging	22
Verzorgend personeel	18
Interieurverzorger	13
Receptionisten en administratieve employés	11
Bedrijfshoofden horeca	8
Commercieel employés	6
Chauffeurs	5
BOL niv. 3/4 Sport en bewegen	
Sportinstructeurs	38
Zweminstructeur	21
Activiteitenbegeleiders en medewerkers arbeidsbemiddeling	15
Aspirant politieagenten, soldaten en beveiligingshulpkrachten	6
BOL niv. 3/4 Verpleging en verzorging	
Verzorgend personeel	41
Verplegenden en doktersassistenten	26
Ziekenverzorgenden	15
Verpleeghulp en leerling-verpleegkundigen	8
BOL niv. 3/4 Uiterlijke verzorging	
Verzorgend personeel	48
Verkopers	27
Receptionisten en administratieve employés	8
Hulpkrachten horeca en verzorging	6
BOL niv. 3/4 Sociaal-cultureel werker	
Verzorgend personeel	53
Activiteitenbegeleiders en medewerkers arbeidsbemiddeling	21
Receptionisten en administratieve employés	9
BOL niv. 3/4 Sociaal-pedagogisch werker	
Verzorgend personeel	49
Activiteitenbegeleiders en medewerkers arbeidsbemiddeling	16
Hulpkrachten horeca en verzorging	8
Verkopers	6

Tabel B3.6 (vervolg)
Belangrijkste beroepsgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
BOL niv. 3/4 Sociaal-juridische dienstverlening	
Boekhouders en secretaresses	29
Activiteitenbegeleiders en medewerkers arbeidsbemiddeling	25
Receptionisten en administratieve employés	24
Verzekeringsagenten	5

Zie ook toelichting bladzijde 30.

Tabel B3.7

Grootte van de organisatie waarin schoolverlaters werkzaam zijn

Opleidingsrichting	1 pers %	2 t/m 9 pers %	10 t/m 99 pers %	100 t/m 999 pers %	>= 1000 pers %
VBO					
IVBO Landbouw en natuurlijke omgeving	4	32	36	16	12
Landbouw en natuurlijke omgeving	3	42	32	9	14
Bouwtechniek	3	19	53	18	7
Mechanische techniek	4	7	52	26	11
Elektrotechniek	0	15	46	19	19
Motorvoertuigentechniek	0	13	57	13	17
Consumptieve techniek	0	5	55	30	10
Administratie	0	11	40	30	19
Verkoop	0	14	29	36	21
Handel	0	37	31	13	19
Verzorging	0	26	37	20	17
Uiterlijke verzorging	0	44	39	11	6
BOL niv. 1/2					
Oriënteren en schakelen	3	18	21	18	39
Werktuigbouwkunde	0	13	40	9	38
Energie- en informatietechniek	0	24	39	18	18
Brood- en banketbakken	0	40	24	19	16
Bedrijfsadministratie	1	14	22	32	31
Beveiliging	0	0	20	33	47
Secretarieel	0	16	35	26	24
Detailhandel/ambulante handel	0	25	43	10	22
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	0	23	55	13	9
Facilitaire dienstverlening	0	11	61	6	22
Verpleging en verzorging	1	6	32	37	24
BOL niv. 3/4					
niv. 3 Plantenteelt	17	48	32	3	0
niv. 3 Veehouderij	15	46	17	11	11
niv. 3 Bloemschikken	2	59	26	3	10
niv. 3 Groene ruimte	0	55	39	3	3
niv. 4 Plantenteelt	6	50	26	16	3
niv. 4 Veehouderij	5	52	29	9	5
niv. 4 Levensmiddelentechnologie	0	5	41	37	17
niv. 4 Bloemschikken	0	59	28	14	0
niv. 4 Dierenverzorging en veterinaire ondersteuning	0	33	20	27	20
niv. 4 Groene ruimte	0	35	37	17	11
Bouw	2	12	49	19	17
Houtbewerking en woninginrichting	5	26	49	19	2
Grond-, water- en wegenbouw	0	7	34	25	34
Fijnmechanische techniek	0	0	58	12	30
Werktuigbouwkunde	0	8	39	28	25
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	2	14	47	26	10
Energie- en informatietechniek	1	10	34	24	32
Energietechniek	0	12	35	19	35
Informatietechniek	0	8	15	34	43
Mode en kleding (realisatie)	0	20	29	32	19
Laboratoriumtechniek	0	3	20	39	37
Procestechniek	0	5	18	32	46
Transport & logistiek	0	6	37	25	31
Bedrijfsadministratie	0	18	32	29	21
Commerciële dienstverlening	0	11	34	24	31
Economisch-juridisch	0	15	28	25	32
Secretarieel	0	13	42	19	26
Detailhandel/ambulante handel	1	23	31	20	25
Groothandel/distributie	2	23	29	19	28
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	0	13	41	32	14
Toerisme, recreatie en reizen	0	16	31	26	28
Assistenten gezondheidszorg	1	48	33	9	9

Tabel B3.7 (vervolg)

Grootte van de organisatie waarin schoolverlaters werkzaam zijn

Opleidingsrichting	1 pers %	2 t/m 9 pers %	10 t/m 99 pers %	100 t/m 999 pers %	>= 1000 pers %
Facilitaire dienstverlening	0	10	36	20	33
Sport en bewegen	2	27	36	17	17
Verpleging en verzorging	0	1	22	47	29
Uiterlijke verzorging	5	38	39	12	6
Sociaal-cultureel werker	2	11	33	44	9
Sociaal-pedagogisch werker	0	8	33	39	19
Sociaal-juridische dienstverlening	0	6	26	31	37

Zie ook toelichting bladzijde 31.

Tabel B3.8
Beloning van werkende schoolverlaters

Opleidingsrichting	gemiddeld bruto maandloon guldens	gemiddeld bruto uurloon guldens
VBO		
IVBO Landbouw en natuurlijke omgeving	1.198	8,19
Landbouw en natuurlijke omgeving	1.109	8,09
Bouwtechniek	1.462	9,77
Mechanische techniek	1.203	7,69
Elektrotechniek	1.102	8,13
Motorvoertuigentechniek	1.331	9,00
Consumptieve techniek	1.267	8,49
Administratie	1.323	9,06
Verkoop	1.108	8,63
Handel	1.238	7,89
Verzorging	1.102	8,13
Uiterlijke verzorging	917	7,02
BOL niv. 1/2		
Oriënteren en schakelen	1.699	10,63
Werktuigbouwkunde	2.338	14,10
Energie- en informatietechniek	1.911	12,08
Brood- en banketbakken	1.881	12,33
Bedrijfsadministratie	2.180	15,93
Beveiliging	2.784	18,83
Secretarieel	2.376	14,51
Detailhandel/ambulante handel	1.585	11,04
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	1.820	12,12
Facilitaire dienstverlening	1.981	12,97
Verpleging en verzorging	1.536	11,93
BOL niv. 3/4		
niv. 3 Plantenteelt	2.565	15,19
niv. 3 Veehouderij	2.205	12,97
niv. 3 Bloemschikken	1.844	12,12
niv. 3 Groene ruimte	2.269	14,07
niv. 4 Plantenteelt	2.910	18,04
niv. 4 Veehouderij	2.550	15,46
niv. 4 Levensmiddelentechnologie	2.864	18,05
niv. 4 Bloemschikken	2.148	14,25
niv. 4 Dierenverzorging en veterinaire ondersteuning	1.997	14,79
niv. 4 Groene ruimte	2.660	16,19
Bouw	3.097	18,17
Houtbewerking en woninginrichting	2.679	16,62
Grond-, water- en wegenbouw	3.078	18,87
Fijnmechanische techniek	2.771	16,52
Werktuigbouwkunde	3.087	18,53
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	2.829	16,54
Energie- en informatietechniek	2.862	17,08
Energietechniek	3.023	18,02
Informatietechniek	3.358	19,67
Mode en kleding (realisatie)	2.028	13,06
Laboratoriumtechniek	2.926	18,29
Procestechniek	3.292	19,72
Transport & logistiek	2.850	15,95
Bedrijfsadministratie	2.300	14,07
Commerciële dienstverlening	2.254	13,93
Economisch-juridisch	2.613	15,85
Secretarieel	2.307	14,18
Detailhandel/ambulante handel	2.271	14,29
Groothandel/distributie	2.525	15,27
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	2.919	17,88
Toerisme, recreatie en reizen	2.449	15,55
Assistenten gezondheidszorg	2.360	16,20
Facilitaire dienstverlening	2.233	14,75

Tabel B3.8 (vervolg)
Beloning van werkende schoolverlaters

Opleidingsrichting	gemiddeld bruto maandloon guldens	gemiddeld bruto uurloon guldens
Sport en bewegen	2.755	20,09
Verpleging en verzorging	2.190	16,40
Uiterlijke verzorging	1.820	12,78
Sociaal-cultureel werker	2.187	18,00
Sociaal-pedagogisch werker	2.146	17,02
Sociaal-juridische dienstverlening	2.654	17,17

Zie ook toelichting bladzijde 32.

Tabel B3.9

Vereist opleidingsniveau voor de huidige functie volgens de werkgever

Opleidingsrichting	lager %	zelfde %	hoger %
VBO			
Landbouw en natuurlijke omgeving	35	58	8
Bouwtechniek	15	80	5
Mechanische techniek	21	69	10
Elektrotechniek	4	81	15
Motorvoertuigentechniek	13	78	9
Consumptieve techniek	42	53	5
Administratie	24	65	11
Verkoop	21	71	7
Handel	32	64	5
Verzorging	30	65	5
Uiterlijke verzorging	24	65	12
BOL niv. 1/2			
Oriënteren en schakelen	92	0	8
Werktuigbouwkunde	44	39	17
Energie- en informatietechniek	49	38	13
Brood- en banketbakken	52	35	13
Bedrijfsadministratie	47	25	28
Beveiliging	67	7	27
Secretarieel	39	29	32
Detailhandel/ambulante handel	52	28	20
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	34	37	29
Facilitaire dienstverlening	55	27	18
Verpleging en verzorging	59	18	22
BOL niv. 3/4			
niv. 3 Plantenteelt	34	66	0
niv. 3 Veehouderij	62	38	0
niv. 3 Bloemschikken	54	46	0
niv. 3 Groene ruimte	42	58	0
niv. 4 Plantenteelt	18	80	2
niv. 4 Veehouderij	35	65	0
niv. 4 Levensmiddelentechnologie	24	74	2
niv. 4 Bloemschikken	39	61	0
niv. 4 Dierenverzorging en veterinaire ondersteuning	47	47	7
niv. 4 Groene ruimte	30	70	0
Bouw	18	80	2
Houtbewerking en woninginrichting	26	73	1
Grond-, water- en wegenbouw	15	82	3
Fijnmechanische techniek	12	88	0
Werktuigbouwkunde	21	77	2
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	39	61	0
Energie- en informatietechniek	26	72	1
Energie techniek	19	77	4
Informatietechniek	8	68	24
Mode en kleding (realisatie)	37	62	1
Laboratoriumtechniek	21	75	5
Procestechiek	19	76	5
Transport & logistiek	19	62	19
Bedrijfsadministratie	22	76	1
Commerciële dienstverlening	21	78	1
Economisch-juridisch	13	84	3
Secretarieel	19	78	4
Detailhandel/ambulante handel	41	59	1
Groothandel/distributie	13	82	5
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	18	79	3
Toerisme, recreatie en reizen	18	80	2
Assistenten gezondheidszorg	15	84	1
Facilitaire dienstverlening	44	56	0
Sport en bewegen	15	81	5

Tabel B3.9 (vervolg)

Vereist opleidingsniveau voor de huidige functie volgens de werkgever

Opleidingsrichting	lager %	zelfde %	hoger %
Verpleging en verzorging	25	75	1
Uiterlijke verzorging	49	51	0
Sociaal-cultureel werker	24	61	15
Sociaal-pedagogisch werker	26	73	2
Sociaal-juridische dienstverlening	25	70	5

Zie ook toelichting bladzijde 33.

Tabel B3.10

Vereiste opleidingsrichting voor de huidige functie volgens de werkgever

Opleidingsrichting	eigen/ verwante richting %	andere richting %	geen richting %
VBO			
IVBO Landbouw en natuurlijke omgeving	34	11	55
Landbouw en natuurlijke omgeving	40	7	53
Bouwtechniek	70	9	20
Mechanische techniek	57	7	35
Elektrotechniek	63	11	26
Motorvoertuigentechniek	57	4	39
Consumptieve techniek	42	0	58
Administratie	21	6	72
Verkoop	43	14	43
Handel	45	0	55
Verzorging	36	2	62
Uiterlijke verzorging	56	6	39
BOL niv. 1/2			
Oriënteren en schakelen	27	19	54
Werktuigbouwkunde	70	5	25
Energie- en informatietechniek	68	3	30
Brood- en banketbakken	63	1	36
Bedrijfsadministratie	38	14	47
Beveiliging	20	20	60
Secretarieel	47	6	47
Detailhandel/ambulante handel	37	7	56
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	70	6	24
Facilitaire dienstverlening	33	0	67
Verpleging en verzorging	46	6	49
BOL niv. 3/4			
niv. 3 Plantenteelt	77	0	23
niv. 3 Veehouderij	46	4	50
niv. 3 Bloemschikken	64	4	31
niv. 3 Groene ruimte	67	10	23
niv. 4 Plantenteelt	66	3	31
niv. 4 Veehouderij	53	10	37
niv. 4 Levensmiddelentechnologie	63	12	25
niv. 4 Bloemschikken	84	7	10
niv. 4 Dierenverzorging en veterinaire ondersteuning	53	0	47
niv. 4 Groene ruimte	80	3	17
Bouw	88	2	10
Houtbewerking en woninginrichting	75	4	21
Grond-, water- en wegenbouw	86	2	12
Fijnmechanische techniek	66	3	30
Werktuigbouwkunde	80	5	15
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	70	5	24
Energie- en informatietechniek	83	3	14
Energietechniek	77	0	23
Informatietechniek	100	0	0
Mode en kleding (realisatie)	54	9	38
Laboratoriumtechniek	83	5	12
Procestechniek	68	4	28
Transport & logistiek	73	0	27
Bedrijfsadministratie	69	10	21
Commerciële dienstverlening	62	7	31
Economisch-juridisch	53	24	23
Secretarieel	73	7	20
Detailhandel/ambulante handel	46	12	42
Groothandel/distributie	51	13	37
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	74	5	21
Toerisme, recreatie en reizen	61	9	30

Tabel B3.10 (vervolg)

Vereiste opleidingsrichting voor de huidige functie volgens de werkgever

Opleidingsrichting	eigen/ verwante richting %	andere richting %	geen richting %
Assistenten gezondheidszorg	89	3	7
Facilitaire dienstverlening	52	8	40
Sport en bewegen	78	8	14
Verpleging en verzorging	82	3	14
Uiterlijke verzorging	58	9	33
Sociaal-cultureel werker	68	15	17
Sociaal-pedagogisch werker	71	6	23
Sociaal-juridische dienstverlening	54	8	39

Zie ook toelichting bladzijde 34.

Tabel B3.11

Gewenste en feitelijke wekelijkse arbeidsduur van werkende schoolverlaters

Opleidingsrichting	gewenste wekelijkse arbeidsduur uren	feitelijke wekelijkse arbeidsduur uren
VBO		
IVBO Landbouw en natuurlijke omgeving	34,4	33,0
Landbouw en natuurlijke omgeving	36,1	32,1
Bouwtechniek	38,7	35,7
Mechanische techniek	38,0	36,3
Elektrotechniek	37,9	31,7
Motorvoertuigtechniek	41,1	34,1
Consumptieve techniek	36,4	33,1
Administratie	36,2	34,2
Verkoop	33,6	29,7
Handel	37,6	33,8
Verzorging	33,6	31,5
Uiterlijke verzorging	34,8	29,9
BOL niv. 1/2		
Oriënteren en schakelen	37,4	36,2
Werktuigbouwkunde	39,2	38,9
Energie- en informatietechniek	40,6	37,3
Brood- en banketbakken	37,9	34,4
Bedrijfsadministratie	37,2	36,7
Beveiliging	34,8	34,7
Secretarieel	38,6	38,7
Detailhandel/ambulante handel	36,4	34,5
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	37,1	34,4
Facilitaire dienstverlening	38,2	36,0
Verpleging en verzorging	35,8	31,8
BOL niv. 3/4		
niv. 3 Plantenteelt	44,3	43,6
niv. 3 Veehouderij	41,7	41,2
niv. 3 Bloemschikken	36,2	36,0
niv. 3 Groene ruimte	39,2	37,3
niv. 4 Plantenteelt	42,9	41,5
niv. 4 Veehouderij	43,2	44,2
niv. 4 Levensmiddelentechnologie	38,2	37,9
niv. 4 Bloemschikken	36,9	34,9
niv. 4 Dierenverzorging en veterinaire ondersteuning	36,3	34,2
niv. 4 Groene ruimte	39,1	38,2
Bouw	41,0	39,9
Houtbewerking en woninginrichting	38,9	39,0
Grond-, water- en wegenbouw	39,0	39,2
Fijnmechanische techniek	40,1	38,6
Werktuigbouwkunde	41,0	39,3
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	40,2	40,6
Energie- en informatietechniek	38,6	38,9
Energietechniek	42,2	41,1
Informatietechniek	41,5	40,8
Mode en kleding (realisatie)	36,7	36,0
Laboratoriumtechniek	37,1	37,6
Procestechniek	37,8	40,0
Transport & logistiek	42,7	42,7
Bedrijfsadministratie	38,9	38,7
Commerciële dienstverlening	37,3	38,0
Economisch-juridisch	37,5	38,5
Secretarieel	37,5	38,4
Detailhandel/ambulante handel	38,8	38,2
Groothandel/distributie	38,9	39,6
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	40,3	38,3
Toerisme, recreatie en reizen	38,1	37,5
Assistenten gezondheidszorg	35,9	35,3
Facilitaire dienstverlening	38,0	34,9

Tabel B3.11 (vervolg)

Gewenste en feitelijke wekelijkse arbeidsduur van werkende schoolverlaters

Opleidingsrichting	gewenste wekelijkse arbeidsduur uren	feitelijke wekelijkse arbeidsduur uren
Sport en bewegen	37,5	37,3
Verpleging en verzorging	34,4	32,4
Uiterlijke verzorging	35,7	34,6
Sociaal-cultureel werker	30,3	31,2
Sociaal-pedagogisch werker	34,6	31,3
Sociaal-juridische dienstverlening	35,9	36,0

Zie ook toelichting bladzijde 35.

Tabel B3.12

Oordeel van de werkende schoolverlaters over de aansluiting tussen de afgesloten opleiding en de huidige functie

Opleidingsrichting	goed %	voldoende %	matig %	slecht %
BOL niv. 1/2				
Oriënteren en schakelen	35	32	16	16
Werktuigbouwkunde	39	26	30	5
Energie- en informatietechniek	24	34	26	16
Brood- en banketbakken	59	29	5	7
Bedrijfsadministratie	37	33	8	21
Beveiliging	53	33	7	7
Secretarieel	42	41	11	7
Detailhandel/ambulante handel	44	33	11	12
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	54	33	7	5
Facilitaire dienstverlening	58	19	13	10
Verpleging en verzorging	41	21	4	33
BOL niv. 3/4				
niv. 3 Plantenteelt	49	40	5	6
niv. 3 Veehouderij	45	33	7	15
niv. 3 Bloemschikken	51	24	13	12
niv. 3 Groene ruimte	45	36	3	16
niv. 4 Plantenteelt	55	26	11	7
niv. 4 Veehouderij	39	33	15	13
niv. 4 Levensmiddelentechnologie	14	42	30	14
niv. 4 Bloemschikken	63	19	2	16
niv. 4 Dierenverzorging en veterinaire ondersteuning	40	27	7	27
niv. 4 Groene ruimte	20	52	19	8
Bouw	39	39	15	6
Houtbewerking en woninginrichting	43	43	9	5
Grond-, water- en wegenbouw	52	30	8	10
Fijnmechanische techniek	33	37	18	12
Werktuigbouwkunde	38	43	15	4
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	41	31	17	11
Energie- en informatietechniek	37	40	16	7
Energietechniek	31	50	15	4
Informatietechniek	43	36	21	0
Mode en kleding (realisatie)	39	33	13	14
Laboratoriumtechniek	50	24	14	12
Procestechniek	33	35	20	12
Transport & logistiek	19	56	19	6
Bedrijfsadministratie	33	46	14	7
Commerciële dienstverlening	38	43	8	10
Economisch-juridisch	41	28	21	10
Secretarieel	40	43	15	1
Detailhandel/ambulante handel	42	39	11	8
Groothandel/distributie	33	46	14	8
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	47	41	9	3
Toerisme, recreatie en reizen	35	38	17	11
Assistenten gezondheidszorg	61	27	7	4
Facilitaire dienstverlening	37	33	14	16
Sport en bewegen	47	31	10	12
Verpleging en verzorging	56	32	8	4
Uiterlijke verzorging	48	25	11	17
Sociaal-cultureel werker	36	36	15	13
Sociaal-pedagogisch werker	46	31	10	14
Sociaal-juridische dienstverlening	29	45	20	6

Zie ook toelichting bladzijde 36.

Tabel B3.13

Percentage werkende schoolverlaters dat op zoek is naar een andere baan

Opleidingsrichting	%
VBO	
Landbouw en natuurlijke omgeving	15
Bouwtechniek	12
Mechanische techniek	7
Elektrotechniek	22
Motorvoertuigentechniek	9
Consumptieve techniek	30
Administratie	16
Verkoop	21
Handel	30
Verzorging	23
Uiterlijke verzorging	18
BOL niv. 1/2	
Oriënteren en schakelen	26
Werktuigbouwkunde	22
Energie- en informatietechniek	17
Brood- en banketbakken	17
Bedrijfsadministratie	26
Beveiliging	20
Secretarieel	17
Detailhandel/ambulante handel	16
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	17
Facilitaire dienstverlening	16
Verpleging en verzorging	26
BOL niv. 3/4	
niv. 3 Plantenteelt	6
niv. 3 Veehouderij	19
niv. 3 Bloemschikken	18
niv. 3 Groene ruimte	9
niv. 4 Plantenteelt	10
niv. 4 Veehouderij	17
niv. 4 Levensmiddelentechnologie	43
niv. 4 Bloemschikken	20
niv. 4 Dierenverzorging en veterinaire ondersteuning	7
niv. 4 Groene ruimte	17
Bouw	12
Houtbewerking en woninginrichting	15
Grond-, water- en wegenbouw	9
Fijnmechanische techniek	25
Werktuigbouwkunde	14
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	15
Energie- en informatietechniek	13
Energietechniek	27
Informatietechniek	38
Mode en kleding (realisatie)	22
Laboratoriumtechniek	20
Procestechniek	15
Transport & logistiek	6
Bedrijfsadministratie	17
Commerciële dienstverlening	16
Economisch-juridisch	18
Secretarieel	20
Detailhandel/ambulante handel	20
Groothandel/distributie	20
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	33
Toerisme, recreatie en reizen	22
Assistenten gezondheidszorg	16
Facilitaire dienstverlening	27
Sport en bewegen	24
Verpleging en verzorging	13
Uiterlijke verzorging	23

Tabel B3.13 (vervolg)

Percentage werkende schoolverlaters dat op zoek is naar een andere baan

Opleidingsrichting	%
Sociaal-cultureel werker	9
Sociaal-pedagogisch werker	25
Sociaal-juridische dienstverlening	11

Zie ook toelichting bladzijde 37.

Tabel B3.14

Deelname aan een cursus of bedrijfsopleiding door werkende schoolverlaters

Opleidingsrichting	%
BOL niv. 1/2	
Oriënteren en schakelen	38
Werktuigbouwkunde	46
Energie- en informatietechniek	51
Brood- en banketbakken	12
Bedrijfsadministratie	32
Beveiliging	40
Secretarieel	30
Detailhandel/ambulante handel	27
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	13
Facilitaire dienstverlening	18
Verpleging en verzorging	16
BOL niv. 3/4	
niv. 3 Plantenteelt	20
niv. 3 Veehouderij	33
niv. 3 Bloemschikken	12
niv. 3 Groene ruimte	16
niv. 4 Plantenteelt	38
niv. 4 Veehouderij	37
niv. 4 Levensmiddelentechnologie	41
niv. 4 Bloemschikken	16
niv. 4 Dierenverzorging en veterinaire ondersteuning	36
niv. 4 Groene ruimte	37
Bouw	57
Houtbewerking en woninginrichting	30
Grond-, water- en wegenbouw	57
Fijnmechanische techniek	33
Werktuigbouwkunde	63
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	57
Energie- en informatietechniek	56
Energietechniek	62
Informatietechniek	49
Mode en kleding (realisatie)	30
Laboratoriumtechniek	43
Procestechiek	41
Transport & logistiek	40
Bedrijfsadministratie	54
Commerciële dienstverlening	60
Economisch-juridisch	45
Secretarieel	45
Detailhandel/ambulante handel	44
Groothandel/distributie	52
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	33
Toerisme, recreatie en reizen	54
Assistenten gezondheidszorg	40
Facilitaire dienstverlening	61
Sport en bewegen	36
Verpleging en verzorging	18
Uiterlijke verzorging	38
Sociaal-cultureel werker	28
Sociaal-pedagogisch werker	25
Sociaal-juridische dienstverlening	48

Zie ook toelichting bladzijde 38.

Tabel B3.15

Belangrijkste cursussen of bedrijfsopleidingen waaraan werkende schoolverlaters deelnemen

	%
BOL niv. 1/2 Energie- en informatietechniek	
Techniek	18
Telecommunicatie/datacommunicatie	18
Bedrijfstechniek, technische bedrijfsvoering	18
Energie- en informatietechniek	9
Elektrische energietechniek	9
Elektronica algemeen/radio-TV	9
Weg-, railvervoer	9
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma)	9
BOL niv. 1/2 Bedrijfsadministratie	
Computer en informatica	22
Bedrijfsadministratie, accountancy	22
Secretarieel (incl. tekstverwerking, steno)	6
Administratief	6
Marketing, reclame	6
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma)	5
BOL niv. 1/2 Detailhandel/ambulante handel	
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma)	26
Bedrijfstechniek, technische bedrijfsvoering	12
Commercieel	12
Bedrijfskunde, management, efficiency	5
Natuurkunde, materiaalkunde	5
BOL niv. 3/4 Veehouderij	
Veeteelt	50
Bouwkunde	8
Bedrijfstechniek, technische bedrijfsvoering	8
Landbouw	7
Onderwijs	7
Bedrijfskunde, management, efficiency	6
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma)	6
BOL niv. 3/4 Plantenteelt (en handel)	
Landbouw	14
Marketing, reclame	13
Scheikunde	11
Bedrijfstechniek, technische bedrijfsvoering	10
Bedrijfskunde, management, efficiency	8
Gezondheidszorg	8
Veeteelt	6
Tuinbouw	5
Bedrijfsadministratie, accountancy	5
Communicatieve vaardigheden	5
BB, bedrijfszelfbescherming	5
BOL niv. 3/4 Veehouderij	
Veeteelt	23
Algemene en bedrijfseconomie	10
Bedrijfskunde, management, efficiency	10
Bedrijfsadministratie, accountancy	10
Commercieel	10
Bedrijfstechniek, technische bedrijfsvoering	9
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma)	7
Weg-, railvervoer	6

Tabel B3.15 (vervolg)

Belangrijkste cursussen of bedrijfsopleidingen waaraan werkende schoolverlaters deelnemen

	%
BOL niv. 3/4 Levensmiddelentechnologie	
Bedrijfstechniek, technische bedrijfsvoering	21
Techniek	15
Bedrijfskunde, management, efficiency	11
Veeteelt	8
Computer en informatica	8
Weg-, railvervoer	8
Gezondheidszorg	8
Leraren metaal-, elektrotechn., werktuig	6
Secretarieel (incl. tekstverwerking, steno)	6
Biologie	6
Verpleging	5
BOL niv. 3/4 Bouw	
Bouwkunde	19
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma)	17
Bedrijfstechniek, technische bedrijfsvoering	13
Computer en informatica	10
Bedrijfskunde, management, efficiency	10
BB, bedrijfszelfbescherming	6
Commercieel	6
BOL niv. 3/4 Houtbewerking en woninginrichting	
Computer en informatica	22
Kunst en cultuur	13
Techniek	9
Bedrijfstechniek, technische bedrijfsvoering	9
Commercieel	9
BOL niv. 3/4 Grond-, water- en wegenbouw	
Weg- en waterbouwkunde, landmeetkunde	30
Computer en informatica	22
Bedrijfstechniek, technische bedrijfsvoering	21
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma)	7
Commercieel	5
BOL niv. 3/4 Werktuigbouwkunde	
Bedrijfstechniek, technische bedrijfsvoering	17
Techniek	16
Werktuigbouwkunde	16
Computer en informatica	11
Bedrijfskunde, management, efficiency	7
Elektrotechniek	6
Metaalbewerking	5
BOL niv. 3/4 Motorvoertuigen en carrosserietechniek	
Werktuigbouwkunde	22
Techniek	12
Computer en informatica	10
Commercieel	10
Elektrotechniek	8
Weg-, railvervoer	8
Marketing, reclame	6
BOL niv. 3/4 Energie- en informatietechniek	
Computer en informatica	17
Elektrotechniek	17
Bedrijfstechniek, technische bedrijfsvoering	15
Techniek	8
Telecommunicatie/datacommunicatie	7
Elektrische energietechniek	6
Elektronica algemeen/radio-TV	5
Bedrijfskunde, management, efficiency	5

Tabel B3.15 (vervolg)
Belangrijkste cursussen of bedrijfsopleidingen waaraan werkende schoolverlaters deelnemen

	%
BOL niv. 3/4 Mode en kleding	
Kunst en cultuur	17
Techniek	12
Computer en informatica	12
Marketing, reclame	12
Commercieel	8
BOL niv. 3/4 Laboratoriumtechniek	
Techniek	15
Gezondheidszorg	12
Laboratoriumpersoneel	7
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma)	7
Scheikunde	6
Biologie	5
Geneeskunde	5
Uiterlijke verzorging	5
Germaanse talen	5
BOL niv. 3/4 Bedrijfsadministratie	
Bedrijfsadministratie, accountancy	25
Computer en informatica	12
Verzekeringswezen	10
Secretarieel (incl. tekstverwerking, steno)	7
Geld- en bankzaken	7
Administratief	7
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma)	6
BOL niv. 3/4 Commerciële dienstverlening	
Verzekeringswezen	37
Geld- en bankzaken	26
Computer en informatica	7
BOL niv. 3/4 Economisch-juridisch	
Recht	18
Bedrijfskunde, management, efficiency	15
Verzekeringswezen	14
Computer en informatica	11
Bedrijfsadministratie, accountancy	11
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma)	11
Geld- en bankzaken	8
Algemene en bedrijfseconomie	7
BOL niv. 3/4 Secretarieel	
Secretarieel (incl. tekstverwerking, steno)	19
Computer en informatica	17
Germaanse talen	10
Verzekeringswezen	7
Marketing, reclame	7
Economie	6
Bedrijfsadministratie, accountancy	5
BOL niv. 3/4 Detailhandel/ambulante handel	
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma)	20
Bedrijfskunde, management, efficiency	11
Commercieel	9
Marketing, reclame	9

Tabel B3.15 (vervolg)

Belangrijkste cursussen of bedrijfsopleidingen waaraan werkende schoolverlaters deelnemen

	%
BOL niv. 3/4 Groothandel/distributie	
Verzekeringswezen	27
Geld- en bankzaken	21
Commercieel	15
Marketing, reclame	13
Germaanse talen	5
Secretarieel (incl. tekstverwerking, steno)	5
BOL niv. 3/4 Horeca, instellingskeuken en contractcatering	
Horeca	24
Bedrijfskunde, management, efficiency	17
Commercieel	12
Gezondheidszorg	10
Romaanse talen	6
BOL niv. 3/4 Toerisme, recreatie en reizen	
Toerisme	16
Commercieel	12
Verzekeringswezen	9
Luchtvaart	8
Secretarieel (incl. tekstverwerking, steno)	8
Computer en informatica	6
Geld- en bankzaken	5
Bedrijfskunde, management, efficiency	5
Marketing, reclame	5
BOL niv. 3/4 Assistenten gezondheidszorg	
Farmacie	45
Gezondheidszorg	20
Tandheelkunde	5
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma)	5
BOL niv. 3/4 Facilitaire dienstverlening	
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma)	26
Geld- en bankzaken	11
Bedrijfstechniek, technische bedrijfsvoering	9
Bedrijfskunde, management, efficiency	9
Economie	7
Public relations	7
Gedrag en maatschappij	6
Marketing, reclame	5
Horeca	5
BB, bedrijfszelfbescherming	5
BOL niv. 3/4 Sport en bewegen	
Onderwijs	25
Secretarieel (incl. tekstverwerking, steno)	18
Marketing, reclame	14
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma)	13
Bedrijfstechniek, technische bedrijfsvoering	11
Leraren (para)med. vakken en pers./soc.	7
Horeca	7
Algemeen	5

Tabel B3.15 (vervolg)

Belangrijkste cursussen of bedrijfsopleidingen waaraan werkende schoolverlaters deelnemen

	%
BOL niv. 3/4 Verpleging en verzorging	
Verpleging	21
Gezondheidszorg	9
Bejaardenverzorging	7
Computer en informatica	7
Communicatieve vaardigheden	5
Sociale verzorging	5
Sociaal werk	5
Bedrijfskunde, management, efficiency	5
BOL niv. 3/4 Uiterlijke verzorging	
Uiterlijke verzorging	50
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma)	13
Farmacie	13
Marketing, reclame	8
BOL niv. 3/4 Sociaal-pedagogisch werker	
Gezondheidszorg	19
Bedrijfskunde, management, efficiency	6
Maatschappelijk werk	5
Communicatieve vaardigheden	5
Secretarieel (incl. tekstverwerking, steno)	5
Kinderverzorging	5
BOL niv. 3/4 Sociaal-juridische dienstverlening	
Computer en informatica	17
Communicatieve vaardigheden	13
Recht	10
Verzekeringswezen	10
Sociaal werk	8
Personeelswerk	8
Bedrijfsadministratie, accountancy	8
Maatschappelijk werk	6

Zie ook toelichting bladzijde 42. De gepresenteerde percentages in deze tabel zijn soms gebaseerd op zeer kleine aantallen.

Tabel B4.1
Enkele kernindicatoren

Opleidingsrichting	opgehoogd aantal populatie	percentage verder leren	zelfde opleiding opnieuw?	werkloosheid %	intrede werkloosheid mnd.	flexibele aanstelling %	bruto uurloon fl.	minimaal eigen niv. %	eigen/verwante richting %
VBO									
IVBO Landbouw en natuurlijke omgeving	1.500	63	-	6	0,7	25	8,19	-	34
Landbouw en natuurlijke omgeving	3.700	82	-	7	0,6	26	8,09	66	40
Bouwtechniek	5.100	63	x	1	0,6	21	9,77	85	70
Mechanische techniek	3.200	76	x	0	0,4	27	7,69	79	57
Elektrotechniek	4.600	80	x	7	0,0	22	8,13	96	63
Motorvoertuigentechniek	3.000	71	x	0	0,1	10	9,00	87	57
Consumentieve techniek	1.200	65	x	5	0,1	31	8,49	58	42
Administratie	5.300	77	x	5	0,6	25	9,06	76	21
Verkoop	2.400	77	x	7	0,2	18	8,63	78	43
Handel	1.900	57	x	10	0,5	26	7,89	69	45
Verzorging	8.900	76	x	10	1,0	21	8,13	70	36
Uiterlijke verzorging	1.100	66	x	14	0,8	13	7,02	72	56
BOL niv. 1/2									
Oriënteren en schakelen	8.400	55	53	7	0,5	22	10,63	8	27
Werktuigbouwkunde	800	32	81	0	0,0	21	14,10	56	70
Energie- en informatietechniek	1.300	27	53	0	0,6	11	12,08	51	68
Brood- en banketbakken	200	30	74	0	0,1	11	12,33	48	63
Bedrijfsadministratie	3.200	32	60	2	0,9	40	15,93	53	38
Beveiliging	80	11	83	6	2,7	20	18,83	34	20
Secretarieel	800	41	75	4	0,6	29	14,51	61	47
Detailhandel/ambulante handel	2.700	37	56	5	0,7	27	11,04	48	37
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	1.200	47	64	3	0,4	23	12,12	66	70
Facilitaire dienstverlening	300	18	39	10	1,3	45	12,97	45	33
Verpleging en verzorging	1.600	47	65	9	0,8	28	11,93	40	46
BOL niv. 3/4									
niv. 3 Plantenteelt	300	6	72	6	0,2	26	15,19	66	77
niv. 3 Veehouderij	400	7	58	6	0,6	30	12,97	38	46
niv. 3 Bloemschikken	200	10	52	0	0,7	7	12,12	46	64
niv. 3 Groene ruimte	200	16	71	0	0,8	12	14,07	58	67
niv. 4 Plantenteelt	400	32	76	2	0,1	14	18,04	82	66

Tabel B4.1 (vervolg)
Enkele kernindicatoren

Opleidingsrichting	opgehoogd aantal populatie	percentage verder leren	zelfde opleiding opnieuw?	werkloosheid %	intrede werkloosheid mnd.	flexibele aanstelling %	bruto uurloon fl.	minimaal eigen niv. %	eigen/verwante richting %
niv. 4 Veehouderij	600	29	74	0	0,2	22	15,46	65	53
niv. 4 Levensmiddelentechnologie	300	40	62	3	1,2	35	18,05	76	63
niv. 4 Bloemschikken	100	34	67	2	0,6	27	14,25	61	84
niv. 4 Dierenverzorging en veterinaire ondersteuning	100	16	63	0	0,2	27	14,79	54	53
niv. 4 Groene ruimte	400	29	77	0	1,0	19	16,19	70	80
Bouw	1.900	43	76	1	0,3	15	18,17	82	88
Houtbewerking en woninginrichting	200	17	85	2	0,4	15	16,62	74	75
Grond-, water- en wegenbouw	500	32	80	3	0,2	15	18,87	85	86
Fijnmechanische techniek	100	40	69	8	0,4	6	16,52	88	66
Werktuigbouwkunde	2.200	39	76	2	0,2	11	18,53	79	80
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	700	28	78	2	0,1	6	16,54	61	70
Energie- en informatietechniek	2.700	45	78	0	0,4	10	17,08	73	83
Energetechniek	500	21	85	0	0,3	8	18,02	81	77
Informatietechniek	200	42	87	5	0,4	8	19,67	92	100
Mode en kleding (realisatie)	200	35	58	5	0,7	23	13,06	63	54
Laboratoriumtechniek	1.200	47	76	2	0,6	17	18,29	80	83
Procestechiek	300	35	82	0	1,7	21	19,72	81	68
Transport & logistiek	100	0	76	0	0,1	6	15,95	81	73
Bedrijfsadministratie	3.800	48	78	1	0,4	19	14,07	77	69
Commerciële dienstverlening	1.900	40	72	2	0,2	15	13,93	79	62
Economisch-juridisch	800	29	59	3	0,8	15	15,85	87	53
Secretarieel	2.100	21	70	1	0,3	21	14,18	82	73
Detailhandel/ambulante handel	4.000	35	65	2	0,5	16	14,29	60	46
Groothandel/distributie	2.100	48	77	3	0,5	16	15,27	87	51
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	1.200	24	75	1	0,5	24	17,88	82	74
Toerisme, recreatie en reizen	1.400	26	69	2	0,5	20	15,55	82	61
Assistenten gezondheidszorg	1.600	14	78	2	0,5	9	16,20	85	89
Facilitaire dienstverlening	800	44	49	11	0,4	19	14,75	56	52
Sport en bewegen	600	36	89	9	0,4	18	20,09	86	78
Verpleging en verzorging	3.900	33	71	1	0,3	20	16,40	76	82
Uiterlijke verzorging	1.100	15	57	1	0,6	20	12,78	51	58

Tabel B4.1 (vervolg)
Enkele kernindicatoren

Opleidingsrichting	opgehoogd aantal populatie	percentage verder leren	zelfde opleiding opnieuw?	werkloosheid %	intrede werkloosheid mnd.	flexibele aanstelling %	bruto uurloon fl.	minimaal eigen niv. %	eigen/verwante richting %
Sociaal-cultureel werker	400	31	70	4	0,6	28	18,00	76	68
Sociaal-pedagogisch werker	6.600	39	80	4	0,6	30	17,02	75	71
Sociaal-juridische dienstverlening	900	45	75	8	0,7	26	17,17	75	54

x = vraag niet opgenomen
- = te weinig waarnemingen

Zie ook toelichting bladzijde 44 en de tabellen C5, B1.3, B1.4, B3.1, B3.3, B3.8, B3.9 en B3.10.

C. Respons

Tabel C.1

Ongewogen aantal respondenten verbijzonderd naar bestemming per opleidingssector

Opleidingssector	studie	BBL	betaald werk	werkloos	anders	onbekend	totaal
AVO							
MAVO	1.338	103	129	13	36	7	1.626
HAVO	1.495	31	136	4	27	9	1.702
VWO	1.400	4	50	3	16	9	1.482
Totaal	4.233	138	315	20	79	25	4.810
VBO							
IVBO	164	92	120	6	9	5	396
landbouw	362	81	83	4	17	4	551
techniek	160	105	102	4	5	6	382
economie	187	22	73	4	3	1	290
gezondheidszorg	225	42	67	6	12	5	357
Totaal	1.098	342	445	24	46	21	1.976
BOL niv. 1/2							
oriënteren en schakelen	53	3	38	4	3	0	101
landbouw	12	9	33	3	1	0	58
techniek	30	30	126	2	3	1	192
economie	162	45	324	12	12	7	562
gezondheidszorg	64	15	98	4	8	2	191
Totaal	321	102	619	25	27	10	1.104
BOL niv. 3/4							
landbouw	144	8	483	7	9	4	655
techniek	669	22	1.056	17	26	7	1.797
economie	892	33	1.622	24	24	10	2.605
gezondheidszorg	326	64	1.022	17	26	11	1.466
gedrag en maatschappij	515	35	813	22	37	11	1.433
Totaal	2.546	162	4.996	87	122	43	7.956
HBO							
landbouw	114	0	772	29	14	4	933
onderwijs	181	0	1.888	64	36	69	2.238
techniek	387	0	2.952	52	35	69	3.495
economie	512	0	3.614	76	47	78	4.327
gezondheidszorg	112	0	1.404	24	26	42	1.608
gedrag en maatschappij	190	0	1.775	80	58	41	2.144
kunst en cultuur	72	0	649	45	103	377	1.246
Totaal	1.568	0	13.054	370	319	680	15.991
WO							
landbouw	11	0	499	22	11	2	545
techniek	15	0	1.812	19	4	8	1.858
economie	16	0	1.943	25	4	3	1.991
gezondheidszorg	16	0	1.014	19	7	4	1.060
gedrag en maatschappij	51	0	1.946	82	50	9	2.138
taal en cultuur	93	0	1.469	78	31	13	1.684
recht en openbare orde	30	0	1.337	31	10	6	1.414
natuurwetenschappen	30	0	1.004	27	8	3	1.072
Totaal	270	0	11.024	304	137	202	11.937
Totaal	10.036	744	30.453	830	730	981	43.774

Toelichting

De aantallen in deze tabel betreffen het feitelijke aantal respondenten waarvan de gegevens in de analyses zijn opgenomen.

Tabel C.2

Naar landelijke populatie gewogen aantal schoolverlaters verbijzonderd naar bestemming per opleidingssector

Opleidingssector	studie	BBL	betaald werk	werkloos	anders	onbekend	totaal
AVO							
MAVO	43.300	3.100	4.300	400	1.100	200	52.300
HAVO	32.900	700	2.900	80	600	200	37.300
VWO	26.600	70	900	50	300	200	28.000
Totaal	102.700	3.800	8.200	500	2.000	500	117.700
VBO							
IVBO	3.200	1.600	2.000	40	200	100	7.200
landbouw	2.500	600	500	30	100	30	3.800
techniek	7.600	4.800	4.700	200	200	200	17.700
economie	6.300	700	2.300	100	100	30	9.600
gezondheidszorg	6.800	1.300	2.200	200	400	200	10.900
Totaal	26.400	9.000	11.700	500	1.000	600	49.200
BOL niv. 1/2							
oriënteren en schakelen	4.400	300	3.200	300	300	0	8.400
landbouw	100	70	200	20	0	0	400
techniek	500	500	2.300	30	70	0	3.400
economie	2.400	600	4.700	200	200	100	8.100
gezondheidszorg	700	200	1.200	60	90	30	2.200
Totaal	8.000	1.600	11.600	600	600	100	22.600
BOL niv. 3/4							
landbouw	600	50	2.300	30	50	20	3.000
techniek	4.200	100	6.500	90	100	60	11.200
economie	6.100	200	10.700	200	200	50	17.400
gezondheidszorg	1.900	300	5.500	100	100	50	8.000
gedrag en maatschappij	2.900	200	4.500	100	200	60	7.900
Totaal	15.700	900	29.500	600	700	200	47.600
HBO							
landbouw	200	x	1.500	60	30	10	1.800
onderwijs	600	x	5.900	200	100	200	7.100
techniek	1.200	x	8.700	100	100	200	10.400
economie	1.400	x	9.700	200	100	200	11.600
gezondheidszorg	200	x	3.200	60	60	90	3.600
gedrag en maatschappij	500	x	4.200	200	100	100	5.100
kunst en cultuur	200	x	1.600	200	400	1100	3.500
Totaal	4.300	x	34.900	1.000	1.000	1900	43.000
WO							
landbouw	20	x	800	40	20	0	900
techniek	30	x	3.300	30	10	10	3.300
economie	30	x	4.400	60	10	10	4.500
gezondheidszorg	30	x	2.300	50	20	10	2.400
gedrag en maatschappij	100	x	3.800	200	100	10	4.200
taal en cultuur	200	x	3.200	200	70	30	3.700
recht en openbare orde	60	x	3.000	70	30	20	3.200
natuurwetenschappen	60	x	1.900	50	20	10	2.000
Totaal	600	x	22.700	600	300	400	24.600
Totaal	157.700	15.300	118.500	3.800	5.600	3700	304.800

x = antwoordcategorie niet opgenomen

Toelichting

De aantallen in deze tabel zijn zodanig opgehoogd dat een representatief beeld wordt gegeven van de totale populatie van schoolverlaters.

Tabel C.3
 Responspercentage per opleidingssector

Opleidingssector	%
AVO	
MAVO	58
HAVO	58
VWO	66
Totaal	60
VBO	
IVBO	51
landbouw	55
techniek	44
economie	52
gezondheidszorg	53
Totaal	51
BOL niv. 1/2	
oriënteren en schakelen	56
landbouw	35
techniek	35
economie	39
gezondheidszorg	42
Totaal	39
BOL niv. 3/4	
landbouw	53
techniek	50
economie	48
gezondheidszorg	56
gedrag en maatschappij	54
Totaal	51
HBO	
landbouw	57
onderwijs	58
techniek	43
economie	48
gezondheidszorg	54
gedrag en maatschappij	49
kunst en cultuur	49
Totaal	49
WO	
landbouw	60
techniek	54
economie	46
gezondheidszorg	54
gedrag en maatschappij	49
taal en cultuur	43
recht en openbare orde	41
natuurwetenschappen	51
Totaal	48
Totaal	50

Toelichting

De responspercentages geven een beeld van het aandeel van de uitgezette vragenlijsten dat bruikbaar retour is gekomen. De responspercentages van het WO hebben betrekking op 9 universiteiten.

Tabel C.4

Ongewogen aantal respondenten verbijzonderd naar bestemming per opleidingsrichting

Opleidingsrichting	studie	BBL	betaald werk	werkloos	anders	onbekend	totaal
VBO							
IVBO Landbouw en natuurlijke omgeving	109	51	79	6	7	3	255
IVBO Bouwtechniek	8	19	13	0	0	0	40
IVBO Mechanische techniek	4	6	8	0	0	0	18
IVBO Verzorging	28	4	10	0	2	2	46
Landbouw en natuurlijke omgeving	362	81	83	4	17	4	551
Bouwtechniek	30	43	41	1	1	2	118
Mechanische techniek	35	17	14	1	1	2	70
Elektrotechniek	60	16	17	1	2	1	97
Motorvoertuigentechniek	17	13	12	0	0	0	42
Consumptieve techniek	16	12	14	0	1	0	43
Administratie	86	11	37	1	2	1	138
Verkoop	36	4	10	1	1	0	52
Handel	34	5	21	2	0	0	62
Verzorging	195	28	52	5	8	5	293
Uiterlijke verzorging	14	11	9	1	3	0	38
Mode en kleding	16	3	6	0	1	0	26
BOL niv. 1/2							
Oriënteren en schakelen	53	3	38	4	3	0	101
niv. 2 Bloemschikken	2	3	8	1	1	0	15
Houtbewerking en woninginrichting	7	1	13	1	0	1	23
Constructie(bank)werken/(isolatie)plaatwerken/ pijpenbewerkingen	8	1	20	1	0	0	30
Motorvoertuigen	0	3	11	0	1	0	15
Energie- en informatietechniek	6	8	35	0	2	0	51
Brood- en banketbakken	4	8	25	0	0	0	37
Bedrijfsadministratie	60	3	117	2	5	4	191
Beveiliging	2	0	15	1	0	2	20
Secretarieel	34	1	39	1	1	0	76
Detailhandel/ambulante handel	47	10	98	6	5	1	167
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	19	31	55	2	1	0	108
Facilitaire dienstverlening	4	1	19	2	0	0	26
Verpleging en verzorging	60	14	71	1	7	2	155

Tabel C.4 (vervolg)
Ongewogen aantal respondenten verbijzonderd naar bestemming per opleidingsrichting

Opleidingsrichting	studie	BBL	betaald werk	werfloos	anders	onbekend	totaal
BOL niv. 3/4							
niv. 3 Plantenteelt	1	1	39	1	1	0	43
niv. 3 Veehouderij	6	0	73	2	2	0	83
niv. 3 Bloemschikken	3	2	50	0	1	0	56
niv. 3 Groene ruimte	3	2	23	0	0	0	28
niv. 4 Plantenteelt	31	0	64	1	0	0	96
niv. 4 Veehouderij	37	2	94	1	1	2	137
niv. 4 Levensmiddelentechnologie	26	0	37	0	1	0	64
niv. 4 Bloemschikken	15	0	32	2	0	1	50
niv. 4 Dierverzorging en veterinaire ondersteuning	3	0	15	0	1	0	19
niv. 4 Groene ruimte	17	0	39	0	2	1	59
Bouw	122	2	151	2	4	0	281
Houtbewerking en woninginrichting	18	1	84	1	6	1	111
Grond-, water- en wegenbouw	28	1	67	0	0	2	98
Fijnmechanische techniek	14	2	15	1	3	0	35
Werktuigbouwkunde	135	2	198	2	2	2	341
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	16	1	44	0	1	0	62
Energie- en informatietechniek	144	7	195	2	4	1	353
Energetechniek	7	0	26	0	0	1	34
Informatietechniek	11	0	14	1	0	0	26
Mode en kleding (realisatie)	55	0	95	5	3	0	158
Laboratoriumtechniek	92	4	115	2	2	0	215
Procestechiek	12	0	21	0	1	0	34
Transport en logistiek	0	0	17	0	0	0	17
Bedrijfsadministratief	264	6	250	2	6	4	532
Commercieel	101	2	144	1	4	1	253
Economisch-juridisch	17	1	44	2	1	0	65
Secretarieel	59	0	214	1	3	0	277
Detailhandel/ambulante handel	211	18	418	9	5	3	664
Groothandel/distributie	80	2	105	2	1	0	190
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	66	4	184	2	2	1	259
Toerisme, recreatie en reizen	89	0	254	5	2	1	351
Assistenten gezondheidszorg	57	5	380	5	6	2	455
Facilitaire dienstverlening	28	3	38	3	0	1	73
Sport en bewegen	29	1	51	2	1	2	86
Verpleging en verzorging	199	55	483	5	17	6	765

Tabel C.4 (vervolg)
Ongewogen aantal respondenten verbijzonderd naar bestemming per opleidingsrichting

Opleidingsrichting	studie	BBL	betaald werk	werfloos	anders	onbekend	totaal
Uiterlijke verzorging	13	0	70	2	2	0	87
Sociaal-cultureel werker	22	1	46	2	3	0	74
Sociaal-pedagogisch werk	438	33	707	17	32	9	1.236
Sociaal-juridisch werk	55	1	60	3	2	2	123

Zie ook toelichting bladzijde 113.

Tabel C.5

Naar landelijke populatie gewogen aantal schoolverlaters verbijzonderd naar bestemming per opleidingsrichting

Opleidingsrichting	studie	BBL	betaald werk	werkloos	anders	onbekend	totaal
VBO							
IVBO Landbouw en natuurlijke omgeving	600	300	500	40	40	20	1.500
IVBO Bouwtechniek	200	500	400	0	0	0	1.200
IVBO Mechanische techniek	100	200	200	0	0	0	500
IVBO Verzorging	1.800	300	600	0	100	100	3.000
Landbouw en natuurlijke omgeving	2.500	600	500	30	100	30	3.800
Bouwtechniek	1.300	1.900	1.800	40	40	90	5.200
Mechanische techniek	1.700	700	700	50	50	100	3.300
Elektrotechniek	2.900	800	800	50	100	0	4.600
Motorvoertuigentechniek	1.200	900	900	0	0	0	3.000
Consumptieve techniek	400	400	400	0	30	0	1.200
Administratie	3.600	500	1.100	20	90	30	5.300
Verkoop	1.700	200	500	50	50	0	2.400
Handel	1.000	90	800	40	0	0	1.900
Verzorging	5.900	900	1.800	100	300	200	9.100
Uiterlijke verzorging	400	300	300	30	90	0	1.100
Mode en kleding	500	90	100	0	30	0	700
BOL niv. 1/2							
Oriënteren en schakelen	4.400	300	3.200	300	300	0	8.400
niv. 2 Bloemschikken	10	20	60	10	0	0	100
Houtbewerking en woninginrichting	30	0	50	0	0	0	80
Constructie(bank)werken/(isolatie)plaatwerken/ pijpenbewerkingen	200	20	600	20	0	0	800
Motorvoertuigen	0	70	200	0	20	0	300
Energie- en informatietechniek	200	200	900	0	50	0	1.300
Brood- en banketbakken	20	30	100	0	0	0	200
Bedrijfsadministratie	1.000	50	2.100	30	70	100	3.300
Beveiliging	10	0	70	10	0	0	80
Secretarieel	300	10	500	10	20	0	800
Detailhandel/ambulante handel	900	100	1.500	100	80	10	2.700
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	200	400	600	20	10	0	1.200
Facilitaire dienstverlening	50	10	200	30	0	0	300
Verpleging en verzorging	600	200	800	10	70	30	1.600

Tabel C.5 (vervolg)
Naar landelijke populatie gewogen aantal schoolverlaters verbijzonderd naar bestemming per opleidingsrichting

Opleidingsrichting	studie	BBL	betaald werk	werkloos	anders	onbekend	totaal
BOL niv. 3/4							
niv. 3 Plantenteelt	10	10	200	10	10	0	300
niv. 3 Veehouderij	30	0	300	10	10	0	400
niv. 3 Bloemschikken	10	10	200	0	0	0	200
niv. 3 Groene ruimte	10	10	100	0	0	0	200
niv. 4 Plantenteelt	100	0	300	10	0	0	400
niv. 4 Veehouderij	200	10	400	0	0	10	600
niv. 4 Levensmiddelentechnologie	100	0	100	0	10	0	300
niv. 4 Bloemschikken	50	0	80	10	0	0	100
niv. 4 Dierverzorging en veterinaire ondersteuning	20	0	90	0	10	0	100
niv. 4 Groene ruimte	100	0	300	0	10	10	400
Bouw	800	10	1.100	10	30	0	1.900
Houtbewerking en woninginrichting	40	0	200	0	10	0	200
Grond-, water- en wegenbouw	200	0	400	0	0	10	600
Fijnmechanische techniek	40	10	70	10	10	0	100
Werktuigbouwkunde	800	20	1.300	20	20	20	2.200
Motorvoertuigen en carrossietechniek	200	10	500	0	20	0	700
Energie- en informatietechniek	1.200	50	1.400	30	30	20	2.700
Energetiek	100	0	400	0	0	20	500
Informatietechniek	70	0	90	10	0	0	200
Mode en kleding (realisatie)	80	0	100	10	0	0	200
Laboratoriumtechniek	500	30	600	10	10	0	1.200
Procesteknik	100	0	200	0	10	0	300
Transport en logistiek	0	0	100	0	0	0	100
Bedrijfsadministratief	1.800	50	1.900	20	60	20	3.800
Commercieel	800	10	1.100	10	30	10	1.900
Economisch-juridisch	200	20	500	20	10	0	800
Secretarieel	400	0	1.600	10	30	0	2.100
Detailhandel/ambulante handel	1.300	100	2.500	50	30	10	4.000
Groothandel/distributie	1.000	20	1.100	40	10	0	2.100
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	300	20	900	10	10	0	1.200
Toerisme, recreatie en reizen	400	0	1.000	30	10	0	1.400
Assistenten gezondheidszorg	200	20	1.300	20	20	10	1.600
Facilitaire dienstverlening	300	30	400	40	0	20	800
Sport en bewegen	200	10	400	10	10	10	600
Verpleging en verzorging	1.000	300	2.500	30	90	20	3.900

Tabel C.5 (vervolg)
Naar landelijke populatie gewogen aantal schoolverlaters verbijzonderd naar bestemming per opleidingsrichting

Opleidingsrichting	studie	BBL	betaald werk	werkloos	andere	onbekend	totaal
Uiterlijke verzorging	200	0	900	30	30	0	1.100
Sociaal-cultureel werker	100	10	200	10	20	0	400
Sociaal-pedagogisch werk	2.400	200	3.800	90	200	50	6.600
Sociaal-juridisch werk	400	10	500	20	20	10	900

Zie ook toelichting bladzijde 114.

Tabel C.6
Responspercentage per opleidingsrichting

Opleidingsrichting	%
VBO	
IVBO Landbouw en natuurlijke omgeving	49
IVBO Bouwtechniek	48
IVBO Mechanische techniek	40
IVBO Verzorging	50
Landbouw en natuurlijke omgeving	56
Bouwtechniek	43
Mechanische techniek	40
Elektrotechniek	46
Installatietechniek	38
Motorvoertuigentechniek	46
Consumptieve techniek	41
Administratie	50
Verkoop	42
Handel	43
Verzorging	53
Uiterlijke verzorging	44
Mode en kleding	43
BOL niv. 1/2	
Oriënteren en schakelen	26
Bloemschikken	29
Houtbewerking en woninginrichting	37
Constructie(bank)werken/(isolatie)plaatwerken/pijpenbewerkingen	31
Motorvoertuigen	20
Energie- en informatietechniek	28
Brood- en banketbakken	45
Bedrijfsadministratie	27
Beveiliging	27
Secretarieel	48
Detailhandel/ambulante handel	21
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	33
Facilitaire dienstverlening	25
Verpleging en verzorging	35
BOL niv. 3/4	
niv. 3 Plantenteelt	37
niv. 3 Veehouderij	42
niv. 3 Bloemschikken	39
niv. 3 Groene ruimte	30
niv. 4 Plantenteelt	46
niv. 4 Veehouderij	52
niv. 4 Levensmiddelentechnologie	54
niv. 4 Bloemschikken	46
niv. 4 Dierverzorging en veterinaire ondersteuning	59
niv. 4 Groene ruimte	47
Bouw	46
Houtbewerking en woninginrichting	49
Grond-, water- en wegenbouw	50
Fijnmechanische techniek	45
Werktuigbouwkunde	45
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	42
Energie- en informatietechniek	39
Energietechniek	39
Informatietechniek	35
Mode en kleding (realisatie)	36
Laboratoriumtechniek	47
Procestechniek	49
Transport en logistiek	58
Bedrijfsadministratief	43
Commercieel	45
Economisch-juridisch	30
Secretarieel	52

Tabel C.6
 Responspercentage per opleidingsrichting

Opleidingsrichting	%
Detailhandel/ambulante handel	34
Groothandel/distributie	31
Horeca, instellingskeuken en contractcatering	37
Toerisme, recreatie en reizen	45
Assistenten gezondheidszorg	52
Facilitaire dienstverlening	43
Sport en bewegen	45
Verpleging en verzorging	51
Uiterlijke verzorging	39
Sociaal-cultureel werker	42
Sociaal-pedagogisch werk	50
Sociaal-juridisch werk	37

Zie ook toelichting bladzijde 115.

D. Opleidingsindeling

Overzicht van opleidingen per opleidingssector

MAVO
MAVO

HAVO
HAVO
HAVO-MBO
VHBO

VWO
Atheneum
Gymnasium

IVBO
IVBO Landbouw en natuurlijke omgeving
IVBO Bouwtechniek
IVBO Mechanische techniek
IVBO Consumptieve techniek
IVBO Verkoop
IVBO Verzorging
IVBO Uiterlijke verzorging
IVBO Mode en kleding
IVBO Algemene voorbereiding op maatschappij en beroep (AVMB)

VBO Landbouw
VBO Landbouw en natuurlijke omgeving

VBO Techniek
VBO Bouwtechniek
VBO Mechanische techniek
VBO Elektrotechniek
VBO Installatietechniek
VBO Motorvoertuigentechniek
VBO Consumptieve techniek
VBO Grafische techniek

VBO Economie
VBO Administratie
VBO Verkoop
VBO Handel

VBO Gezondheidszorg
VBO Verzorging
VBO Uiterlijke verzorging
VBO Mode en kleding

BOL niveau 1/2 oriënteren en schakelen
Oriënteren en schakelen

BOL niveau 1/2 Landbouw
BOL BB Plantenteelt
BOL BB Veehouderij
BOL BB Levensmiddelentechnologie
BOL BB Bloemschikken

BOL BB Dierv verzorging en veterinaire ondersteuning
BOL BB Groene ruimte

BOL niveau 1/2 Techniek

BOL BB Bouw
BOL BB Houtbewerking en woninginrichting
BOL BB Constructie(bank)werken/(isolatie)plaatwerken/pijpenb
BOL BB Motorvoertuigen
BOL BB Energie- en informatietechniek
BOL BB Installatie-, service- en onderhoudstechniek
BOL BB Mode en kleding (realisatie)
BOL BB Procestechniek
BOL BB Scheepvaart
BOL BB Brood- en banketbakken

BOL niveau 1/2 Economie

BOL AB Beveiliging
BOL AB Secretarieel
BOL BB Bedrijfsadministratie
BOL BB Beveiliging
BOL BB Secretarieel
BOL BB Detailhandel/ambulante handel
BOL BB Horeca, instellingskeuken en contractcatering

BOL niveau 1/2 Gezondheidszorg

BOL BB Facilitaire dienstverlening
BOL BB Verpleging en verzorging
BOL BB Uiterlijke verzorging

BOL niveau 3/4 Landbouw

BOL ZB Plantenteelt
BOL ZB Veehouderij
BOL ZB Levensmiddelentechnologie
BOL ZB Bloemschikken
BOL ZB Dierv verzorging en veterinaire ondersteuning
BOL ZB Paardenhouderij en paardensport
BOL ZB Groene ruimte
BOL KF Plantenteelt
BOL KF Veehouderij
BOL KF Levensmiddelentechnologie
BOL KF Bloemschikken
BOL KF Dierv verzorging en veterinaire ondersteuning
BOL KF Paardenhouderij en paardensport
BOL KF Groene ruimte
BOL KF Milieutoezicht

BOL niveau 3/4 Techniek

BOL ZB Beheer, ontwerp en management (installatietechniek)
BOL ZB Laboratoriumtechniek
BOL MKF Techniek
BOL MKF Bouw
BOL MKF Houtbewerking en woninginrichting
BOL MKF Grond-, water- en wegenbouw
BOL MKF Fijnmechanische techniek
BOL MKF Operationele techniek
BOL MKF Werktuigbouwkunde

BOL MKF Motorvoertuigen en carrosserietechniek
BOL MKF Energie- en informatietechniek
BOL MKF Energietechniek
BOL MKF Informatietechniek
BOL MKF Mode en kleding (realisatie)
BOL MKF Laboratoriumtechniek
BOL MKF Milieutechniek
BOL MKF Procestechniek
BOL MKF Scheepvaart
BOL MKF Transport en logistiek

BOL niveau 3/4 Economie

BOL ZB Bedrijfsadministratief
BOL ZB Secretarieel
BOL MKF Economie
BOL MKF Bedrijfsadministratief
BOL MKF Commercieel
BOL MKF Economisch-juridisch
BOL MKF Logistiek
BOL MKF Secretarieel
BOL MKF Detailhandel/ambulante handel
BOL MKF Groothandel/distributie
BOL MKF Textielhandel
BOL MKF Horeca, instellingskeuken en contractcatering
BOL MKF Toerisme, recreatie en reizen

BOL niveau 3/4 Gezondheidszorg

BOL ZB Verpleging en verzorging
BOL ZB Uiterlijke verzorging
BOL MKF Assistenten gezondheidszorg
BOL MKF Facilitaire dienstverlening
BOL MKF Sport en bewegen
BOL MKF Verpleging en verzorging

BOL niveau 3/4 Gedrag en maatschappij

BOL MKF Sociaal-cultureel werker
BOL MKF Sociaal-pedagogisch werk
BOL MKF Sociaal-juridisch werk

HBO Landbouw

HBO Tropische landbouw
HBO Tuinbouw
HBO Plantenteelt
HBO Veehouderij
HBO Diermanagement
HBO Agrarische bedrijfskunde
HBO Internationale agrarische handel
HBO Agrologistiek
HBO Agrarische accountancy
HBO Milieukunde (agrarisches)
HBO Tuin- en landschapsinrichting
HBO Bos- en natuurbeheer
HBO Land-, water- en milieubeheer
HBO Milieutechnologie (agrarische)
HBO Laboratoriumtechniek
HBO Levensmiddelentechnologie

HBO Agroproductkunde
HBO Docent plantenteelt en verwerking (2e gr.)
HBO Docent dier/veehouderij (2e gr.)
HBO Docent levensmiddelen technologie (2e gr.)
HBO Docent agrarische economie (2e gr.)
HBO Docent agrarische techniek (2e gr.)

HBO Onderwijs

HBO Leraar basisonderwijs
HBO Leraar VO taal 1-vak (2e gr.)
HBO Leraar VO maatschappij 1-vak (2e gr.)
HBO Leraar VO exact 1-vak (2e gr.)
HBO Leraar VO expressie 1-vak (2e gr.)
HBO Leraar VO 1-vak (2e gr.)
HBO Leraar VO taal (1e gr.)
HBO Leraar VO maatschappij (1e gr.)
HBO Leraar VO exact (1e gr.)
HBO Leraar VO lichamelijke oefening (1e gr.)
HBO Algemene beroepenvariant Hogere kaderopleiding pedagogie
HBO Algemene beroepenvariant Pedagogiek
HBO Algemene beroepenvariant Godsdienst (2e gr.)

HBO Techniek

HBO Kort Bedrijfskaderopleiding
HBO Bouwkunde
HBO Civiele techniek
HBO Geodesie
HBO Verkeerskunde
HBO Ruimtelijke ordening en planologie
HBO Milieukunde (technisch)
HBO Logistiek en technische vervoerskunde
HBO Elektrotechniek
HBO Computertechniek
HBO Hogere informatica
HBO Informatica en informatiekunde
HBO Werktuigbouwkunde
HBO Autotechniek
HBO Scheepsbouwkunde
HBO Technische natuurkunde
HBO Materiaalkunde
HBO Industrieel product ontwerpen
HBO Chemische technologie
HBO Aquatische ecotechnologie
HBO Milieugerichte materiaaltechnologie
HBO Milieutechnologie (technische)
HBO Technische bedrijfskunde
HBO Bouwtechnische bedrijfskunde
HBO Mode-, textielvormgeving en styling
HBO Technisch-commerciele textielkunde
HBO Algemene operationele technologie
HBO Petroleum- en gastecnologie
HBO Hydrografie
HBO Maritiem officier
HBO Vliegtuigoperatie
HBO Analytische proces- en laboratoriuminstrumentatie
HBO Biologische laboratoriumopleiding

HBO Chemische laboratoriumopleiding
HBO Medische laboratoriumopleiding
HBO Laboratoriuminformatica en automatisering
HBO Duaal Milieukunde

HBO Economie

HBO Kort Facilitaire dienstverlening
HBO Kort Hoger toeristisch en recreatief onderwijs
HBO Kort Bedrijfskundige informatica
HBO Accountancy
HBO Bedrijfseconomie
HBO Fiscale economie
HBO Hoger onderwijs voor de financiële sector
HBO Bedrijfskundige informatica
HBO Bestuurskunde/overheidsmanagement
HBO Management, economie en recht
HBO Bedrijfswiskunde
HBO Commerciële economie
HBO Logistiek en economie
HBO Economisch-linguistische opleiding
HBO Small business en retail management
HBO Boekhandel en uitgeverij
HBO Communicatie
HBO Communicatiesystemen
HBO Journalistiek en voorlichting
HBO Opleiding tolk-vertaler
HBO Oriëntaalse talen en communicatie
HBO Informatiedienstverlening en -management
HBO Facilitaire dienstverlening
HBO Hoger hotelonderwijs
HBO Hoger toeristisch en recreatief onderwijs
HBO Vrijetijdskunde
HBO Duaal Accountancy

HBO Gezondheidszorg

HBO Opleiding tot verpleegkundige
HBO Opleiding verpleegkundige maatschappelijke gezondheidszorg
HBO Opleiding van kader in de gezondheidszorg
HBO Bewegingstechnologie
HBO Medisch beeldvormende/radiotherapeutische technieken
HBO Fysiotherapie
HBO Ergotherapie
HBO Logopedie
HBO Optometrie
HBO Voeding en dietetiek
HBO Antroposofische gezondheidszorg
HBO Opleiding mondhygienist
HBO Opleiding tot orthoptist
HBO Bewegingsagogie/psychomotorische therapie
HBO Huidtherapie
HBO Opleiding oefentherapeut-Cesar
HBO Opleiding oefentherapeut-Mensendieck
HBO Opleiding podotherapie
HBO Lerarenopleiding verpleegkunde (2e gr.)

HBO Gedrag en maatschappij

HBO Creatieve therapie
HBO Culturele en maatschappelijke vorming
HBO Expressie door woord en gebaar
HBO Maatschappelijk werk en dienstverlening
HBO Personeel en arbeid
HBO Sociaal-juridische dienstverlening
HBO Sociaal pedagogische hulpverlening

HBO Kunst en cultuur

HBO Algemene industriële vormgeving
HBO Architectonische vormgeving
HBO Film- en t.v.-vormgeving
HBO Fotografische vormgeving
HBO Keramische vormgeving
HBO Modevormgeving
HBO Monumentale vormgeving
HBO Museologie
HBO Plastische vormgeving
HBO Publiciteits- c.q. grafische vormgeving
HBO Schilderkundige vormgev. en vormgev. op gebied vd grafie
HBO Textiele vormgeving
HBO Vormgeving in metalen en kunststoffen
HBO Beeldende kunst en vormgeving - vrij
HBO Compositie of compositie/elektronische muziek
HBO Directie koor, orkest of harmonie en fanfare
HBO Docerend musicus
HBO Muziek-dramatische opleiding
HBO Muziekregistratie
HBO Theorie der muziek
HBO Uitvoerend musicus
HBO Opleiding praktijkdiploma directie harmonie en fanfare
HBO Opleiding praktijkdiploma koordirectie
HBO Opleiding praktijkdiploma orkest- en ensembleleiding
HBO Uitvoerende beoefening van de kleinkunst
HBO Uitvoerende beoefening van de mime
HBO Uitvoerende beoefening van het drama
HBO Uitvoerende beoefening van de dans
HBO Leraar handvaardigheid (1e gr.)
HBO Leraar textiele werkvormen (1e gr.)
HBO Leraar tekenen (1e gr.)
HBO Staatsdiploma handvaardigheid B
HBO Getuigschrift muziekonderwijs A algemene muzikale vormin
HBO Getuigschrift muziekonderwijs B schoolmuziek
HBO Docent dans
HBO Docent drama
HBO Kunst en techniek
HBO Kunst/mediamanagement

WO Landbouw

WO Bos- en natuurbeheer
WO Landinrichtingswetenschappen
WO Tropisch landgebruik
WO Plantenteeltwetenschappen
WO Tuinbouwplantenteelt
WO Plantenveredeling en gewasbescherming

WO Zootechniek
WO Bioprocestechnologie
WO Levensmiddelentechnologie
WO Landbouwtechniek
WO Economie van landbouw en milieu
WO Voeding en gezondheid
WO Rurale ontwikkelingsstudies
WO Huishoud- en consumentenwetenschappen
WO Agrosysteemkunde
WO Bodem, water en atmosfeer
WO Biologie
WO Milieuhygiëne
WO Moleculaire wetenschappen

WO Techniek
WO Technische aardwetenschappen
WO Scheikundige technologie en bioprocestechnologie
WO Microbiologie en enzymologie
WO Technische natuurkunde
WO Bedrijfskundige aspecten
WO Technische wiskunde
WO Toegepaste analyse
WO Bedrijfsinformatietechnologie
WO Informatietechniek
WO Technische informatica
WO Elektrotechniek
WO Vermogenselektronica en elektrische machines
WO Bouwkunde
WO Civiele techniek
WO Civiele technologie en management
WO Geodesie
WO Installatietechniek
WO Industrieel ontwerpen
WO Luchtvaart- en ruimtevaarttechniek
WO Maritieme techniek
WO Materiaalkunde
WO Werktuigbouwkunde
WO Ontwerp en productie
WO Werktuigkundige medische technologie
WO Technische bedrijfskunde
WO Technische bestuurskunde
WO Techniek en maatschappij

WO Economie
WO Economie (opleiding)
WO Algemene economie
WO Alg. economie Ruimtelijke economie
WO Bedrijfseconomie
WO Bedrijfseconomie Accountancy
WO Bedrijfseconomie Ruimtelijke bedrijfseconomie
WO Internationaal management
WO Economie vrij doctoraal
WO Beleidsgerichte economie
WO International Economic Studies (IES)
WO Economische en historische studies
WO Fiscale economie

WO Internationale economie en economische geografie
WO Recht en economie in bedrijf en maatschappij
WO Sociale en institutionele economie
WO Japankunde
WO Actuariële wetenschappen
WO Bedrijfseconometrie
WO Econometrie
WO Econometrie Vrij doctoraal
WO Operationele research en management
WO Bestuurlijke informatiekunde
WO Bedrijfskunde
WO Bedrijfskunde (opleiding) (ook OU)
WO Internationale bedrijfskunde
WO Bedrijfswetenschappen
WO Bedrijfskunde van de financiële sector

WO Gezondheidszorg
WO Diergeneeskunde
WO Geneeskunde
WO Tandheelkunde
WO Beleid en management gezondheidszorg
WO Bewegingswetenschappen
WO Biomedische wetenschappen
WO Gezondheidswetenschappen
WO Beleid en beheer van de gezondheidszorg (BB)
WO Bewegingswetenschappen (BW)
WO Biologische gezondheidkunde (BGK)
WO Geestelijke gezondheidkunde (GGK)
WO Gezondheidsvoorlichting (GVO)
WO Verplegingswetenschap (VW)
WO Theorie van de gezondheidswetenschappen
WO Medische biologie
WO Medische informatiekunde
WO Milieugezondheidkunde

WO Gedrag en maatschappij
WO Cognitiewetenschap
WO Psychologie (ook OU)
WO Sociaal-wetenschappelijke informatica
WO Technische cognitiewetenschap
WO Pedagogische wetenschappen
WO Onderwijskunde
WO Communicatiewetenschap
WO Toegepaste communicatiewetenschap
WO Algemene sociale wetenschappen
WO Culturele antropologie/Soc niet-Westerse samenlevingen
WO Ontwikkelingsstudies
WO Sociaal-culturele wetenschappen
WO Sociologie
WO Vrijetijdswetenschappen
WO Arbeid en sociale zekerheid
WO Personeelwetenschappen
WO Recht, bestuur en management
WO Beleids- en organisatiewetenschappen
WO Beleidsgerichte milieukunde
WO Bestuurs- en organisatiewetenschap

WO Bestuurskunde (ook OU)
WO Politicologie (RUL, UvA, KUN)
WO Politicologie en bestuurskunde (VU)
WO Planologie
WO Sociale geografie
WO Technische planologie
WO Demografie
WO Internationaal-juridische opleiding
WO Juridische bestuurswetenschappelijke opleiding
WO Juridisch-politiekwetenschappelijke opleiding

WO Taal en cultuur

WO Griekse en Latijnse talen en culturen
WO Nederlandse taal- en letterkunde
WO Duitse taal- en letterkunde
WO Engelse taal- en letterkunde
WO Franse taal- en letterkunde
WO Friese taal- en letterkunde
WO Italiaanse taal- en letterkunde
WO Keltische talen en cultuur
WO Portugese taal- en letterkunde
WO Roemeense taal- en letterkunde
WO Romaanse talen en culturen
WO Scandinavische talen en hun letterkunde
WO Spaanse taal- en letterkunde
WO Talen en culturen van Latijns Amerika
WO Afrikaanse taalkunde
WO Arabische, Nieuwperzische en Turkse talen en culturen
WO Chinese talen en culturen
WO Egyptische taal en cultuur
WO Finoegriscie talen en letterkunde
WO Indische en Iraanse talen en culturen
WO Talen en culturen van Zuidoost-Azie en Oceanie
WO Japanse taal en cultuur
WO Semitische talen en culturen
WO Slavische talen en hun letterkunde
WO Talen en culturen van Indiaans Amerika
WO Alfa-informatica
WO Algemene letteren
WO Algemene literatuurwetenschap
WO Algemene taalwetenschap
WO Fonetiek
WO Letteren
WO Spraak- en taalpathologie
WO Taal, spraak en informatica
WO Vertaalwetenschap
WO Toegepaste taalwetenschap
WO Vergelijkende taalwetenschap
WO Afrikanistiek
WO Amerikanistiek
WO Duitslandstudies
WO Dutch studies
WO Europese studies
WO Mediterrane studies
WO Oost-europese studies
WO Ruslandkunde

WO Bedrijfscommunicatie letteren
 WO Boek- en informatiewetenschap
 WO Communicatiekunde
 WO Taal, informatie en communicatie
 WO Beleid en bestuur internationale organisaties
 WO Culturele studies
 WO Cultuur- en wetenschapsstudies
 WO Film- en opvoeringskunsten
 WO Film- en televisiewetenschappen
 WO Kunst- en cultuurwetenschappen
 WO Muziekwetenschap
 WO Taal- en cultuurstudies
 WO Theaterwetenschap (UvA)
 WO Vergelijkende kunstwetenschap: woord en beeld
 WO Algemene opleiding godgeleerdheid
 WO Godgeleerdheid
 WO Godsdienstwetenschappen
 WO Islamologie/Islamkunde
 WO Levensbeschouwingen
 WO Religie en levensbeschouwing
 WO Religiestudies
 WO Archeologie (opleiding)
 WO Mediterrane archeologie
 WO Europese archeologie
 WO Geschiedenis
 WO Kunstgeschiedenis en archeologie
 WO Maatschappijgeschiedenis
 WO Medievistiek
 WO Oudheidkunde
 WO Wijsbegeerte
 WO Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied

WO Recht en openbare orde
 WO Nederlands recht
 WO Nederland recht Vrij doctoraal
 WO Nederlands recht, internationale/Europees rechtelijke opl
 WO Notariele opleiding
 WO Fiscaal-juridische opleiding
 WO Internationaal recht
 WO Juridische bestuurswetenschappelijke opleiding

WO Natuurwetenschappen
 WO Bedrijfs- en industriële statistiek
 WO Statistiek
 WO Wiskunde
 WO Bedrijfsgerichte informatica
 WO Bedrijfsinformatica
 WO Bedrijfsinformatiesystemen
 WO Bedrijfswiskunde en informatica
 WO Cognitieve kunstmatige intelligentie
 WO Informatica
 WO Kennistechnologie
 WO Kunstmatige intelligentie
 WO Technische informatica
 WO Technisch gerichte informatica
 WO Natuurkunde

WO Sterrenkunde
WO Geochemie
WO Geofysica
WO Geologie
WO Meteorologie en fysische oceanografie
WO Fysische geografie
WO Scheikunde
WO Biofarmaceutische wetenschappen
WO Farmacie
WO Farmacochemie
WO Fundamentele biomedische wetenschappen
WO Milieubiologie
WO Milieukunde
WO Natuurwetenschappelijke milieukunde
WO Milieuwetenschappen/scheikunde
WO Milieuwetenschappen/aardwetenschappen
WO Milieuwetenschappen/biologie
WO Milieuwetenschappen/natuurkunde
WO Natuurwetenschappen en bedrijf & bestuur
WO Wetenschapsdynamica
WO Biologie
WO Medische biologie

